

Стенографски дневник

НА

31. заседание

Четвъртък, 30 януари 1947 г.

(Открито в 16 ч.)

Председателствували подпредседателите д-р Георги Атанасов и д-р Пенчо Костурков. Секретари: Рада Ноева и Илия Радков.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:	Стр	Стр
Отпуски	467	
Запитване	467	
По дневния ред:		
Доклад на комисията по проверка на изборите:		
1. Варненска административна област — колегиите: Балчишка, Варненска градска, Варненска селска, Генералтошевска, Добришка, Новопазарска, Омортагска, Поповска, Преславска, Провадийска, Тервелска, Търговищенска и Шуменска. (Продължение на разискванията и утвърждение)	467	
Говорили: Петър Сърбински	467	
Петър Попиванов	471	
2. Плевенска административна област — колегиите: Габровска, Еленска, Ловешка, Луковитска, Никополска, Павликенска, Свищовска, Севлиево, Тетевенска, Троянска и Търновска. (Утвърждение). Горнооряховска и Плевенска (Отлагане утвърждението)	474, 489	
Говорили: Д-р Любен Гумеров	474, 489	
Константин Шошов	474	
Иван Дуков	478	
Александър Найденов	480	
Петко Пеловски	482	
Рачо Домусчиев	485	
Георги Босолов	487	
Петко Таков	488	
Проекторешения: 1. За продължаване срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на съветския поданик Иван Иванович Соломахи. (Одобрене)	490	
2. За приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвещение съветската поданица Галина Попова Василево и за продължаване срока на службата в „Държавната музикална академия на чехословашкия поданик Кирил Карел Стари (Одобрене)	490	
3. За одобряване 12 постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 23 декември 1946 г., протокол № 151, относно продажбата на плодови спирт, добит от изваряването на пиросулфидни мармалади от реколта 1944 г. (Одобрене)	491	
Законопроекти: 1. За отпускане народна пенсия на заслужили за държавното професионално образование учители. (Първо и второ четене)	492	
2. За отпускане народна пенсия на Мария Григорова Караджова. (Първо и второ четене)	492	
3. За признаване учителска правоспособност на лица, придобили права на редовни учители в Съветския съюз. (Първо и второ четене)	493	
4. За сключаване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти. (Първо и второ четене)	493, 494	
5. За увеличаване размера на някои глоби и такси по наредбата-закон за народната милиция. (Второ четене)	494	
Дневен ред за следващото заседание	494	

Председателствувал д-р Георги Атанасов: (Звън) Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

(От заседанието отсъствуват народните представители: д-р Александър Божин, Андрей Михайлов, Атанас Добревски, Атанас Биволарски, Атанас Минков, д-р Атанас Попов, Благой Николов, Борис Костов, д-р Борис Ненов, Борис Бонев, Борис Тачев, Васил Христов, Венера Клиничарова, Вилд Димитрова, Витко Цветков, Вичо Начев, Генчо Райков, Георги Григоров, Георги Първанов, Георги Йорданов, Георги Костов, д-р Георги Петков, Господин Димов, Гочо Терзиев, Грудн Атанасов, Дамян п. Христов, Деню Николов, Димитър Греков, Димитър Паунов, Димитър Ненов, Димитър Панайотов, Димитър Стоиленов, Динчо Фердинандов, Динчо Тодоров, Дончо Досев, Емил Алексков, Елисавета п. Антонова, Емил Антонов, Ефрем Митев, Желязко Стефанов, Запрян Джонгов, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Евтимов, Иван Златев, Иван Попов, Иван Чуков, Илия Добрев, Калю Малев, Камен Червеняшки, Кирил Клисурски, Кирил Лазаров, Кирил Пешев, Коста Спасов, Костадин Лазаров, Кръстю Стойчев, Лалио Ширков, Мира Гюлева, Манахил Стоянов, Минчо Панов, Михаил Дулев, д-р Михаил Геновски, Михаил Ташков, Мустафа Юмеров, Неделчо Костов, Никола Разлоганов, д-р Никола Христов, Никола Палагачев, Нисим Исакон, Пенчо Жеков, Петко Пеев, Петра Иванова, Петър Бабаков, Петър Йовчев, Раденко Видянский, Светла Даскалова, Слав Баджакон, Слави Пушкарон, Сотир Колев, Станка Димитрова, Стефан Ковачев, Стефан Цанов, Стойчо Рамков, Стою Неделчев, Стоян Павлов, Стратия Скерлев, Титко Чернокосов, Тодор Иванов, Тодор Савов, Тодор Коев, Филип Гяуров, Цанко Григоров, Цветан Гаджовски, Цола Драгоичева, Юсеин Шолев и Яна Георгиева).

Председателството е разрешило отпусък на следните г-да народни представители: Георги Йорданов — 2 дена, Георги Костов — 2 дена, Георги Марков — 1 ден, Димитър Цветков — 2 дена, Иван Евтимов — 2 дена, Камен Христов — 1 ден, Костадин Велев — 5 дна, Мира Гюлева — 4 дна, Михаил Ташков Михайлов — 2 дена, Неделчо Душков — 1 ден, Никола Палагачев — 2 дена, Петко Пеловски — 4 дна, Петко Димитров — 5 дна, Спас Маринков — 1 ден, Стойчо Рамков — 2 дена, Стратия Скерлев — 2 дена, Цветан Гаджовски — 3 дна, Цветан Капитанов — 1 ден, Цветан Максимов — 1 ден, Черно Чендов — 1 ден, Юсеин Шолев — 2 дена, Атанас Добревски — 2 дена, Иван Василев Митов — 1 ден.

Съобщавам, че е постъпило запитване от народния представител Иван Георгиев Коприков относно продоволството на населението и разпределението на стоките — сурови, полуфабрикати и готови — поставени под режим на разпределение.

Запитването ще се изпрати на г-на министъра на търговията, за да отговори.

Пристъпваме към разглеждане на дневния ред. Първа точка от дневния ред:

Разисквания върху изборите, произведени във Варненската административна област — продължение на разискванията.

Има думата народният представител Петър Сърбински.

Петър Сърбински (ЗНП): (От трибуната Посрещнат с ръкоплескания от опозицията) Г-жи и г-да народни представители! Говори се от два дена и се спори по въпроса, има ли свобода у нас, имаше ли свобода по време на изборите или нямаше? (Възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: Лъжете, че няма свобода!

Петър Сърбински (ЗНП): От тая страна (Сочи мнозинството) се казва, че има, от другата страна (Сочи опозицията) се казва, че няма. (Възражения от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): А народът какво казва?

Петър Сърбински (ЗНП): Самият факт, че по тоя въпрос се спори, говори, че наистина свобода няма. (Възражения от мнозинството и възгласи: „А-а-а“)

Един от мнозинството: Ама че логика!

Друг от мнозинството: Откри Америка!

Петър Сърбински (ЗНП): Там, където има свобода, и където тя се чувствава от всички, не се спори има ли или няма. Някой в Франция и в бр-тска Чехословакия, пък и двете тях не спорят има ли свобода или няма (Възражения от мнозинството), . . .

Един от мнозинството: И там за фашистите няма свобода!

Петър Сърбински (ЗНП): ... защото всички чувствуват свободата.

Георги Михайлов (к): Кажете, там има ли свобода за аграристите, които ояха оръдия на Германия? Отговори на тоя въпрос.

Един от мнозинството: Там фашистите здраво ги хванаха.

Петър Сърбински (ЗНП): Кога орачът най-много говори за дъжд? Тогава, когато има суша. (Възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: За легонерите няма свобода.

Друг от мнозинството: Ти си много плитък.

Петър Сърбински (ЗНП): И ако ние казваме, че няма свобода, то е, защото не сме я почувствували. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: О-о-о!

Димитър Георгиев (к): Защото претърняхте голямо поражение.

Петър Сърбински (ЗНП): Ако ние я почувствуваме, ще престанем да говорим за нея. (Възражения от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Един от мнозинството: Свобода няма да почувствувате вие! С приказки не се доказва тая работа.

Петър Сърбински (ЗНП): Вие твърдите, че произведените на 27 октомври избори са били свободни.

Г-жи и г-да народни представители! Нека малко да се спрем...

Един от мнозинството: На „Неутрален офицер“!

Петър Сърбински (ЗНП): ... на предварителната подготовка, която се извърши за произвеждането на изборите. Още през м. юли срещу опозицията, срещу Земеделския съюз...

Васил Мавриков (к): Какъв съюз имате?

Петър Сърбински (ЗНП): ... се взеха изключителни и драстични мерки. (Възражения от мнозинството) Понеже ние идвахме към избори и това правителство най-добре го знаеше, то пристъпи към предварително разстройство на организациите на Земеделския съюз и на Социалдемократическата партия, за да може в изборното състезание да се срещне с един противник, който ще си лекува раните, нанесени от терора и от изключителните мерки. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството и възгласи „Ей-й-й!“)

Васил Мавриков (к): Как не те е срам! Засрами се!

Петър Сърбински (ЗНП): Ако изборите бяха свободни и ако вие сте искали да правите свободни избори, кое заставаше правителството на Отечествения фронт да спира вестниците на опозицията? (Възражения от мнозинството) Шом като то се ръководеше от разбирателно, че трябва да има у нас свободни избори, кое го заставаше да арестува членовете на постоянното присъствие на Земеделския съюз, подчертани отечественофронтови и борци за единния фронт (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството и възгласи „А-а-а!“), какъвто беше отечественофронтовският министър Борис Бумбаров? (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Я кажи за Петър Коев!

Петър Сърбински (ЗНП): Кое заставаше правителството да арестува членовете на постоянното присъствие? И тогава, когато вие говорехте за Стамболийски, неговият единствен син беше арестуван! (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Васил Мавриков (к): Кой? Кръчмарят ли?

Петър Сърбински (ЗНП): Ако трябваше да се произвеждат свободни избори, защо бяха арестувани десетки членове на управителния съвет на Земеделския съюз?

Гочо Грозев (к): Защото са предатели!

Петър Сърбински (ЗНП): Защо бяха арестувани десетки върховни съюзни съветници? Защо бяха арестувани всички областни секретари на Земеделския младежки съюз?

Васил Мавриков (к): Защо лъжеш?

Един от мнозинството: Защо лъжеш, бе идиот такъв!

Петър Сърбински (ЗНП): Защо бяха арестувани всички членове на околийските земсови ръководства? Защо бяха арестувани всички областни секретари? Защо беше арестуван Павел Гърбачев от Ямбол, Вангел Горев, Васил Чинин, Георги Еремиев, Иван Станков и други активни дейци на Земеделския младежки съюз?

Васил Мавриков (к): Ти български поданик ли си?

Петър Сърбински (ЗНП): Защо бяха арестувани Тодор Лазаров, Георги Колев, Никодим Йодов, Сеферин Митков, Христо Дончев, Деци Иванов и десетки и стотици отлични функционери и бойци на Земеделския младежки съюз? (Възражения от мнозинството)

Райко Дамянов (к): Я кажи защо беше арестуван Стефансон?

Петър Сърбински (ЗНП): Това беше подготовка да се разстрои земеделската организация и тя разстроена да влезе в изборното състезание. (Възражения от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Следователно фактът, че вие взехте предварително мерки да разстройвате организационно всички противници, говори, че вие не сте имали желание, искане и разбиране да дадете свободни избори на българския народ и да гарантирате свободно състезание на политическите организации у нас. (Ръкоплескания от опозицията)

Говорим за свободни избори, а забравяте, че десетки души кандидати на опозицията бяха арестувани по времето, когато се слагах кандидатурите листи. (Възражения от мнозинството) Десетки бяха избрани, без да могат да вършат агитация, защото бяха в концлагери и арести. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Я кажи кой?

Петко Стоенчев (к): Много от тях, като Петър Коев и като другия беломорски разбойник, не трябва да стъпват дори тук. Там им е мястото — в затвора!

Петър Сърбински (ЗНП): Но ще си поприказваме. И вие, другари, много добре знаете...

Петко Стоенчев (к): На Петър Коев не му е мястото тук! Я говори за Петър Коев.

Петър Сърбински (ЗНП): ... а най-добре знае др. Югов, че Земеделският съюз (Смях сред мнозинството и възгласи: „Ей-й-й!“).

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): ... в околните, в които има една завършена организация, каквато е Пазарджишка, каквато е Пловдивска селска, каквато е Хасковска и Новоагорска околии, няма такъв изборен успех, какъвто му осигурява организационната мощ в тия околии. (Възражения от мнозинството)

Петко Стоенчев (к): Тя се вижда в изборите мощта му!

Петър Сърбински (ЗНП): А имаме изборен успех, другарю Стоенчев, в Тутраканска околия, където сме слаби организационно. Имачме изборен успех в Кубратска околия и в Силистренска околия, където сме слаби организационно. (Възражения от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): ... защото в тия околии вие не знаете, че може да имаме изборен успех, защото гледяхте, че там опозицията ни е слаба, и не вземахте мерки и не проведохте терор. (Ръкоплескания от опозицията) А взехте всички мерки и проведохте системен терор в околните, в които ние имаме завършена организация. Как може в Хасковска околия, най-добрата организационна околия на Земеделския съюз, от седем избраници да имаме само един, а в най-слабата — Тутраканска — да имаме пак също така един?

Райко Дамянов (к): Чокон има там, чокон.

Петър Сърбински (ЗНП): Това говори най-красноречиво, че вие, които познавате организационната мощ на Земеделския съюз, височите терора и ударите си изключително там, където Земеделският съюз е силен, и не взехте мерки там, където препологахте, че вие сме слаби и че няма да имаме изборен успех. (Възражения от мнозинството)

Любен Гумнеров (к): Високото политическо съзнание на народа ви разгроми. В Пазарджишка околия взехте само един мандат, защото там живее революционен и патриотичен народ.

Петър Сърбински (ЗНП): Тия факти говорят най-убедително и красноречиво, че още преди изборите вие сте взели мерки, изборите да бъдат не такива, каквито ги обещахте и каквито ги иска българският народ, не каквито трябва да бъдат съгласно платформата на Отечествения фронт и съгласно идеите, които вдъхновяваха народа преди и на 9 септември 1944 г. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Райко Дамянов (к): И ти ще говориш за 9 септември!

Крум Милушев (к): Не можеш да говориш за 9 септември ти, който имаш смъртна присъда от партизаните.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Има едно нещо, с което аз не съм съгласен с моите другари от опозицията. (Возгласи „А-а-а!“ от мно-

яниството) Те казаха, че в изборите нямало никаква свобода. Това не е зарно. (Оживление и възгласи „Е-е-е“ от мнозинството) Да, в изборите нямало само свобода, но и слободия, но само за Работническата партия (комунисти), за вас. (Ръкоплескания от опозицията. Смях и оживление сред мнозинството)

Един от мнозинството: Кой си беше разпасал пояса?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Един от мнозинството: Ти защо не направи митинг?

Петър Сърбински (ЗНП): Но за нас се казва, че ние сме били агенти на реакцията. (Оживление и глъчка сред мнозинството)

Един от мнозинството: И такива сте.

Петър Сърбински (ЗНП): Казва се, че за нас била гласувала реакцията.

Един от мнозинството: И такива сте.

Петър Сърбински (ЗНП): Казва се, че за нас била гласувала реакцията.

Един от мнозинството: Така е.

Любен Гумеров (к): В Славовица предателят на Стамболийски е член на вашата организация.

Петър Сърбински (ЗНП): И понеже от тая трибуна се говори безотговорно, аз дължа да ви напомня само някои факти. . .

Един от мнозинството: Ще излъжеш!

Петър Сърбински (ЗНП): . . . от които вие трябва да разберете, че вашите оратори от трибуната са лъгали, клеветили и заблуждавали. (Възражения от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): Ти си подлец! Разбра ли?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Напрегнете паметта си и си спомнете на кои позиции ние бяхме преди изборите на 27 октомври.

Димитър Георгиев (к): Нашите оратори са говорили истината, а ти си подлец.

Любен Гумеров (к): (Към Петър Сърбински) Ти беше при легионерите.

Петър Сърбински (ЗНП): Спомнете си на кои позиции ние почнахме борбата и в името на коя програма ние влязохме в изборното състезание.

Любен Гумеров (к): Спомни си, когато идва лично при мене. Убиец!

Петър Сърбински (ЗНП): Спомнете си резолюцията, гласувана от нашия върховен съюзен съвет през м. юли, в която заяви, че той поддържа решително платформата на Отечествения фронт от 17 септември 1944 г. Спомнете си речта на главния съюзен секретар, произнесена на софийския опозиционен митинг, в която реч той недвусмислено подчерта волята на земеделска България и на сдружените земеделци за искрено, вярно, честно, лоялно сътрудничество с Българската работническа партия. (Възражения от мнозинството и възгласи „Ей-й-й!“)

Райко Дамянов (к): И в същото време са конспирирали с военните фашисти.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Ами и Петър Бомбов знае — аз правих в неговото село събрание — той е слушал за моята реч там. (Възгласи „Ей-й-й!“ от мнозинството) Ние не влязохме в изборното сражение с антитеза на платформата на Отечествения фронт, с антитеза на идеите, в името на които се извърши революционният удар на 9 септември. Ние влязохме в изборното сражение с идеите и платформата, в името на които се проведе народният бунт и народната революция на 9 септември. (Ръкоплескания от опозицията) И в Новориза, Варненско, и в гр. Варна и в Габелже, държах речи. Гено Гутев, кметът на Варна, има стенографирана моята реч, и той ще ви каже какво съм казал на 20 октомври в гр. Варна. Докато тук се плещи, че аз съм разправял не знам какви си дандани, аз казвам там: ние поддържаме решително и твърдо позицията и схващането за разбирателство и сътрудничество с братската Работническа партия. (Възгласи „Ей-й-й!“ от мнозинството) И там аз дадох историческия пример за Анибала и Сципиона Африкански. (Оживление сред мнозинството) Аз казах онова, което великият Анибал е казал на Сципиона Африкански пред Картаген: „Сципионе! Ти искаш победа а аз ти предлагам мир и разбирателство. Приеми мира, приеми разбирателството, защото мирът и разбирателството ще бъдат в ръцете ти, а победата е в ръцете на боговете!“ (Оживление сред мнозинството) И ние на 20 октомври във Варна поддържаме същата теза: разбирателство и мир. Тогава по силата на кой морал. . .

Един от мнозинството: Ти ли си най-умният?

Петър Сърбински (ЗНП): . . . и по силата на кое право вие ще отправяте гадните клевети и обвинения, че за нас е гласувала реакцията и че ние сме отишли на антинародни, антиотечественофронтоски позиции? (Възражения от мнозинството)

Васил Мавриков (к): От Съветския съюз ви обвиняват, че вие, опозиционерите, сте банда от диверсанти, терористи и шпиони.

Петър Сърбински (ЗНП): Недейте разчита на късата памет на когото и да било. Ако вашата памет е къса, паметта на българския народ не е. (Възражения от мнозинството)

Васил Мавриков (к): Кажете, във Варненска околия, как се произвежда изборите. Недей да говориш за цялата страна. Кажете, имаше ли насилие или не при изборите във Варненска околия, или имаше слободия, при която приказвахте, каквото си искате?

Крум Милушев (к): Кажете, защо беше осъден на смърт от партизаните? Защо имаш смъртна присъда? Защо се укриваше до 9 септември и след 9 септември?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Димитър Георгиев (к): Той е глух, не чува.

Петър Сърбински (ЗНП): Ние сме за платформата на Отечествения фронт, а вие отстъпихте от тази платформа, защото вие бяхте тези, които отстранихте истинските отечественофронтосци. . .

От мнозинството: Ей-й-й!

Петър Сърбински (ЗНП): . . . и ги заместихте с заместители, като г-н Пенчо Маджаров, германски агент тук (Ръкоплескания от опозицията), с агентите на Дража Михайлович от рода на Гиневски. Не ние сме тези, които сме измислили на Отечествения фронт, а вие му изменихте. (Ръкоплескания от опозицията) Изменихте на най-главния принцип на Отечествения фронт: равни права и равни задължения. Отечественият фронт за нас е съюз на борческите антифашистки организации (Възражения от мнозинството), на земеделци и комунисти, а вие искате от Отечествения фронт да направите една комбинация, в която ние ще сме ви слуги, а вие ще ни бъдете господари. (Ръкоплескания от опозицията) Това го няма никъде и няма да го получите.

Райко Дамянов (к): Защото предпочетохте да бъдете слуги на реакцията.

Един от мнозинството: Вие сте фашисти.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Кой фактически руши Отечествения фронт? Аз дължа от тази трибуна да заявя с всичкото съзнание за отговорностите, които нося, че ние поддържаме решително платформата на Отечествения фронт. (Възражения от мнозинството) Но Отечествения фронт вие го разрушихте. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Не е разрушен.

Петър Сърбински (ЗНП): Ние поддържаме Отечествения фронт.

Един от мнозинството: Делата ви не говорят това.

Петър Сърбински (ЗНП): Ако поддържате Отечествения фронт, къде ви са съюзниците? Какво представлява съюзът „Звено“, какво представлява Радикалната партия, какво представлява нещастната група от „Стефан Караджа“, Ю? Кого представляват те? (Възражения от мнозинството) Те представляват само сенките си.

Марин Шиваров (з): Представителите на Гемето са тук.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): (Към комунистите) Вие бяхте тези, които се намесихте във вътрешния живот на Земеделския съюз. Не друг, а политическият секретар на РП(к), Трайчо Костов, отиде в театър „Балкан“ и извърши разкола в Земеделския съюз. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството) И ако някой е рушил Отечествения фронт, не сме ние. Защото разбегете, г-жи и г-да народни представители, че платформата, идеите, тактиката и стратегията на Отечествения фронт са наши идеи, наша програма, наша тактика и наша стратегия. (Ръкоплескания от опозицията. Силни възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: Затуй се борите против Отечествения фронт.

Петър Сърбински (ЗНП): Защото не ние се боим от това да се насажда отечественофронтоско съзнание в нашата младеж и в нашия народ, а вие. Другарят Живко Живков днес не е представител на отечественофронтоска младеж, а на демократичната младеж. Той не смее да се каже отечественофронтосец.

От мнозинството: Е-е-й!

Петър Сърбински (ЗНП): Защо? Защото не иска да насажда отечественофронтовско съзнание в тяхната младеж, защото знае, че отечественофронтовското съзнание е земеделско, демократично, изродовластническо съзнание. (Ръкоплескания от опозицията и силни възгласвания от мнозинството)

Яни Янев (з): Кажете, къде е Гемето.

Петър Сърбински (ЗНП): Ах, да ти падне, фашистки прокуроре, да го карцираш! Засрамете се! Вие сте политически недоразумения.

Рада Ноева (к): Ти съвсем си изкуфял. Аз не те мислех толкова изкуфял.

Димитър Георгиев (к): Намистина, нещо му е мръднало.

Петър Сърбински (ЗНП): Слушай, како Радке, ще научиш нещо.

Димитър Георгиев (к): От тебе, изкуфяла глава, да научи нещо!

Яни Янев (з): За Сципион ще ми разправяш, а с „Неутрален офицер“ ще работите! Защо ви бяха пистолети? Какво търсехте с „Неутрален офицер“?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Ето защо вие, РП(к), които искате да установите хегемония в Отечественния фронт, искате да сме ви слуги, а не съюзници. Ако вие сте готови да бъдете с нас съюзници...

От мнозинството: О-о-о!

Един от мнозинството: Свърши се тази!

Петър Сърбински (ЗНП): ... в името на платформата на Отечественния фронт, вие знаете, че тя е наша идейна същност, тя ни е в мирогледа, във възпитанието и в характера. (Възгласвания от мнозинството) Защо платформата на Отечественния фронт не носи авторитарна „компетентна“ народна власт на българския народ, както учеше Кимон Георгиев (Възгласвания от мнозинството), цито носи пролетарска диктатура, а носи трудова, истинска народна демокрация. (Ръкоплескания от опозицията)

Обвинявате ни в реакционерство и в реставраторство. Иерден нерс? — Откъде накъде? Кое беше преди 9 септември реакционерство? Кое беше реакция? (Възгласвания от мнозинството) Реакция беше насилието, реакция бяха концлагерите, арестите, индугенциите. Днес кой си служи с концлагери, кой си служи с насилие, кой си служи с индугенции? Вие! Следователно вие сте реакция, защото вие си служите с реакционни методи и средства. (Ръкоплескания от опозицията) Г-н бившият регент на България, академикът Тодор Павлов, порица пред Кръстю Зарев и Леонид Търпанов офицерите за Университета, а вие ги въведохте. Това не е ли една отвратителна реакционна мярка? (Ръкоплескания от опозицията)

За кого гласува реакцията?

Един от мнозинството: За вас.

Петър Сърбински (ЗНП): За нас ли? Откъде накъде? Реакцията у нас разбира от две неща: тя разбира от сила, разбира и от интерес. А и силата вие знаете, кой може да я упражни — вие! И с насилие вие я накарате да гласува за вас! (Ръкоплескания от опозицията, Възгласвания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Тя разбира и от интерес, и вие сте, които измислихте „патриотичните търговци“ и „патриотичните индустриалци“. (Ръкоплескания от опозицията) Значи, и със сила, и с интерес вие я накарате да гласува за вас.

Един от мнозинството: А кой гласува против закона за незаконно забогателите?

Яни Янев (з): Сърбински! Я кажете, шом сте за славянството, защо Гемето не отиде в СССР или в някоя славянска столица, а в Кайро и оттам в Южноафриканския съюз. Кажете!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Яни Янев (з): Не разправяй бабини деветини и не разправяй за Сципион Африкански, а кажете за Гемето. (Глъчка и шум)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): И за славянството ще кажа, г-н прокуроре.

Г-жи и г-да народни представители! Реакцията има всички интерес от това и тя знае, че нейната реставрация ще дойде.

Петко Стоенчев (к): (Възгласва).

Петър Анастасов (сЛ): Г-н председателю! Или поддържайте реда, или слезте тук долу!

Петър Сърбински (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Да говорим не като в кръчма и на митинг, другарю Стоенчев, а като във Велико народно събрание.

За кого гласува реакцията? Реакцията има един единствен интерес: да разруши съюза между земеделци и комунисти.

От мнозинството: А-а-а!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): И прави впечатление, че не ние, Земеделският съюз се поддахме на нейните опити и внушения, а се поддахте вие. (Ръкоплескания от опозицията) Тя видя, че вие рушите съюза между земеделци и работници. И понеже вие го рушите, тя гласува за вас, за да ви зашемети и подхлъзне в борбата срещу Земеделския съюз. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ей-й-й!

Петър Сърбински (ЗНП): Тя не гласува за нас, защото в наше лице вижда събрана цялата мъдрост на българския народ.

От мнозинството: О-о-о!

Петър Сърбински (ЗНП): Тази мъдрост говори: съюз между трудовите слоеве на нашия народ. А вие, в желанието си да бъдете все и вся, в желанието си да командувате и господарствувате, решихте да унищожите Земеделския съюз. Тя реши да ви пошпи в това безумие. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Вие сте пета колона в Земеделския съюз.

Райко Дамянов (к): Я питай бачо си Колю, дали вярва това.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Аз зная по-добре от тебе, какво вярва Никола Петков.

Един от опозицията: Микрофонът не работи. И тук партизаствувате.

Петър Сърбински (ЗНП): Г-н председателю! Микрофонът.

Рада Ноева (к): Тая знаменита реч трябва да я слушат всички радиостанции.

Петър Сърбински (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Тук един оратор от Отечественния фронт заяви, че в неговата избирателна колегия във всяко село имало застъпници на опозицията. Точно затова ние държим да бъдат тук протоколите и изборните книжа. Само от тях ние ще видим, дали това е вярно; от тях ние ще видим, дали правилно са произведени изборите, така както иска законът; дали изборните бюра са правилно съставени, както новият законът; дали гласуването е било такова, каквото законът иска; дали избирателните пликове са били такива, каквито законът иска. И когато ще говорите и ще искате да убедите тези, които ви слушат, трябва да си служите с неопровержими факти и доказателства. А тези факти са преди всичко протоколите и изборните книжа. Фактът, че вие не ги поднасяте, говорят, че рязата ли не е чиста. (Ръкоплескания от опозицията, Възгласвания от мнозинството) И понеже не е чиста, затова именно не ги изнасяте тук.

Георги Михайлов Добрев (к): Где ви са контестащите?

Яни Янев (з): Кажете нещо за чуждата валута? (Смях верен мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Няма да ме учи мене един фашистки прокурор, какъв е в настоящия момент нашият дълг. (Ръкоплескания от опозицията)

Яни Янев (з): Който е съдил, ще съди гадове като тебе.

Петър Сърбински (ЗНП): Няма да ме съди този, който арестува вие и съдеше борците на народа срещу фашистките пилеи и изедници.

Димитър Георгиев (к): Ама ти имаш смъртна присъда от партизаните. Не се прави на избягващ!

Живко Живков (к): Тези борци ли, които ти продаваше?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Ние сме били да вървим в единсон с народите на славянската общност и с народите на великия Съветски съюз. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ей-й-й!

Петър Сърбински (ЗНП): Да, ние сме тези, които в тежките дни на стогодишния фашизъм и на 19-майския фашизъм се борихме за възстановяване на дипломатическите, културни и търговски връзки със Съветския съюз.

Яни Янев (з): А мене ме носеха на ръце на 9 септември.

Петър Сърбински (ЗНП): Ние учехме нашата младеж за славянската мисия и славянската солидарност тогава, когато вие мислехте, че това е ерес. Да каже вашият учен, уважаемият академик Тодор Павлов, кога преди 1942 г. е писал един ред за славянството. (Ръкоплескания от опозицията) Да каже, кога Георги Бакалов е писал

един ред за славянството. А на Стамболийски ръката му отрязала етова, че пишеше за славянството. (Бурни ръкопескани от опозицията) На Стамболийски езика му отрязала етова, че говореше за славянството. (Продължителни ръкопескани от опозицията)

Георги Михайлов Добрев (к): (Възразява нещо)

Димитър Георгиев (к): А защо партизаните ти издадоха смъртна присъда?

Петър Сърбински (ЗНП): За моята смъртна присъда ти плещиш толкова, блокарско мекере.

Крум Милушев (к): Аз съм те търсил.

Петър Сърбински (ЗНП): Но няма тук Русинов да потвърди, че ти гласува да се изгонят 30 комунисти от Народното събрание. Този подлец!

Крум Милушев (к): Избиха маса свят за тебе. Няма да се укриваш!

Петър Сърбински (ЗНП): Дълга да заявя: от героичната борба на българските партизани съм се вдъхновявал, подкрепял съм я, съдействувал съм ѝ. (Ръкопескани от опозицията. Възразения от мнозинството)

Живко Живков (к): Ти се криеше, защото си предавал партизани.

Петър Сърбински (ЗНП): Възхищавал съм се от тях, защото партизаните със своята кръв и със своите кости миеха позора, който лепнаха върху гордото антифашистко чело на България фашистките убийци и фашистките палачи. (Възразения от мнозинството) Да, във външност съм от партизаните, аз съм приятел и другар на партизаните. (Силни възразения от мнозинството)

От мнозинството: У-у-у! Долу! Не те е срам!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Не с безчестие, не с лъжа, не с клевети ще съборите вашите противници. (Възразения от мнозинството) Без морал, с безчестия се печелят пари, но без чест и без морал политика не се прави. (Възразения от мнозинството)

Живко Живков (к): От името на кого говориш?

Петър Сърбински (ЗНП): Ти, ленивче, внимавай, не прави глупости! Ти знаеш кой говори. Говори представител на трудовата земеделска младеж. (Възразения от мнозинството. Ръкопескани от опозицията)

Райко Дамянов (к): Говори фюрерът!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Изходът е един единствен. Той е: вие да разберете, че трябва да се върнете на истинските позиции на Отечествения фронт; трябва да се върнете на истинските позиции за сътрудничество между земеделци и комунисти, без тенденция за водачи и за водене, без тенденция за господство и за слугинство. Когато се върнете на тези позиции и когато престанете да мислите, че ще можете да унищожите Земеделския съюз, само тогава ние ще изградим истински антифашистки, трудов, народнически, прогресивен съюз, който ще може да използва опита, енергията и ентузиазма на българския народ и да създаде една истински благоденствуваща, щастлива и свободна България, която заедно със своите братя, славянските народи, да се бори за мир и международно сътрудничество. (Продължителни ръкопескани от опозицията)

Черню Николов (к): Искам думата, за да задам един въпрос на г-н Сърбински. Моля г-н Сърбински да отговори на въпроса: във Варненска околия, откъдето той е избран, изборите произведоха ли се при пълен ред и дисциплина? Искам да отговори на този въпрос и аз съм избраник на тая околия. (Възразения от опозицията)

Димитър Георгиев (к): Другарю! Остави. Какво ще ти отговори! Той си е продадл душата на дявола.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни) Има думата народният представител Петър Попиванов.

Петър Попиванов (з): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Аз се радвам на съвпадението, че след един земеделец от реакционния Земеделски съюз... (Ръкопескани от мнозинството)

Един от опозицията: Един истински земеделец.

Петър Попиванов (з): ... трябва да говоря аз от Земеделския съюз, който действително приобщава своите сили към Отечествения фронт, единствената сила, ... (Силни възразения от опозицията)

Един от опозицията: Ти си Юда на Земеделския съюз.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): ... която може да се бори с остатъците на фашизма, които намериха гнездото си в лицето на тези, застанали отдалеч. (Ръкопескани от мнозинството. Възразения от опозицията) Преди мене земисотът народен представител Петър Сърбински...

Един от мнозинството: Лъжеземисот!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): ... започна своята реч с въпроса, дали има свобода в България, или няма свобода през управлението на Отечествения фронт. И когато искаше да оспори свободата пред целия Парламент, той говори за своите речи и подчерта със своите думи, че много спокойно се е разхождал из Варненската област, говорил е, и кметовете дори са му стенографирали речите. Какво противоречие с въпроса, дали има свобода, или няма свобода! (Силни възразения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Аз говоря за Варненската област, където действително съм избраник, и за Поповска околия, където бяха кандидатите социалдемократът, старият политик... (Възразения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): ... Коста Лулчев и Георги Марков.

Един от опозицията: Подлец!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Аз бих желал, Лулчев, като кандидат на Варненската област, да стане и да каже, дали е дошъл в тази област, дали е дошъл в собствената си колегия да говори на събрания и дали някой се е противопоставил на неговите събрания, ако той желаше да направи такива. Аз бих желал, Георги Марков — фашистът, бивш подпредседател на Кюсепановския Парламент, който беше кандидат в Поповска околия, да стане и да каже, дали беше възпрепятствувал в някоя село, или пък бяха възпрепятствувани неговите агитатори... (Възразения от опозицията)

Един от мнозинството: Няма го.

Петър Попиванов (з): ... за да не извършат своята предизборна политическа дейност. Той спокойно се разхождаше, той спокойно пушаше своите агенти, пишеше писма...

Георги Марков (ЗНП): Не е вярно това.

Петър Попиванов (з): ... до стари изпечени фашисти, а когато дойде, те го посрещнаха на гарата — ония, които действително биха трябвало да го посрещнат, затуй защото Георги Марков в 1938 г. беше тогавашен кандидат. Ние се състезавахме още тогава с него. Аз казвам, че действително опозицията е нещастна реакционна група, защото Георги Марков още тогава разлепи тези афишчета, на които пишеше: (Чете) „Драги сдружени земеделци! Московските агенти правят отчаяни усилия да ви измамат. Те гледат да настъпи по-скоро анархията и болшевиизмът в нашата хубава земеделска страна, за да ви отнемат собствеността и владението на земята, която вие с труд и пот сте припечелили и да ви поднесат залък от общия казан, срещу който днес е въстанал и руският земеделец. Пазете се от платените болшевишки агенти, които искат да опраздаят парите на техните московски господари! Не гласувайте за Петър Попиванов и Юрдан Тодоров!“ Ето защо е Георги Марков сред вас и при нас.

Друго. Георги Марков беше кандидат в 1938 г. и стана подпредседател. И за да бъде избран тогава, той прояви своята свобода, даде свобода на българския народ. Вашият кандидат — каквито имате много между вас — докар 12 души от Дирекцията на полицията, които посред нощ ме извадиха от с. Салина и ме бяха в гората през нощта, за да подпиша заявление, че се отказвам от кандидатурата си. Аз бях единствен кандидат на опозицията.

И когато Георги Марков е ваш представител — а такива са много като него — не значи ли това, че вие не сте истински земеделци, а сте представители, като него, на крупния капитал... (Ръкопескани от мнозинството и възгласи: „Вярно!“ Възразения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): ... на фашизма и, като представители на фашизма, правителството има правото да вземе известно отношение към ония, които искат да реставрират една фашистка власт, която избиваше и унищожаваше навред българския народ? (Ръкопескани от мнозинството. Възразения от опозицията)

Рангел Даскалов (ЗНП): Я кажи, през 1931 г. гласува ли за изхвърлянето на комунистите от Парламента? Той беше първият, който гласува за това.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Аз зная, те искат да минат за добри земеделци и претендират за свобода на българския народ. Сърбински поставя въпроса: там където, каза, има спор, дали има свобода, или няма свобода, значи, че няма свобода. Сърбински — млял сдружен земеделец! Ти не си участник в миналото управление на Александър

Стамболийски. Обърнете дневниците на миналата наша политическа история. Там ще видите, когато Петко Стоянов е бил демократ, от тяхната демократическа партия какви ужаси са правени в изборите; в страниците за земеделското управление ще намерите безброй телеграми от различни политически партии, които оспорваха свободата през времето на Александър Стамболийски. Вие ще намерите протести от другите политически партии, буржоазни, срещу отнемането на тяхната свобода. Значи ли тогава, че през времето на Александър Стамболийски е нямало свобода? (Ръкоплескания от мнозинството) Александър Стамболийски отнемаше свободата на ония лентяи, на ония фашисти, на ония кождери, които искаха да унищожат още в началото развитието на управлението на Александър Стамболийски. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Райко Даскалов, покойният, от тия трибуна е заявявал, че няма по никой начин да се посвени, като министър на вътрешните работи, да обуздае ония, които искат да сричат една народна власт. Александър Стамболийски заяви в Парламента: „В момент, когато ние ще подписваме мира от стръна на България, в момент, когато искаме да стабилизираме стопанското положение на нашата страна; в момент, когато се гърчим поради нещастията, които докара войната — в такъв случай ние не един ескадрон ще пратим, за да омиротворяваме, но ще пратим два и три ескадрона и ще минем през труповете, но не ще позволим, каза той, размирици в такива времена в нашата страна.“

Един от опозицията: Кажете, какво разбираше Стамболийски под лентяи?

Петър Попиванов (з): Когато днес Отечественният фронт се е нагърбил с изпълнението на една тежка задача; когато ние се намираме в едно следвоенно време; когато стопанската стагнация е толкова страшна; в една времена, когато се търсят изходи — питам аз, правителството ще трябва ли да не гледа през призмата на своето управление ония, които подмолно се мъчат да сричат управлението на Отечественния фронт, което дойде с най-големи, тежки борби, което даде големи жертви, за да има постижения? Ще трябва ли да останат известни фашистки елементи скрити във вашите джобове, за да могат да провеждат своята политика? (Ръкоплескания от мнозинството) Бръкнете в джобовете си и ще намерите по един фашист, който ви диктува. Когато тук произнасят вашите речи, във вашите гласове звучи гласът на фашизма. Вие не можете да го прикриете, не можете. Кои сте вие? (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Кои сте вие, които искате да се обезпечи нашата свобода напълно, които говорите за свобода?

Един от опозицията: Положително земеделци, но не ти.

Петър Попиванов (з): Земеделци ли? Ето какви земеделци сте вие. Ето тук има факсимиле на два некролога от вашите вестници. Единият некролог е в брой 54, на Никола Христов — генерал Христов, с който го оплаквате за неговата смърт. Той е осъден от Народния съд.

Кочо Бонев (ЗНП): Земеделец така не приказва за земеделското движение. Ибрикчия такъв!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Вие сте ибрикчи на фашистите, които кляха българския народ и затова, когато правителството гледа към вас, ще ви отчете така, както отчети фашистите.

В брой от 3 януари се поставя некрологът за Петър Петков Гвоздев. Кой е този Петър Петков Гвоздев, запасен полковник, чийто некролог поставяте вие?

Вие сте поставили некролога на генерал Христов, който във Варненска област издаде заповед да се избият жените, да се избият децата, да се палят къщите, да се унищожават семействата.

От мнозинството: Позор!

Петър Попиванов (з): Генерал Христов опожари цялата Варненска област. Идете в Омортагско при ония красиви височини. И когато вървите по шосето, на всеки сто крачки ще трябва да снемате шапката си и да се покланяте на големите гробници, които са опъстрили тая хубава местност, в които гробници лежат деца на 7 години, старци на 80 години, жени, мъже и юноши по 15, по 12 и по 17 души. Тоя генерал ги избива през времето на фашизма, а вие му поставяте некролога във вашия вестник!

От мнозинството: Позор!

Петър Попиванов (з): Поставяте некролога и на Петър Гвоздев, запасен полковник. Ето кой е Петър Петков Гвоздев. Той е роден в гр. Севлиево... (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Ако не ви боли, послушайте. — ... той е роден в гр. Севлиево и като командир на V артилерийски полк, на 19, 20 и 21 декември 1943 г., в селата Змеино и Палатина, Омортагско, е арестуван и заповядал побоищата и инквизициите на селата антифашисти. След лично изнесения от него побой Стоян Димитров от с. Железаре е починал. В с. Палатина издава заповед и ръководи опожаряването на четири къщи, между които и тая на големия борец, ръководител на партизански отряд, народен учител Димитър Камбуров, като нанася жесток побой на семейството му. На 19 декември той дава заповед на подпоручик Коласкьзов да разстреля лицата Койчо Станчев, от с. Палатина, и Иван Станков, от с. Беломорици. Той дава указания на Коласкьзов да отреже с лязгар краката и ръцете на полуживия Койчо Станчев Коев, за да се събере в малката яма, изкопана за гроб.

Ето кои са тия, на които вие поставяте некролозите и в некролозите на които пишете: да се почете паметта на умрелите с големи мъки български герои.

Кочо Бонев (ЗНП): С търговски обявления недей да правиш политика!

Петър Попиванов (з): Кои герои? Които избиваха жените, които избиваха децата, които избиваха старците, които опожаряваха къщите, които бяха истинските оръдия на истинския кървав фашизъм.

Един от мнозинството: За тях плачат.

Петър Попиванов (з): Вие за тях плачете и тях жадите. Ето защо ние ви казваме, че сте такива; ето защо вие ви таксуваме като фашисти.

От мнозинството Вярно!

Петър Попиванов (з): Ето защо ние ви казваме, че сте реакция. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Няма, казват, свобода. Не ома свобода беше дадена на вас, но и свободата ви беше дадена. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): В изборите имаше дори такава свобода, че няколко си младежи бяха тръгнали да разправят в събота през деня, в околийското управление в Попово били дошли вече и било преброяно от двама офицери англичани, но понеже е пред избори, не желали да всяват смут, че превръщат е станал в цяла България, и в понеделник сутринта английските офицери ще обявят станалия преврат. (Смях) И когато населението се оплакваше на околийския управител — аз бях там — попитах околийския управител: не заслужават ли тия приятели да бъдат арестувани и да им се съставят актове, защото това е едно престъпление, което не бива да се позволява? Той ми отговори, че др. Гюгов бил дал заповед, милицията да си стои в милиционерските участъци и да не взема участие, и каза: „В понеделник ще им пратя колата си да ги вземе да ги докара в околийското управление, за да ги запозная с двамата английски офицери“.

Кочо Бонев (ЗНП): Петър! Значи ли магарето защо го викат? — Да носи дърва и вода, а не за музика. И ти си в това число.

Петър Попиванов (з): Слушай, другарю. Вие сте магарета на буржоазията. (Ръкоплескания от мнозинството) Вглеждате се хубаво във вашите лица, и вие ще ги видите зад гърба си. Те гласуваха за вас, те ви посрещаха, те ви финансираха, те винаги ви гонят, те ви съветват.

Няма свобода! Идват в Попово околия да правят опозиционна организация. Къде направихте вие, Лазаров, Вашето събрание, кажете!

Кочо Бонев (ЗНП): Всред нидето, всред нивите, всред лозята.

Петър Попиванов (з): Послушай! Работническата партия си даде клуба и в клуба им стана конференцията. Втори път дойдох да правят събрание, конференция. Социалдемократите си дадох клуб и там опозицията си направи конференцията. Това беше истината. Лазаров! Не е ли така?

Кочо Бонев (ЗНП): (Казва нещо)

Петър Попиванов (з): Българският народ следи. Той вижда кой върви след вас, кой ви суфлира, на кого служите и затуй ви отрича и ще ви отрича абсолютно.

Сърбински постави въпроса, че Комунистическата партия разложила Земеделския съюз.

Кочо Бонев (ЗНП): Лъжа ли е?

Петър Попиванов (з): Не, не Комунистическата партия, а буржоазните партии, фашизмът, понеже прониква именно в такива, които имат десничарски уклонности и чрез тях се разлага Земеделският съюз. Сърбински говори тук, но като че ли не помни истината на Земеделския съюз. Един добър оратор като него — глас мофонна плоча — имаше, беше министър дори в кабинета на Александър Стамболийски. Това беше Томов. Но Томов искаше да разлага Земеделския съюз, ...

От опозицията: А сега е обобщениата.

Петър Попиванов (з): ... кито оръдия на буржоазията.

Имаше един Турлаков. Също и той искаше да прави разцепления в Земеделския съюз. При смъртната агония на Александър

Стамболийски той се яви пред него и му каза: „Вие ще умрете, г-н Стамболийски. Подпишете, аз да Ви заместя като министър-председател“. Той на кого беше оръдие? Той беше оръдие пак на буржоазията. Буржоазията търси нишестала, върху който да стъпи, и този нишестал, за съжаление, тя го намира в Земеделския съюз. Така е било от създаването на Земеделския съюз, като вземете от кормановци, та стигнете чак до николапетковци. (Ръкоплескания от мнозинството) Това е Земеделският съюз. (Възгласи от опозицията) Обаче Земеделският съюз в отрезнялата своя маса, земеделците, които са в Отечественния фронт, са сключили един политически брак — нека се казва, че е конкубинат, един политически брак — за да пазят днес нацията, да пазят народа от провокациите на фашизирани земеделци, да ги разобличават и за да ги пращат там, дето им е мястото. (Ръкоплескания от мнозинството)

Я погледнете старата политическа история, за да видите, терорът какъв е бил тогава! В тази политическа история вие ще намерите телеграми и оплаквания, напечатани в дневниците на Народното събрание при разглеждането на изборните книжа, само против тогавашната полиция. Вие забравяте, какво нещо е терор. Вие забравяте кървавия Цанков режим. Вие държите портретите на загиналите наши първи учители-герои, но забравяте техните убийци и отивате да служите още на тях.

От мнозинството: Ами Гиргиновия терор?

Петър Попиванов (з): Вие забравите терора на кървавия фашизъм, който покори цялата българска земя с труповете на най-свидните борци на нашата страна. Вие за този терор дума не казвате. Вие нищо не пишете за тези работи, защото трябва да съдите буржоазията, на която служите (Възгласи от опозицията), а говорите за днешния терор. Вие ще видите, че този терор тогава беше създаван от камшиците на полицията. Христо Стоянов беше министър на вътрешните работи, Недялко Атанасов също така беше министър на вътрешните работи, аз бях околийски началник. (Възгласи от опозицията) Аз питам: през този режим другарят Недялко Атанасов не излизаше ли на тая трибуна да отговаря на същите такива злословия от страна на буржоазията, която имаше за цел да разрушава, да унижава и да унищожава Земеделския съюз?

Недялко Атанасов (зНП): На един полицейски пристав не отговарям. (Глъчка)

Петър Попиванов (з): Днес ние констатираме обратното явление. Милицията беше в пълно бездействие. Политическите партии си дадоха сражение в предизборната борба. (Възгласи от опозицията) От една страна Комунистическата партия и Земеделският съюз, от друга страна Земеделският съюз — ибрикцията на буржоазните партии. (Ръкоплескания от мнозинството)

В тая борба има пълна демократичност. Защо? Какво значи демократичност на предизборна борба? (Възгласи от опозицията) Събранията значат борба. В този политически футболен мач може в стихийната борба да бъде ударена една или друга глава, да бъде ритнат някой тук или там от едната или другата страна, но възмущението на народа не може да се спре. (Възгласи от опозицията, Глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Някои казваха: защо оставихте известни групи от българския народ да провеждат бойкот в събранията на известни населени места и да принуждават ораторите да не приказват? Това е право на българския народ. През време на Александър Стамболийски ние цямахме ли същите борби с другите политически организации? Ние превземахме събрания, а и нашите събрания се мъчеха да превземат. Болшинството ще си казва думата.

Според вас, значи, ако утре Александър Цанков дойде в България и направи публично събрание, вие ще отнемете правото на българския народ да изкаже своето възмущение и да го снесе от трибуната на която говори, и да издигне на тая трибуна свой орастор? (Ръкоплескания от мнозинството) Това ли е вашата демокрация? (Възгласи от опозицията) Демокрация означава правото на българския народ от всяко село или град да изказва своята дума на одобрение или неодобрение. Никой не може да отнеме това право на българския народ. Това е демокрация. Но вие, другари, недейте да отивате дотам, като верни изпълнители на буржоазното котило, да искате на всяка цена да завържете ръцете на истинските пазители на реда, за да може да поиграете юдинско хоро чрез някакъв вътрешен преврат, какъвто сте гласели чрез военните. Вие искате да махнете Отечественния фронт, вие искате да махнете помощник-командирите и настоявахте най-много за някакъв генерал Станчев да бъде министър на вътрешните работи — същият този, който днес се констатира, че е замесен в преврата.

Димитър Георгиев (к): Който е в затвора.

Петър Попиванов (з): Не сте ли вие тогава хората, които искате да проведете една политика, чрез която искате да свалите Отечественния фронт от властта?

От опозицията: Това е лъжа.

Петър Попиванов (з): Ние ще вървим по пътя на Александър Стамболийски. Той очерта правилно нашия път. Александър Стамболийски е предвидил и 20 години преди своята смърт е казал следното: „Даже ако допуснем някой момент на народна болезненост, на болезненост в народната душа, и да позволим да дойде на власт буржоазията, да дойде властта на буржоазните партии, те не могат да се задържат тук, те не могат да се задържат

от страшното народно въстание.“ Той държи за народната вълна, която ще се създаде отдолу, от Земеделския съюз, тесняците, Социалдемократическата партия, еснафския съюз. Това са организациите, които ще поведат правителството и които ще управляват.

По-нататък той казва следната гениална мисъл: „Това са бързите правителства, лоши или хари; анархисти ли ще бъдат, каквито и да са, това са представителите на работническите маси, това са народните сили, които се развиват не под скиптъра, не под закрилата на властта, а отдолу; това са рождбите на демократията, това са истинските народни демократични сили. (Ръкоплескания от мнозинството) И тези обществени сили ще се развиват и ще създават в бъдеще правителства от тях си“. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласи от опозицията, Глъчка) В настоящия момент това са политическите партии, които образуват Отечественния фронт. Вие и да пишете, вие и да ругаете, вие и да заблуждавате обществото, нищо не ще постигнете. Болшинството от вас знаят, че са почтени земеделци, които временно са заблудени. Те виждат заблудата в лицето на тоя и она. Ако те желаят утрешна увековечена, утрешна силна отечественофронтowska власт, за която държат земеделците, милеещи за Земеделския съюз, те ще дойдат при нас. Аз ви казвам, какво е прозрял Александър Стамболийски. Тръгнете по неговия път, елате на тия банки.

От опозицията: А-а-а!

Петър Попиванов (з): Там ще творим богатата, заедно с Работническата партия в нашата страна. (Възгласи от опозицията, Глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Ако щете, недейте идва. Вие ще дойдете, но късно ще е за вас. Вие ще дойдете, но посрамени ще дойдете впоследствие.

Димитър Георгиев (к): Една част ще отиде в затвора, че тогава. (Възгласи от опозицията)

Петър Попиванов (з): Но аз зная от вас известни хора, на които им допада да бъдат там. (Сочи опозицията) Те са богати, те имат разбирания на големите капиталисти, на спекулантите, те мислят за своите богатства. Те знаят по какъв начин си ги спечелили и виждат, че Отечественният фронт пристъпва вече към реформи, които ще изземат всичките тия техни незаконно придобити средства, тия крадени пари и ще ги хвърли в стопанството. Затова те се мъчат на всяка цена, заедно с другите буржоазни партии, с остатъците на фашизма, които се скриха във вашите пазви, дано да провалят Отечественния фронт. Че ги имате такива, с такъв манталитет, ето ви още един документ. (Чете) „Плевен, 14 март. Избран депутат като син на селото, при пълна свобода на народа, заявявам, че одобрявам политиката на правителството и ще приобща усилията си в строежа на новата справедлива и социално оздравена държава и с всички сили ще се боря против възстановяването на партийния режим и разединението на народа. Да живее трудолюбивият, честен български народ и неговият върховен вожд Царят! Йордан Русев“ (Смях и оживление сред мнозинството. Възгласи и глъчка сред опозицията) Ето го този документ. (Посочва го)

Аз не искам да се впускам по-нататък в реплики със стария министър на вътрешните работи, Недялко Атанасов. На него аз мога да му покажа, от един негов добър приятел, едно факсимиле, от което ще го заболи много. (Силни възгласи от опозицията) Този негов другар напълно го отрича, макар сега да стои близо до него. Той напълно отрича Недялко Атанасов да има нещо общо с Земеделския съюз още на 4 август 1930 г. (Възгласи от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): И днес аз искам от това място да заявя велегласно, че във Варненска област няма нито бити, нито арестувани; че във Варненска област изборите минаха под знака на пълна свобода. Това е истина. (В залата влиза народният представител Йордан Русев при възгласи „Е-й-й“ от мнозинството)

Йордан Русев (зНП): Я го прочети!

Петър Попиванов (з): Преждеговорившият Петър Сърбински не можа да каже абсолютно нищо по въпроса, имаше ли терор, имаше ли арести, имаше ли убийства във Варненска област. (Глъчка)

От опозицията: Имаше побойща.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): Ако обаче някъде, в някои селища в предизборната борба, в стихийността ѝ, е ставало нещо между хората на тая или она политическа организация, то се дължи именно на това: да се запази Отечественният фронт и да не се даде възможност да се надигнат ония гадове, които искат да подриват устоите на Отечественния фронт, да възстановяват престижа и да овластват в утрешния ден реакцията и фашизма. (Ръкоплескания от мнозинството)

Майките, които в борбата са загубили своите синове през фашисткия режим; бащите, които и днес плачат за своите синове — герои; синовете, които загубиха своите бащи и майки, са врагове, заклети в кръвта на падналите борци, които няма да позволят нито днес, нито в утрешния ден реставрацията, откъдето ще ти да бъде, на фашизма в тази страна. (Възгласи „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството. Възгласи от опозицията, Шум)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петър Попиванов (з): От името на земеделската парламентарна група заявявам, че ние ще бъдем верни стражи, заедно с дисциплинираната политическа комунистическа организация, в борбата срещу всички ония похитители, които искат по един спекулативен начин в полниката да отнемат властта на народа и да я хвърлят в ръцете на старите буржоазни партии. (Възгласи от опозицията)

Има един върховен закон над законите: това е законът за самострансния на нацията. На този закон служи Отечественият фронт. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Понеже няма записани други оратори да говорят, ще постъпим на гласуване.

Който от г-да народните представители присмат за редовен произведен избор в Балчикска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор във Варненска градска колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор във Варненска селска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Омуртагска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Добришка изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Новопазарска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Омуртагска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Поповска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Преславска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Провадийска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Тервелска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Търговищенска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за редовен произведен избор в Шуменска изборителна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следващата точка от дневния ред:

Доклад на комисията по проверка на изборите в Плевенска административна област.

Поканвам докладчика да докладва избора.

Докладчик Любен Гумеров (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Втората секция от комисията по проверка на изборите за Велико народно събрание, в заседанието си от 23 януари, в присъствието на всички нейни членове, с изключение на Петко Арабаджиев и Камен Червеняшки, разгледа документите по изборите в Плевенската административна област, състояща се от 13 изборителни колегии, а именно: Плевенска, Луковитска, Никополска, Ловчанска, Тетевенска, Троянска, Свищовска, Севлиево, Габровска, Еленска, Търновска, Павликенска и Горнооряховска.

Разпределението на гласовете, подадени в тия околии, е следното: за Българската работническа партия (комунисти) — 325.107 гласа; за Българския земеделски народен съюз — 88.266 гласа; за Народния съюз „Звено“ — 6.683 гласа; за Българската работническа социалдемократическа партия — 11.110 гласа; за Радикалната партия — 956 гласа; или общо за Отечествения фронт — 432.122 гласа, равняващи се на 48 мандата от мандатите на цялата Плевенска административна област.

От опозицията: На опозицията колко са гласовете?

Докладчик Любен Гумеров (к): Тя сама ще каже това. — Разпределението на изборните от Плевенска административна област народни представители е следното:

Плевенска изборителна колегия: Антон Танев Югов, Пело Иванов Пеловски, Иван Николов Бешев, Пенка Цветанова Цветанова, Борис Маринов Атанасов, Трифон Тодоров Йорданов, д-р Михаил Попов Геновски, Добри Стоянов Бодуров, Асен Павлов Баев, Константин Пачев Шопов, Йордан Русев Йорданов, Иван Цветанов Гинчев.

Луковитска изборителна колегия: Пеко Петров Таков, Никола Станев Николов и Трифон Кунев Бояджиев.

Никополска изборителна колегия: д-р Иван Стефанов х. Матеев, Цанко Григоров Маринов, Петър Божинов Трифонов и Марин Гичев Тодоров.

Ловчанска изборителна колегия: Тодор Димитров Павлов, Дочо Петров Шипков, Бочо Илиев Бочев, Михаил Неков Динков, д-р Михаил Попов Геновски, Асен Павлов Баев и Тодор Киров Йоцов.

Тетевенска изборителна колегия: д-р Рачо Ангелов Генчев и Петър Николов Сърбински.

Троянска изборителна колегия: Власи Власев Власковски, д-р Константин Минков Мичев и д-р Васил Петков Ханджиев.

Свищовска изборителна колегия: д-р Иван Стефанов х. Матеев, Сава Атанасов Дълбоков, Михаил Карлев Дулев, Георги Драганев Тодоров, Ангел Георгиев Държански и Никола Алексиев Николов.

Севлиево изборителна колегия: Петко Георгиев Кунин, Иван Петков Кишмеров, Петър Дешков Цветков, Ради Найденов Драганев, Асен Александров Стамболийски и Иван Неделчев Луков.

Габровска изборителна колегия: Райко Дамянов Райков, Тодор Иванов Гичев, Никола Колев Минчев, Васил Димитров Павурджиев и Георги Йорданов Илчев.

Габровска изборителна колегия: Райко Дамянов Райков, Тодор Савов Личев и Минчо Панов Минчев.

Търновска изборителна колегия: Васил Петров Коларов, Димо Тетев Казасов, Васил Иванов Мавриков, Атанас Димитров Добревски, Минчо Панов Минчев и Александър Георгиев Найденов.

Павликенска изборителна колегия: Петко Георгиев Кунин, Асен Атанасов Попов и Недялко Атанасов Мочуров.

Горнооряховска изборителна колегия: Петко Георгиев Кунин, Петър Тодоров Панайотов, Енчо Стайков Стайков, Димитър Стоиленов Стойков, Илия Бонев Радков, Недялко Атанасов Мочуров и Рачо Йонков Домусчиев.

От комисията, уважаеми г-да народни представители и представители, бяха разглеждани всички изборни документи, протоколите на централни изборни бюра и протокола на областния съд, който е обявил за избори посочените народни представители въз основа на изборителния закон. Разглеждайки документите по изборите, станали в Плевенска административна област, състояща се от горнооряховските тринадесет изборителни колегии, комисията не установи никакви нередовности, през време на подготовката и провеждането на изборите, не намери никакви контестации в делата на изборните колегии, сметна, че изборите са проведени съгласно закона и предлага на Великото народно събрание да утвърди като редовни и законосъобразно проведени изборите в 13-те колегии на Плевенска административна област. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител г-н Константин Шопов. (Ръкоплескания от опозицията)

Константин Шопов (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! На вашето внимание е поставен докладът на комисията за проверка на изборите за Велико народно събрание, за да се произнесе по изборите, станали на 27 октомври 1946 г. в Плевенска административна област. Вие това право и задължение имате по силата на изборителния закон и по силата на правилника за вътрешния ред, който приехме и който е в сила понастоящем. Вие имате върховното право, като първа и последна инстанция, да проверите законността на станалите избори по околии. Твърдението, че това е излишно, понеже съдилищата са извършили тия работи, е несъстоятелно и неоснователно, тъй като съдилищата извършват само една техническа материална проверка и изчисления, за да могат да посочат евентуалните народни представители, които трябва да бъдат провъзгласени за изборни от дадена област или околия, и чак когато тия народни представители бъдат утвърдени от вас, стават истински народни представители.

От името на нашата парламентарна група, на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков, заявявам, че изборите, чиято проверка ще се прави и правим от няколко дни, и специално в нашата Плевенска административна област, не са били свободни, законни и не са плод на свободната воля на изборителите от Плевенска област. (Ръкоплескания от опозицията)

Владимир Поптомов (к): Защо си кривиш душата?

Константин Шопов (ЗНП): Спокойно, спокойно! — За да не бъдем голословни, аз моля почитаемото Събрание да изслуша факти и случки, които са станали през време на изборите.

Град Плевен. — Гласоподавателите от Работническата партия гласуваха с толкова много съдебни решения в 74-те секции, които имаше градът, че аз нямах физически възможност да направя проверка, дали едни и същи лица не гласуваха по няколко пъти.

Асен Бозаджиев (к): Като не си направил проверка, недей да лъжеш.

Константин Шопов (ЗНП): Има, има.

Асен Бозаджиев (к): Отгде знаеш?

Константин Шопов (ЗНП): Слушайте, аз съм проверил не всички, но някои от тях, които са достатъчни да дадат характеристика, че нашите партийни гласуват по всичките секции. Едно и също лице гласува по няколко пъти. — Има много нераздадени карти на опозиционери. Този се констатира и в протоколите. И ако книгата по изборите, които се намират в Плевенския областен съд, са тук, ще се убедите и вие.

Милицията и армията гласуваха под строй, по списъци и под номер, с предварително раздадени червени бюлетини.

От мнозинството: Брей!

Константин Шопов (ЗНП): В VII-а изборителна секция се явила Хава Алиева да гласува с изборителна карта № 1374 и се оказва, че друг преди нея е гласувал с нейната карта и под нейно име.

В избирателната секция Ха, втора подсекция, са гласували с някакви нередовни, непредвидени и непризнати от закона удостоверения 120 нови гласоподаватели.

Георги Михайлов Добрев (к): Съдебни удостоверения. Как са незаконни?

Един от мнозинството: Уж си адвокат!

Константин Шопов (ЗНП): В VIa секция е имало случаи, избирателите да се придружават чак до тъмната стаячка от непознати лица, за да не оставят червената бюлетина и гласуват с друга.

Крум Миланов (к): Как не те е срам да лъжеш!

Константин Шопов (ЗНП): В същата секция секретар на бюрото е бил милиционер — което не се позволява от закона — който е записвал имената на опозиционерите избиратели, та по този начин да упражнява морален тормоз.

Станка Димитрова (к): Как ги е видял, че гласуват с бяла бюлетина?

Константин Шопов (ЗНП): Да, вижда ги. Той ги познава. И аз познавам кои са партийци и те познават кои са опозиционери. Нали се познаваме!

В същата секция е допуснато да се гласува с една карта — дубликат без номер.

В VIb секция, втора подсекция, двама избиратели се опитаха да гласуват втори път с чужди карти и благодарение на нашите застъпници, че са ги познали, са ги върнали.

Георги Михайлов Добрев (к): Вярваш ли във всичките тези работи, които разправяш?

Константин Шопов (ЗНП): В с. Къртожабене комунистите с каруци докарват стари хора, втикват в ръцете им червени бюлетини и ги придружават до тъмната стаячка, за да гласуват за тях, да увеличат процента на гласоподавателите си в България, които са взели участие в изборите.

Крум Миланов (к): Това са хора, които желат да гласуват.

Константин Шопов (ЗНП): Избирателката Цона Цонкова Недялкова отива в тъмната стаячка да гласува и понеже партийката Пена Петкова Атанасова се усъмнила, че тя не ще гласува за О. Ф., отива при нея в тъмната стаячка, натиска я, насилва и взема плика и го разпечатва, скъсва го и вижда в него бяла бюлетина.

От мнозинството: Е-й-й!

Константин Шопов (ЗНП): При преброяването на бюлетините хвърлят се тия бюлетини, които са били белязани предварително, и се заменят с чисти.

Георги Михайлов Добрев (к): Кой ги писа речта?

Константин Шопов (ЗНП): Село Опанец. — Ремсът се закънява, че ще се търкалят глави по улиците. Три дни по ред стои в това село организаторът на РП Илия Кукуш, който прави сплътка на опозиционерите в селото и ги заплашва с убийство.

Министър Ради Найденов: Аз бях там, когато беше Илия Кукуш. Колко гласове е получила опозицията? Три четвърти от гласовете са на опозицията.

Константин Шопов (ЗНП): Да, точно така е. Въпреки терора, опозицията спечели, защото там няма РП, няма обикновени земеделци. Това е вярно. — В деня на избор — нека признае министърът на правосъдието не е ли това вярно — са хвърлени три бомби и са изскупени стъклата на кооперативната сграда. Той това го знае.

Райко Дамянов (к): Кой ги е хвърлял?

Константин Шопов (ЗНП): Вие ги хвърляхте.

Село Божурица, най-опозиционното село в околията, селото на д-р Матеев и Коста Матеев, стоели по десетина месеца в язовира „Росица“. — Непрекъснато са заплашвани избирателите от партийци с убийство, с интернирвания и т. н., и въпреки това, вземахме избора.

Крум Миланов (к): А-а-а! Значи, защото не е имало свобода!

Владимир Поптомов (к): Много с бели конци съшито!

Константин Шопов (ЗНП): Село Писарево. — Преди избора комунистите разтуриха моето събрание и двама учители бивши легионери, сега водачи на РМС, прогониха селяните, които бяха на площада, с камъни. (Смях сред мнозинството)

На 26 октомври, срещу деня на избора, двама партийци срещат опозиционера Димитър Лазаров и му нанасят жесток побой, защото бил сдружен земеделец.

На 28 октомври, след избора, са били секретаря на тогавашния министър Геновски — Давид Трифонов, и други и са арестували Йото Тодоров, Петър Христов и Евтим Георгиев и ги акарвали в общината, където им нанасят жесток побой.

Село Рибен. — Понеже не можах да сплашам избирателите с друго, то излъгах, че са получили съобщение по телефона, че главният секретар на Българския земеделски народен съюз Никола Петков е избягал зад граница със самолет.

Георги Михайлов Добрев (к): Значи, той им е държал кураж!

Константин Шопов (ЗНП): Село Търнене. — През всичкото време ходят от къща в къща, денем и нощем, да агитират и заплашват. 40—50 гласа получи РП от катунарите, които били на катуна там. Отиват, строят ги и ги заркват под строй с червена бюлетина в ръка да гласуват за РП.

Един от мнозинството: Сиромаси хора — за Работническата партия ще гласуват.

Константин Шопов (ЗНП): Там е работата, че Работническата партия стана най-богатата.

Село Комарево. — На 26 октомври вечерта сдруженият земеделец Янаки Николов Янакиев бива пресрещнат от четирма партийци. Двамата от тях го хващат за ръкавите и го отвеждат около 20 крачки настрана от шосето и го питат, дали е вярно, че е назначен за застъпник на опозицията и че е получил пълномощно да стане застъпник на опозиционната листа. Заявява категорично „да“. След много заплахи, не успяват да изтръгнат от него пълномощното, и си отминали.

Един от мнозинството: Бит ли е?

Константин Шопов (ЗНП): Не е бит.

От мнозинството: А-а-а!

Константин Шопов (ЗНП): Село Тръстеник, Плевенско. — Цялата нощ ходят по къщите и заплашват, че на другия ден ще избият всички опозиционери, че за тях живот няма да има.

Един от мнозинството: Избити ли са?

Константин Шопов (ЗНП): Ще ви кажа. Аз съм отправил писане за това село и нека министърът на вътрешните работи отговори, защото съм го дал още на 13 и досега нямам отговор.

Владимир Поптомов (к): Защо си кривиш душата?

Константин Шопов (ЗНП): Не си кривя душата. Има и снимка. В същото село се нанася жесток побой на подпредседателя на земеделската дружба Димитър Белев, за който, казих, съм отправил писане и още няма отговор.

Един от мнозинството: Ще получиш.

Константин Шопов (ЗНП): Село Дясевица. — Закани от страна на комунистите, че само да мине изборът, ще се справят с опозицията. Комунистите строили циганите и под строй ги карат да гласуват за тях. Едно момиче, родом от Плевен и жителка на гр. Плевен, дошло случайно в с. Дясевица, доведено от комуниста Симеон Илчев от областния оф комитет. Той го снабдява с общинска бележка и избирателна карта, без да има право да стори това, и заставя председателя на бюрото да го допусне да гласува, и той допуска това момиче да гласува. Имало е много белязани бюлетини, които се признават за действителни, и ги сменят с чисти при преброяването.

Тодор Иванов, комунист, съгва една бюлетина на Йонка Атанасова, за да види след това, дали ще излезе и дали е гласувала с червената бюлетина.

Село Върбица. — Преди избора комунистите направили една провокация, че наши земсисти са им скъсали афишите, откарват ги в Плевен. . .

Лалю Ганчев (з): Вие имате земсисти! Вие имате само фашисти. Какви земсисти имате вие? Кои са тия земсисти? Легионери! (Ръкопляскания от мнозинството)

Константин Шопов (ЗНП): Ще дойдеш да видиш. . . откарват ги в Плевен и ги заставят да подпишат декларация, че се отказват от своята опозиционна дейност. И там излъгват, че главният секретар на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков е избягал със самолет.

Иван Пешев (ЗНП): (Възразява нещо)

Лалю Ганчев (з): (Към Иван Пешев) Крадец! Открадна 700 хиляди лева от касата на ЗМС-а. Трябва да отидеш в затвора. (Цветан Максимов и други от опозицията възразяват)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Константин Шопов (ЗНП): Село Радишево. — Кметът на селото в бюрото, в присъствието на членовете на бюрото, взема бюлетините от избирателите и им дава червени такива. И кзва на нашия застъпник Величко Георгиев Кючуков: „Аз десет души ще убия и пак ще взема изборите.“

От мнозинството: Ей!

Константин Шопов (ЗНП): В с. Бохот цялата нощ ходят и заплашват избирателите. Един комунист отива и казва на жената на

нашия застъпник: „Иди виж мъжа си, защото няма повече да го видиш“. Когато застъпникът свършва изборите, отива в къщи и не намира никого — цялото семейство избягало.

Село Къшия. — Шом като влезе в тъмната стаячка комунист, унищожава всички бюлетини, а председателят на бюрото не обръща внимание на забележките, правени от нашите застъпници.

Един от мнозинството: Тия работи ще отнемат време. Издай роман!

Константин Шопов (ЗНП): Той ще излезе.

Село Брястови. — На 26 октомври идват в селото агенти от Държавната сигурност от Плевен. Повикали всички по-възрастни опозиционери от дружбата и ги заплашвали, че ако не гласуват за комунистите, всички опозиционери на 28 ще бъдат избити. Хърлен е взрив пред вратата на Цветан Китов. Председателят на четвърта секция, комунист, се опитал да подмени бялата бюлетина в плика с червена, но не можал да направи това, защото застъпникът Христо Стоянов го хванал.

Село Ясен. — Железничарите от гарата, както навсякъде, така и в с. Ясен, отидоха под строй с червени бюлетини в ръка да гласуват.

Село Биволаре. — Разпространени са били неверни слухове, че Насла Петков е избягал. 50—60 души цигани — вашите партийни циганите — отидоха под строй да гласуват, под заповед, с червени бюлетини. (Възражения от мнозинството)

Село Гривица. — Червени бюлетини се раздават от кмета и партийните в самото бюро, необезпокоявани от никого. Загъват се ръцете на бюлетините, а после се сменят с редовни.

Село Вълчи трън. — През деня преди избора и вечерта срещу избора комунисти ходят от къща в къща и заплашват.

И там, когато правихме предизборно събрание. . .

! Рада Ноева (к): Нали няма свобода?

Константин Шопов (ЗНП): . . . комунистите, начело с вашия арсезловут Калъчев, разрушиха събранието и с пистолети в ръка разгониха сдружените земеделци. Този Калъчев, който вие го припахте на язовира — много от вас го познават — вместо да получи наказание, зачислиха го на заплатата в язовира „Росица“.

Село Махалата. — При гласуването в осма секция бяха сменени и откраднати повече от 2.000 наши бюлетини и след това нашият застъпник изгонен от бюрото.

В моето родно село Пелишат имаше заплахи преди изборите и след това. Членове на бюрата бяха само комунисти. Във втората секция председателката на бюрото, партийката Росица Атанасова Костова, се опитала да смени плика на гласоподавателката, която е гласувала за нас, Величка Енчева Маринова Тишкова. Шом тя си подаде плика на председателката запечатан, последната, вместо да го подпише плика наново и да го пусне в кутията, почва да го сменя, като подписва празен плик и пуска празния плик в кутията, а пълния с бялата бюлетина оставя пред себе си. Ето го пликът! (Показва плик) С подписа на председателката Росица Костова (Ръ-плесквания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Георги Михайлов Добрев (к): Успял да открадне книжа! Това е работа за прокурора. Откъде си взел плика, който е подписан от председателката?

Константин Шопов (ЗНП): Откъде съм го взел — е моя работа.

Георги Михайлов Добрев (к): Крадете от изборните бюра.

Константин Шопов (ЗНП): Аз не съм ходил там.

Георги Михайлов Добрев (к): Ти ще кажеш кой го е откраднал!

Константин Шопов (ЗНП): Дайте анкета, и ще ви кажа откъде е този плик. Ето го пликът!

Някой от мнозинството: Как го вземахте?

Георги Михайлов Добрев (к): Има с каква да се хвали! Откраднал плик от изборното бюро!

Константин Шопов (ЗНП): Не съм го откраднал. Дайте анкета, и ще ви кажа откъде е.

Георги Михайлов Добрев (к): Мерзавец! На прокурора да се даде и да отиде да се обясни!

Константин Шопов (ЗНП): Село Долна Митрополия. . .

Един от мнозинството: В черква ли се намириш ти, та един час ни четеш имена?

Друг от мнозинството: Откъде взема плика?

Константин Шопов (ЗНП): Нека да ви обясня. Председателката твърди, че не е пускала никакъв плик. Вечерта при проверката се установява, че бюлетините излизат колкото пликите. Следователно тя лъже, че е пускала никакъв плик. Ето го пликът. Тя го прелъта на избирателката и тя ми го предаде на мен.

Георги Михайлов Добрев (к): Ще видим, ще установим. Крадец пак! Ще те хванем. Ще видим възкът ти колко е чист.

Константин Шопов (ЗНП): Около една седмица преди изборите моят другар, народният представител Русев, отива да направи предизборно събрание в с. Долна Митрополия. Току-що се открива събранието и по нареждане може би от Плевен една група от 50—60 души от летището пристигат и с пистолети в ръка превземат и разтурят събранието. Ето свободните избори!

Асен Бозаджиев (к): Кажете какво е направил?

Константин Шопов (ЗНП): Два пъти.

Четири-пет дни преди изборите народният представител Иван Гинчев отива да направи събрание в с. Беглеш. Там среща народния офицер, майор или подполковник Гетман — не го знам докъде е стигнал — заедно с неговия брат, учител, който по силата на силата е станал директор на гимназия, който беше най-вярното оръдие на Казанлиев през фашистко време и който пишеше най-хвалебствени статии в най-фашисткия вестник „Северно ехо“ на Попов в Плевен.

Райко Дамянов (к): Съчиняваш.

Асен Бозаджиев (к): Кажете какво е направил?

Константин Шопов (ЗНП): Отиват в салона, превземат събранието с викове и побойща и разгонват сдружените земеделци. Те отиват след това пред клуба. Там пристига Гетман и заявява: „Аз ви заповядвам да напуснете с. Беглеш, защото не отговарям за живота ви.“ Вземат малкия камион, с който са били дошли моите другари, боядисват го целия червен и ги прицелват на шосето за Плевен през нощта, за да ги ликвидират. Но благодарение съобразителността им, понеже те са взели друга посока, към селото на министъра на правосъдието, с. Бъркач, се спасили.

Един от мнозинството: А големият камион къде остана?

Друг от мнозинството: Я кажете вярно ли е?

Райко Дамянов (к): И той се смее, като разправя тези работи.

Константин Шопов (ЗНП): Свищовско. — С. Масларево и Страхилово са посетени от тогавашния министър на социалната политика Георги Иванов Попов, и сам той е заловил приготвените пълни пликове с червени бюлетини, готови за сменяване, показал ги е публично на избирателите и възмутен казал: . . .

Един от мнозинството: Лъжеш!

Константин Шопов (ЗНП): Стъва въпрос за министър, който сега е подпредседател на Министерския съвет. Нека да каже той, че лъжи. Той заявява на всеушлюбие: „Изборите са опорочени“. А на председателя на бюрото казва: „Вие подложите на наказание 15 години затвор. Запомнете, че това не са избори. Връщам се в София и ще кажа в Министерския съвет, че изборите са опорочени“.

Един от опозицията: Кажете името на министъра!

Рада Ноева (к): Няма го.

Константин Шопов (ЗНП): Георги Иванов Попов.

От мнозинството: Масали разправяш!

Константин Шопов (ЗНП): В с. Козловец председателят и секретарят на дружбата са задържани и бити в милиционерския участък, за да не могат в деня на избора да бъдат в разположение на организационната и да агитират за бялата бюлетина.

Троянско. — В с. Чифлик . . .

От мнозинството: Стига вече! Отегчителни работи!

Константин Шопов (ЗНП): Няма н една десета от това, което е станало. — В с. Чифлик организирани банди разрушават моста, за да не може кандидатът за народен представител Стойчо Топалов да мине с колата и да отиде на събрание.

Един от мнозинството: Реката нямаше вода от сушата.

Друг от мнозинството: Не е ли знаел да плува?

Константин Шопов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Терорът за изборите не почва ден-два преди изборите. Той почва много по-рано в Плевенска област — цяла година по-рано. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Той започна от 9 септември!

Константин Шопов (ЗНП): На 9 септември аз бях директор и знаех какво става.

Васил Мавриков (к): Какъв директор?

Константин Шопов (ЗНП): На 19 януари 1946 г. беше арестуван сегашният народен представител Иван Гинчев и държан в Държавна сигурност няколко дни. Преди това той пак беше задържан в Габрово и оттам пратен в Търново, където стоя 18 дни. Преди избора беше задържан в Свищов, след това откаран в Плевен и след това в язовира „Росица“ Димитър Ц. Иванов, където беше жестоко бит. Повече от 9 месеца стоя в язовира „Росица“. В същото време бе задържано цялото настоятелство на околийския ЗМО.

в гр. Свищов. Откарани в Плевен, те бяха държани повече от 10 дни, аз да ги принудят да признаят, че са образували някаква конспиративна група и раздавали оръжия. На 18 февруари 1946 г. е задържан Дочо Нешев Навен, от Тетевен, организатор, след това е препратен в Луковит, където е бил жестоко бит; от Луковит е изпратен в Плевен, от Плевен в Ловеч, от Ловеч в Плевен и от Плевен пак в Ловеч. И най-после, като се установило, че няма нищо, за което да го задържат, изкарали го борчлия и му поискали 6.000 лв., где то са го возили, где то са го хранили, и нашият другар, народният представител Георги Колев, изважда 6.000 лв. и го откупва, освобождава го. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ей!

Васил Мавриков (к): Кога е било туй?

Константин Шопов (ЗНП): Към средата на юли, около 14—15 юли 1946 г., в родното си село бива арестуван д-р Велико Матеев, борец против Франко в испанската гражданска война, откаран в Плевен, където е бил бит жестоко и след това закаран в „Росица“.

Райко Дамянов (к): Кога?

Константин Шопов (ЗНП): На 14 юли 1946 г.

Райко Дамянов (к): През юли имаше ли изборна борба?

Константин Шопов (ЗНП): Вашата изборна борба почна отдалеч. Вие поддържате страха на опозицията.

Райко Дамянов (к): Ти се изплаши много и затова драсна!

Константин Шопов (ЗНП): По същото време бе арестуван и докаран в Плевен народният представител Георги Колев, когото аз видях в килиите на Държавна сигурност — беше смазан от бой. И аз бях задържан тогава.

Васил Мавриков (к): Тебе удариха ли те?

Константин Шопов (ЗНП): Не. — В същото време беше арестуван и докаран в Държавната сигурност в Плевен Илия Райков и след изнасянето на жесток побой беше откаран и той в изювира „Росица“.

Един от мнозинството: Ти лъжеш!

Константин Шопов (ЗНП): В „Росица“ беше бит най-жестоко през месец септември 1946 г. Добри Богданов от гр. Плевен. Братът на д-р Матеев — Коста Матеев, който притежава три ордена за храброст от отечествената война като подофицер, беше арестуван и откаран в изювира „Росица“, където стоя 9 месеца.

Васил Мавриков (к): Кога?

Константин Шопов (ЗНП): Към средата на 1946 г. Сега е свободен. Към средата на 1946 г. е арестуван и откаран също в изювира „Росица“ нашият добър другар сдружен земеделец от Троян Никола Сензов.

Райко Дамянов (к): Най-големият разбойник.

Константин Шопов (ЗНП): Пак по това време беше арестуван в гр. Луковит Христо Петков Дончев, председател на водния синдикат „Златна панега“.

Пеко Таков (к): Фашист.

Константин Шопов (ЗНП): Не можеш да го наричаш фашист, защото беше в околийския комитет, когато ти беше председател на областния комитет.

Пеко Таков (к): Фашист беше и затова го изгонихме.

Константин Шопов (ЗНП): След това министърът на вътрешните работи Антоан Югов, възползвайки се от фашисткия закон на Фет-фаджиев, издаде заповед да смени целта управителен съвет на водния синдикат „Златна панега“ в гр. Луковит, защото два пъти се мъчиха да го вземат, и докато не пратиха Дончев в „Росица“, не можах да го вземат.

Райко Дамянов (к): Искаш да оставим Христо Дончев с автомобилите да прави партия.

Константин Шопов (ЗНП): Малко по-късно беше арестуван д-р Петър Цокков от Плевен, който и понастоящем е в изювира.

Георги Босолов (з): Не е вярно.

Един от опозицията: Как да не е вярно?

Константин Шопов (ЗНП): Как да не е вярно? Днес нашата делегация беше при г-н министъра на вътрешните работи, който обеща, че ще нареди да бъде освободен. Тази сутрин стана това нещо. Не било вярно! Георги Босолов всичко знае! На този другар, д-р Петър Цокков, си му измръзнали краката и елия повет от крак му е окапал. Целите му крака са в рани и чука камъни на връх Коледа при най-студеното течение.

От мнозинството: Ей-й-й!

Един от опозицията: На Коледа е чукал камъни!

Райко Дамянов (к): Нека се потруди и той!

Васил Мавриков (к): Кога е било това, преди изборите ли?

Константин Шопов (ЗНП): Драги другари! Да ви опиша ли плевенския побой — вандалските изстъпления, които станаха на 21 февруари 1946 г. на областната конференция в сина на църквата „Св. Троица“, тогава когато беше нанесен жесток и зверски побой на повече от 280 другари сдружени земеделци от цяла Плевенска окolia, из която конференция беше бит най-жестоко и бившият министър на земеделието от Отечественния фронт Асен Павлов? С тая вандалска постъпка партийните отидоха дотам, че съблякоха и раздраха дрехите на една жена и я простряха гола на главната улица, за да я гледат и да се гаврят с нея. (Ръкоплескания от опозицията)

Рада Ноева (к): Коя е тая жена?

Васил Мавриков (к): Ти сега по изборите ли приказваш, или какво?

Константин Шопов (ЗНП): Ето как се приготви психологическата предпоставка за свободни, демократически, най-демократически избори в България!

Райко Дамянов (к): Хайде стига, че се измори!

Константин Шопов (ЗНП): Не съм се измори. Това е в Плевенска околия. Един месец по-късно в с. Вълчи-трън без никакъв повод една шайка от партийци около 40—50 души тръгна из цялото село и нанася жесток побой на повече от 80 другари сдружени земеделци и на няколко комунисти, защото не са се съгласили с тях да тръгнат и те да бъдат.

Един от мнозинството: Защо убиха ремсита?

Константин Шопов (ЗНП): Нито той е ремсист, нито убиецът е земсист. Установя се това в процеса. Плевенският областен съд си каза думата, и Русенският апелативен съд си каза думата. Той е оф съд и вие сте длъжни да му вярвате.

При толкова много данни и материали събрани и толкова много още несъбрани да се твърди, че на 27 октомври миналата година в България са станали свободни избори, при пълен ред и законност, това е абсурд. Наличността на толкова много станали престъпления, убийства, побойи, насилия, фалшификации и др. не ни говори че тия избори са станали при пълен ред, законност и свобода, и че настоящото Велико народно събрание е резултат на свободно изразената воля на българските избиратели. Напротив, тъкмо обратното — изборите минаха при нечуван терор, убийства, заплахи, побойи, фалшификации. Дума не може да става за свободна проява волята на българския избирател.

Гочо Грозев (к): Разбира се, вие насилхте волята на българския избирател.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Константин Шопов (ЗНП): Нашите кандидати за народни представители, например народният представител Трифон Кунев, синът на Александър Стамболийски — Асен Александров, както вие го наричате, а вие го наричате Стамболийски, Димитър Стоянов, Петър Крѐв, Мишел Михайлов, Тодор Лазаров, д-р Никола Ханджиев, Дуню Дунев, Георги Колев, д-р Матеев, Асен Бенов и много други бяха задържани. При това положение и дума не може да става за свободни избори.

Райко Дамянов (к): По-полека, по-полека!

Гочо Грозев (к): За Петър Коев не споменавах.

Константин Шопов (ЗНП): Вие пълнехте концлагерите със сдружени земеделци, социалисти и анархисти. Не може и дума да става за свободни избори. (Ръкоплескания от опозицията)

При патичността на изключителните закони, които са в сила в страната, които останаха наследство от фашистките режими, против които Отечественният фронт толкова много се борил, не може да става и дума за свободни избори.

Трифон Тодоров (к): Я кажи в деня на изборите не призна ли пред една група, намираща се пред гимназията, че имало пълна свобода при изборите?

Константин Шопов (ЗНП): При тия ограничения на свободата на печата, на словото и на събранията и дума не може да става за свободни избори. При съществуващия терор и беззакония, при свободното ширене на шайкаджийски команди из цялата страна, при открито вземане стръната в изборите на милицията и армията и дума не може да става за свободни избори. При забраната на опозиционните кандидати да влизат да агитират в народната кизарма и при свободното ширене и агитации на партийци и при свободно не, ами под строй докарване на войниците да гласуват, не може да става и дума за свободни избори. Изборите са оловочени. Правителството чрез тях се заплескати във и вътре. И една от причините за тия тежки условия на нашия мирен договор са и лошите избори.

От мнозинството: О-о-о!

Трифон Тодоров (к): Вашата продажна политика! Имате сурата да говорите!

Константин Шопов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! При всички тия данни, които са само една малка част от онова, което е станало преди, по време на изборите и след изборите, парламентарната група на Българския земеделски народен съюз не може да приеме, че произведените на 27 октомври избори за народни представители за Велико народно събрание са станали при пълен ред и законност, при пълна свобода, и че са израз на истинската народна воля.

Нещо повече: нашата парламентарна група смята, въз основа на всичко изложено досега, че изборите са из основа компрометирани и не могат да се нарекат свободни и изразяващи народната воля избори. Ако тия факти не са ви достатъчни да оформите вашето мнение по твърдението от нас, че изборите са опорочени, то вие направете всичко възможно, съгласете се на анкетата, която ние предлагаме, ако искате и ако вярвате в това, което твърдите, за да ни затворите устата. (Възгласения от мнозинството)

Трифон Тодоров (к): За Плевенска околия аз приемам анкетата.

Константин Шопов (ЗНП): Но фактът, че вие не приемате анкета, говори много категорично, че вие много добре знаете какви са били изборите и колко гласове сте получили. (Ръкоплескания от опозицията)

Трифон Тодоров (к): Ние държим за анкетата. Ние приемаме анкетата.

Константин Шопов (ЗНП): Аз моля за анкета, на която главен свидетел да бъде министърът на вътрешните работи Антон Югов, защото той знае най-добре всички прозводи, всички насилия, всички фалсификации, станали в тия административна област. (Ръкоплескания от опозицията)

Г-жи и г-да народни представители! Вие, които толкова много се хвалите с много достойния за българския народ мир; вие, които смятате, че България е Димитровска, вие, които толкова много хвалите Димитровското правителство, в тоя момент, когато Георги Димитров е начело на българското правителство, смятате че да получите такива тежки условия в нашия мирен договор. (Възгласения от мнозинството) Как може да си обясните другояче това, че румънското правителство начело с Петре Гроза, когато целият румънски народ беше на страната на Оста и изпрати армии да се бият чак при Сталинград, получи Трансилвания? (Възгласения от мнозинството) Как може да си обясните това: българският народ, който даде толкова много жертви в борбата срещу фашизма, който не даде нито куршум срещу великите обединени свобододлюбиви народи, да получи същите условия в мирния договор?

Васил Мавриков (к): Загази, загази!

Константин Шопов (ЗНП): Това може да се обясни само с едно: с катастрофалната и противонародна политика, която води днес Отечественият фронт. (Ръкоплескания от опозицията. Възгласения от мнозинството)

Васил Мавриков (к): Само заради вашето предателство.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думат народният представител г-н Иван Дуков.

Иван Дуков (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Предстои Великото народно събрание сега да се произнесе за редовността на изборите в Плевенска административна област, които станали на 27 октомври миналата година.

Г-да народни представители! Правителството на Отечествения фронт прогълнува света, че ще даде свободни избори. То навсякъде заявява това. Но ние видяхме, че правителството на Отечествения фронт не устоя на тази дума, която даде пред българския народ.

Васил Мавриков (к): Че ако не беше устояло, ти най-напред нямаше да бъдеш тук.

Иван Дуков (ЗНП): Ние видяхме, че систематически се създаваха условия за тормоз и за преследване на българските граждани. Правеше се всичко възможно, за да може да се внесе страх у българското гражданство. И ние видяхме какво става. Постепенно се арестуваха сдружени земеделци, поставяха се в концлагери, и то в един момент, когато имаше най-много полска работа да се върши. И тия арести продължаваха систематически. Правителството с всичките тия действия преследваше една цел — с тия арести, с тия преследвания и тормози то искаше да разстрои организационния живот както на Земеделския съюз, така и на социалдемократите. В навечерието на референдума за републиката ние видяхме, че нашите организации бяха разстроени от арестите и тормозите. Станахме до положение да бъдат арестувани половината от членовете на постоянното пресъствие на Земеделския съюз, да се арестуват в Дирекцията на милицията дори отечественофронтовци министри като Бумбаров и други.

Гочо Грозев (к): Конспираторите биват арестувани и ще бъдат арестувани и за в бъдеще.

Иван Дуков (ЗНП): С тия арести и преследвания се целеше едно — разстройство, за да могат по такъв начин по-лесно да постигнат целите, които преследваха.

Тормозът се правеше по най-различни начини. Изискваха се оф бележки, мъчеха се да овладеят младежта и да я привлекат към Работническата партия, цялата младеж искаха да овладеят, и за това прибираха и всичко корумпирано, без да се интересува какво е. А из седата какво се вършеше? На опозиционерите се затваряха кръчмите, отнемаха се бакалските им дюкяни, отнемаха се занаятчийските им дюкяни. Тормозът беше извънреден.

Уважаеми г-да народни представители! При това положение не може да се признае, че изборите за Велико народно събрание, които се произведоха при тази обстановка на систематически тормоз и преследване на българските граждани, са произведени при пълен ред и свобода.

Аз съм от Сухиндол. В концлагера „Росица“ пред моите очи са всеки ден 500-те сдружени земеделци антифашисти, и виждам, че за тях делник-празник няма. На мохамеданите, които са в язовира „Росица“, дават половин ден почивка на техния байрам, но на християните почивка не се дава. А те са антифашисти — само че сдружени земеделци. (Ръкоплескания от опозицията и гласове „Позор!“) Когато стават тия работи, как може да се признае, че изборите са били свободни? Аз виждах как се тормозят хората. Но знайте, че по такъв начин вие не ще можете да отслабите Земеделския съюз. И аз се обръщам и към правителството, и навсякъде и настоявам, тия сдружени земеделци-антифашисти да бъдат освободени.

Уважаеми г-жи и г-да народни представители! Изпратените в този концлагер сдружени земеделци-антифашисти са принудени да работят не само празник и делник, но и при най-голям студ, при който, колкото и здрав да е човек, колкото и добре да е облечен, ще се поболва.

Специално в Севлиево околия околийският управител, още когато се започна подготовката на изборите, лично арестува всички секретари на нашите дружби и на ЗМС. От всичките той искаше да върнат парите на тия, които са се отчели към Съюза Никола Петков. И какво стана? От нашия околийски секретар — аз искам да бъде тук министърът на вътрешните работи, за да чуе — той взема 40.000 лв., а от секретаря на градската дружба в Севлиево — 70.000 лв.

Тормозът на севлиево околийски управител започна два месеца преди изборите и трая до навечерието на изборите. Всеки ден по негово нареждане, по негово команда се бяха сдружени земеделци от ръководството на Земеделския съюз, от околийските дружби. По този начин той искаше да разстрои организацията ни, та когато дойде денят на изборите, да се намерим в едно лошо положение.

Един от мнозинството: Ти бит ли си?

Иван Дуков (ЗНП): Дойдоха изборите. Дойде време да се заверят кандидатурите. Кметът на село Градница отказа да даде удостоверение на Петко Цонков Памукчиев. Трябваше да правим постъпки чрез министъра на вътрешните работи.

Гочо Грозев (к): Той е черноросаджия.

Иван Дуков (ЗНП): Той не е черноросаджия, и вие знаете това много добре. Той не е черноросаджия. Това да бъде разбрано!

Гочо Грозев (к): Ако не е черноросаджия, той е спекулант.

Иван Дуков (ЗНП): Никога не е бил спекулант. Аз ви заявявам, че Петко Цонков никога не е бил черноросаджия, нито пък е бил спекулант. Това да бъде разбрано. (Ръкоплескания от опозицията)

Най-после дадох удостоверение, след като направихме, разбира се, постъпки и пред прокурор, и пред министър.

Но какво става по-нататък? Заверихме листата. Същият този човек след два дена го вземат и изпращат в търновския затвор. Този човек е пуснат едва преди 15 дни от концлагера, в който беше пет и половина месеца. Пет и половина месеца стоя там и когато го пуснаха, пак го арестуваха.

Трифон Тодоров (к): Значи, престъпниците не бива да бъдат арестувани!

Иван Дуков (ЗНП): Той никога не е бил престъпник.

Димитър Георгиев (к): Всички сте престъпници и всички заслужавате затвор.

Гочо Грозев (к): Ти кажи: споделяш ли дейността на Петър Коев? Туй кажи!

Иван Дуков (ЗНП): Земеделският съюз ще си каже думата по този въпрос. Но не е доказано нищо за Петър Коев.

Трифон Тодоров (к): Доказано е.

Иван Дуков (ЗНП): Това са монтирани работи от ваша страна, вие ги монтирате.

Гочо Грозев (к): Съгласен ли си с неговите действия? На това отговори.

Иван Дуков (ЗНП): Вие сами монтирате тия работи. Вие сте тръгнали по най-лошите пътища. Вие сте тръгнали да монтирате, така както фашистите монтираха едно време тия работи.

Васил Мавриков (к): Ти вярваш ли го това?

Иван Дуков (ЗНП): Който иска да си служи с приомите на насилниците, той не може да бъде демократичен. (Ръкоплескания от опозицията)

Васил Мавриков (к): Ти вярваш ли това, което приказваш?

Иван Дуков (ЗНП): Никога Земеделският съюз не е предателствувал и няма да предателствува. (Ръкоплескания от опозицията. Възгрявания от мнозинството)

Пеко Таков (к): Кажете нещо за фиевото семе.

Иван Дуков (ЗНП): За фиевото семе ще ви кажа: има закон — да го докажат. Не го е вземал Иван Дуков, вземала го е Сухиндолската популярна банка. Това да се разбере!

Пеко Таков (к): Кажете и за дървения материал с Никола Захариса.

Иван Дуков (ЗНП): Аз нямам нищо общо там.

Уважаеми г-жи и г-да народни представители! В навечерието на изборите, в момента, когато трябваше да се разпръскват бюлетините и да се организира целият изборен апарат да действа, в с. Градница по едно време отидоха в 4—5 къщи — в къщата на Иван Михев, в къщата на Димитър Фъртунов и други — неотговорни фактори, партийци, покровителствувани от милицията — която трябваше да ги постави на място — и изземваха бюлетините на Земеделския съюз. (Ръкоплескания от опозицията)

В цялата околия, в село Млечево, в село Градница, в село Търхово и в други села се правеха систематически обиски, за да се изземват бюлетините, за да може по такъв начин тия села да останат без бюлетини.

Кметът на село Душово арестува Петър Христов Иванов и така се е държал в селото, че за тия му действия той бе уволнен веднага, защото не може да се държи така в един момент, когато ще се произвеждат свободни избори, не може да се тормозят така българските граждани, и най-вече тези от тях, които работеха в полза на Земеделския съюз, в полза на опозицията.

Пеко Таков (к): А кой го уволни?

Трифон Тодоров (к): Значи, тоя кмет е получил наказанието си.

Иван Дуков (ЗНП): Получи го, защото е винен.

Васил Мавриков (к): Слушай! И ти не вярваш в речта си, в българският народ не вярва в нея. Тя е предназначена за износ, за вълн.

В с. Сеник отидохме аз, Минковски, старият бивш народен представител Васил Драганов и Марин Даскалов. Там видяхме една сцена, която не може да бъде от днешния век. Обявяваме вечерта събрание. Идват селяните. Партийците обхващат целия салон и в един момент 30—40 души влязоха насилва в събраниято. Въпреки че бяха 30—40 души, ние говорихме, изпълнихме своя дълг, проведохме събраниято. Но какво става? Цялата Комунистическа партия там се събира, обкръжава салона и в един момент, когато ние свършваме, повече от 400 души започват да излизат от сцената, от прозорците, от вратите и от пода (Смях сред мнозинството), излязоха, обградиха ме и под ръководството на кмета — това беше уредено от кмета — целият ден ни държаха и ни тормошиха. Там беше началникът на севлиеиската милиция с неговите помощници милиционери. След като напуснахме това село, ние видяхме какво стана по-нататък. Трима милиционери с моторни коли почват да ни преследват и ние трябваше да бягаме да се водим в гората. (Смях сред мнозинството)

Асен Бозаджиев (к): Вярваш ли го?

От мнозинството: Ей-й-й! Страшна работа!

Яни Янев (з): Дръж се, Мусолини!

Иван Дуков (ЗНП): Ти си Мусолини, а не аз. Аз може да имам неговото име, но ти си с неговите идеи. Ти си фашистки прокурор и такъв ще останеш. (Ръкоплескания от опозицията)

Яни Янев (з): Ти си един провокатор.

Иван Дуков (ЗНП): Вие сте служили на фашистите, ще служите и днес на комунистите, и те ще ви отрекат. (Ръкоплескания от опозицията)

Яни Янев (з): Служим и ще служим само на българския народ. А такива като тебе гадове ще ги изпратим там, където им е мястото — при Цанков.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Иван Дуков (ЗНП): Ние сме свикнали само да служим на земеделския народ и на българския народ.

Уважаеми г-жи и г-да народни представители! В Сухиндол в 6 ч. сутринта се хвърлят три взривни бомби. Изплашва се цялото село.

От мнозинството: Ей-й-й!

Иван Дуков (ЗНП): Има хора, които са напуснали къщите си и са излезли по къра.

Един от мнозинството: Колко души има убити? Имаше ли убити?

Иван Дуков (ЗНП): В един момент, когато се хвърлят тези бомби, всичките партийци добиват кураж, обикалят, натискат и правят всичко възможно, за да получат повече гласове.

Един от мнозинството: Ти уплаши ли се?

Иван Дуков (ЗНП): Но не стана това, което мислех. След изборите — същият терор, същите действия. Казаха, че няма да се дават наряди на опозиционерите, че ще бъдат преследвани хората, които са гласували за опозицията, че ще се вземат само от опозиционерите наряди. И това се изпълни. На всички опозиционери нито са им давани наряди, нито са им помогнали. Вземат от тях наряди, искат от тях да работят ангария, за изправа на мост, за всичко в село. Искат, само опозиционерите да вършат това, (Ръкоплескания от опозицията)

Константин Русinov (к): А вие плашехте ли хората с атомни бомби?

Иван Дуков (ЗНП): Ние няма да си служим с тях, а вие. В с. Горско Калугерово, каквато обществена работа е трябвало да се извърши, и преди изборите, и след изборите, възлагана е само на опозиционери. Тя е извършвана от тях, от никой друг.

Един от мнозинството: Я кажете ти колко време работи ангария?

Иван Дуков (ЗНП): Аз съм работил, но ти не си работил.

Същият от мнозинството: Кажете, какво си работил?

Иван Дуков (ЗНП): Г-да народни представители! Искам да кажа, в новата Павликенска околия, още от 9 септември, когато целият български народ се радваше, че е дошъл денят 9 септември, да се отърве от тази фашистка напаст, която преследваше българския народ и ние мислехме, че ще бъдем облекчени, какво стана. В с. Михалци Васил Петров, един човек, който е бил голям антифашист и който е бил същевременно подпредседател на земеделския конгрес през 1933 г., преди разтурянето на политическите партии, беше взет през октомври месец и го няма и до днес. И не е само той, но има и други. Това се провеждаше от началника на милицията Антон Душков, човек, който няма сърце, у когото няма човештина, няма в него нищо човешко, да разбере, че по този път не може да се върви. Този човек беше си разпасал пояса. Няма околия по-зле по терор в България от Павликенската. Там се тормозят всички. Въпреки много настоявания на гражданството да бъде сменен, нямаше начин да премахнат този човек, който живи хора яде. (Смях сред мнозинството)

От мнозинството: Ей-й-й!

Васил Мавриков (к): Вярваш ли го това?

Иван Дуков (ЗНП): Най-подир трябваше да дойде Тодор Павлов на панихидата на Цанко Бакалов и то негово настояване да се измести този човек и да бъде уволнен. Те го уволниха, но той пак остана там, заема сега някаква контролна служба и днес върши същите деяния, каквито ги е вършил и по-рано.

Васил Мавриков (к): Ти вярваш ли това, което приказваш?

Иван Дуков (ЗНП): Г-да народни представители! В Павликенска околия няма никакъв организационен живот за опозицията. Там се вадят пистолети и на антифашисти, и на всички.

Рада Ноева (к): На фашисти.

Иван Дуков (ЗНП): Само на фашистите не се вадят, а се вадят на антифашистите, защото Земеделският съюз от началото и до края е бил антифашистки, и такъв ще си остане. Няма друг път за него. (Ръкоплескания от опозицията)

Васил Мавриков (к): Само че по-малко лъжи! Поне пред монте очи недей лъга.

Иван Дуков (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! В Павликенска околия по време на изборите дохождаха Асен Михайлов и Петко Кунин. Аз не съм допускал, обаче, че може Петко Кунин да си служи с такива средства, да тръгне по този път. Където отидат хората от опозицията на събрание, веднага отива той с Асен Михайлов, организират своите хора и правят побойница. Аз не съм допускал, че Петко Кунин може да се занимава с това, да разтурва събрания.

Уважаеми г-жи и г-да народни представители! Вършеше се това през време на изборите във всяко село. Във всяко село, където опозиционери са отивали из събрания, тези събрания са били разтурвани от тези двамата, начело с Петко Кунин. През време на изборите ние видяхме, че Петко Кунин и Асен Михайлов не позволиха в 7—8 села да има никакви застъпници на опозицията. Така в Нелан, Дъсково, Михалци и други села не се допускаха застъпници на опозицията. Заканите, които се отправиха преди изборите, продължиха и след изборите. Там се извърши едно голямо престъпление. След изборите беше бит Иван Гочев от Павликени. Такаъв бей аз през живота си не съм виждал, бей, от който той десет дни лежа. И Ачостол Денчев от Горско Сливово беше бит. И днес той лежи на постеля и не е голем за никаква работа. Това е дело само на диктатурата и на нашите врагове в страната. (Ръкоплескания от опозицията)

Уважаеми г-да народни представители! Ние не можем да гласуваме за утвърждаване на изборите, защото виждаме, че изборите

в тази страна станаха под терора, под тормоза на Работническата партия, покровителствувана от милицията, за да постигне своите цели в тази страна. (Ръкоплескания от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител г-н Александър Найденов.

Александър Найденов (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! ...

Васил Мавриков (к): Ама ти по-малко да лъжеш!

Александър Найденов (ЗНП): Понеже тук един стар приятел ми каза по-малко да лъжа, аз ще ви успокоя още отначалото, г-да от бошайството, че няма да смущавам вашите съвест с убийства в Търновска околия, макар че в съседните околии имаше такива и те смущаваха и нас. Обаче искам да ви обрисвам картинката на вашите свободни избори, които произведохте.

Васил Мавриков (к): Срамота е да говориш това! Забъркана глава!

Александър Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Аз ви казвам, че няма да смущавам вашите съвест с убийства, и смятам, че ще бъдете доволни от един представител на опозицията, който ще ви пошеди от това зло.

Правителството на Отечествения фронт, вие бяхте принудени по вътрешни причини, бяхте принудени и по външни причини ...

Рада Носва (к): Не омръзна ли ви три дни все едни и същи работи да повтаряте?

Александър Найденов (ЗНП): ... да произведете избори, с които да утвърдите вашата власт както вътре, така и вън.

Станка Христова (к): Да утвърдим 9 септември, за който се бихме.

Александър Найденов (ЗНП): За правителството на Отечествения фронт имаше една цел: да спечели изборите на всяка цена. И в зависимост от изобретателността на различните ваши органи по разните части на нашата страна, терорът получи своето най-голямо разнообразие. За щастие на нашия край, ние не записвахме смърт, не записвахме убийства на невинни хора.

Илия Игнатов (к): Никога не сте видели терор, затова крещите.

Александър Найденов (ЗНП): Говорим за утвърждение на изборите, които по вашите закони трябваше да бъдат свободни, трябваше да дадат възможност на българския народ свободно, не-смущаващо да изрази своето разбиране за бъдещото управление на нашата страна.

Един от мнозинството: Вие искате да агитираме и за вас ли?

Александър Найденов (ЗНП): Ние искаме да ни оставите само половината агитация да си проведем, за да не остане и 1/10 от това, което сте тук. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Г-жи и г-да народни представители! Аз ще си послужа с думите на г-на министра на вътрешните работи, който каза, че ние не трябва да забравяме, че живеем в една балканска страна, с нейните балкански нрави. Ние ще бъдем, и аз ще бъда снисходителен в това отношение, ще признаем вашата екзалтация или екзалтацията на вашите органи, екзалтацията на вашите шайки, които образвахте, и ще ги сметна като възмущение на българския народ. Нека оставим настрана ония тъй наречени безотговорни фактори. Но искам да спра вашето внимание, когато ще утвърждаваме изборите, върху ролята, която играха органите на властта. За тях не можете да твърдите, че те са безотговорни фактори. Г-жи и г-да народни представители! Като оставим настрана какво са вършили безотговорните фактори, нека видим каква беше ролята на административните органи, на милицията в България през време на подготовката и при произвеждане на изборите.

Един от мнозинството: Ти в цяла България ли беше?

Александър Найденов (ЗНП): Аз говоря само за нашия край, не знам какво е било в цяла България.

Г-жи и г-да народни представители! Произвеждането на избори предполага една свободна подготовка. Вие знаете, че на предните избори Българският земеделски народен съюз се откажа да участва по единствената причина, че бяхте прекаляли извънредно много в терора, който се провеждаше преди тия избори, и Земеделският съюз, ако беше решил да участва, рискуваше с това своето решение да стане причина, шото у нас да се пролее много и много невинна човешка кръв. Но вие същевременно разбрахте, след като създадохте абсолютно невъзможни условия за участие на опозицията в миналите избори, че сега по международни и вътрешни причини трябва да дадете на опозицията една минимална възможност за участие в изборите.

И ето изборите наближиха. Първата подготовка беше да се поставят кандидатни листи. Комунистическата партия — като оставим настрана интернирането на всички наши първи дейатели, активни дейатели, затварянето им, заточването им насам-натам, като оставим настрана, че всичко това не представлява голям терор и не е от голямо значение — наистина даде свобода да регистрираме листи поне в по-голямата част от територията на нашата малка страна. Съгласен съм напълно с това, че там се даде свобода. И

комунистите държеха да потвърдят пред българския народ, пред световното обществено мнение, че опозицията има право да участва в тия избори, че на нея е гарантирана свободата, като забравиха да кажат дали имаше в България радио и дали това радио е предназначено еднакво за агитация в изборите и на опозицията. Нека забравим, нека не обръщаме внимание на това, че радиото не се даваше; нека забравим за вестниците, които бяха спирани през ден-два; нека забравим, че дружество „Стрела“ доби, по нареждане на фашистките правителства, монопола да разпространява вестници, които са му удобни; да не вземаме под внимание всички машиниции на дружество „Стрела“, за да не могат да стигнат нашите вестници долу, до народа, за да разясняват борбата, която води нашата организация преди изборите. Нека забравим тия работи, те нямат стойност.

Един от мнозинството: Дръж се по-прилично!

Александър Найденов (ЗНП): Недей си стажа зъбите, миличък, няма да уплътняш никого! — И тъй, г-жи и г-да народни представители, признавам, че в нашата околия и в съседните околии, действително се даде възможност да се регистрират кандидатските листи. Но отгук натамък трябваше да започне и активната подготовка, отгук натамък трябваше да се провеждат публични събрания, за да се разяснява пред българските избиратели платформата на нашата организация, принципите, мотивите на нашата борба. Но тук свърши желанието, решението на органите на властта, на представителите на Комунистическата партия да осигурят свобода за изборите. Отгук натамък пред тях имаше друга задача: изборите вече трябва да се спечелят. Пред българския народ, пред обществената съвест вън и вътре дадохме доказателства, че изборите са свободни, че могат да си регистрират опозиционерите свои листи. Сега обаче се свърши свободата на агитация у нас.

Г-жи и г-да народни представители! Кажете ми вие — аз няма да го кажа, няма да го таксувам като нещо, което отнема свободата — начина, по който се произведоха ншиите събрания! Кажете ми вие, демократичният избирателен закон задължаваше ли органите на властта да стоят безучастно, като неми зрители, и тоза ли изирише заповедта на министра на вътрешните работи, когато заповядваше публично на своите органи да не се месят в агитациите? Точно това ли изирише събиране на неотговорни шайки, и при това превозвани от чиновници на държавата, висши функционери, ваши първи функционери? Това ли заповядваше заповедта на министра — органите да стоят неми, когато тия шайки с коли от село на село, от град на град, от път на път кръстосаха непрекъснато подир агитаторите на опозицията?

Един от мнозинството: Кои са те?

Александър Найденов (ЗНП): Аз ще ви ги изброя. Благодаря, че ме подсещате за това.

Кажете ми, г-жи и г-да народни представители, неотговорен фактор ли е председателят на околийския стопански комитет в Търновска околия д-р Василев? Неотговорни фактори ли са ония, които непрекъснато ходиха в селата Тръмбеш, Стефан Стамболово, Ресен, Котеница, Водолей и Някоп и следваха ораторите на опозицията?

Васил Мавриков (к): Какво е направил той, какво е направил той „шайкаджия“! Какво нещо значи „шайкаджия“? Кажете, защо д-р Василев е „шайкаджия“?

Димитър Георгиев (к): Маската ви е смъкнал.

Александър Найденов (ЗНП): Неотговорен фактор ли е лесничият в гр. Търново? Кажете ми, неотговорен фактор ли е ...

Един от мнозинството: Какъв е този гаменски език!

Димитър Георгиев (к): Кажете, какво е вършил.

Един от мнозинството: Ти самият си шайкаджия!

Александър Найденов (ЗНП): ... председателят на Околийския отечественофронтовски комитет в гр. Търново?

Васил Мавриков (к): Кажете, какво са направили!

Александър Найденов (ЗНП): Бих искал да зная, дали тия лица, вземащи тия постове, са неотговорни? А какво са направили те, аз ще ви кажа.

Васил Мавриков (к): Какво са сторили?

Димитър Георгиев (к): Смъквали са ви маските, като врагове на народа.

Станка Христова (к): Изпълнявали са службата си в борбата против фашизма.

Александър Найденов (ЗНП): Опозиционните оратори обявяваха своите събрания и холоха предварително да искат разрешение за събранията. Нека също така не обръщаме внимание на това, че то беше чудно да получават салони, тъй както получаваха вашите агитатори. (Възражения от мнозинството)

Райко Дамянов (к): Хайде, хайде, свършвай!

Един от мнозинството: Салони получавахте, ами нямаше кой да ви слуша.

От опозицията: А-а-а!

Александър Найденов (ЗНП): Нека не обръщаме внимание на това, че тия разрешения трябваше да се дават по два-три пъти, и точно в деня, когато получавахме разрешението, често пъти вие насрочвахте ваши събрания. Тук между вас е един ваш стар другар, в честността на когото вие не можете да се съмнявате. Той знае, че в с. Полски Тръмбеш ние обявихме наш земеделски събор. Точно след това мене лично ме вика председателят на оф. комитет и ми казва: „Найдене, вие ще отложите вашия събор, защото в същия ден там ще говори Васил Коларов“. Аз му казах: Вие, приятелю, можете да направите вашия събор, това не ни вреди, но и вие ще си направим нашия. Нашият е насрочен преди вашия, и ние ще го направим. И вие ще устроим нашия, и вие ще устроите вашия. Ако искат, ще дойдат хората да слушат нашия оратор — ние сме опозиция. А на вашия събор ще говори по-голям ваш представител — Васил Коларов. Толкова по-добре — ще го слушат. А нас, малките, няма да ни слушат. Какво се безпокоите от това, какво ще ви пречи?

Тогава той обясни, че ще говори голям човек, временният председател на републиката, и ние трябвало да отстъпим, да не устройваме събора си. Ние казахме, че ще си устроим събора на края на селото.

Васил Мавриков (к): Ама тука сега не казваш истината: вашият събор беше разрешен.

Александър Найденов (ЗНП): Аз не отказвам, че беше разрешен. Аз казвам само това, че бяхме молени предварително да отсрочим нашия събор.

Васил Мавриков (к): Ами какво, тогава? И това било терор.

Александър Найденов (ЗНП): Казвам само, че бяхме помолени предварително да го отсрочим, да спрем нашия събор, за да може вашият представител, временният председател на републиката Васил Коларов, да говори на вашия събор.

Димитър Георгиев (к): Това е, за да не станат инциденти; защото, като има два събора на едно място, ще има инциденти. Защо си кривии душата?

Александър Найденов (ЗНП): Много правилно! Г-н Васил Мавриков говори от общинското управление. Дойде милиционер и ни казва: „Ще правите събор, но на ваша отговорност.“ Отлично. Из пратит милиционер, ние ще правим събора, но на наша отговорност. Милиционерът обаче ще седи настрана и когато му по-сочим кой е дошъл с предзнаменението да саботира нашето събиране, да предизвиква скандали, той е длъжен като орган на милицията да го постави на мястото му, тъй както е заповедта на нашия министър. Ако ли пък ние не сме я разбрали добре, тогава въпросът е друг.

Ние почнахме нашия събор. Г-н милиционерът седи отстрана и гледа спокойно. Когато тия приятели, неотговорни фактори, чийто имена пречегах, почнаха да хулят, да ругаят, да дърпат нашите другари, да ги дразнят и да разправят, че са неотговорни, милиционерът не правеше нищо.

Васил Мавриков (к): Кажете истината. Те ви задаваха въпроси.

Димитър Георгиев (к): И ви смъкваш маските.

Александър Найденов (ЗНП): Даже хвърляха и камъни. Аз не знам, къде се е чуло и видяло да се хвърлят камъни и това да значело задаване на въпроси! Да хвърляш камъни върху мирни граждани — това ли значи задаване на въпроси, това ли значи свобода на събранията?

И тъкмо в петък, когато ние сме насрочили нашия събор и когато предложихме на представителите на околийската милиция да вземат мерки, в същото време се дават заповеди на работниците в фабриките и на чиновниците да напускат фабриките и учрежденията и да дойдат да предизвикват скандали, а милиционерите си стоят мирно и спокойно, без да ги интересуват тия работи. Това ли значи осигуряване свобода на събранията? (Ръкоплескания от опозицията) Това ли значи свобода на събранията; да гледа милицията как се чупят вратите на едно обществено заведение, за да влязат вътре шайките да разтурят събранията? Това свобода ли е? (Ръкоплескания от опозицията) Каква е тая свобода? (Възречения от мнозинството)

Константин Русинов (к): Народът не е шайка.

Александър Найденов (ЗНП): Кажете ми, това свобода ли е? (Възречения от мнозинството). Това не значи свобода.

Г-жи и г-да народни представители! Аз питам: свобода ли е, когато началникът на милицията вика всички шофьори и им казва: „Вие няма да возите хора от опозицията.“

Станка Христова (к): Разбира се, защо ще ви возят!

Александър Найденов (ЗНП): Да, госпожо, и ние това твърдим, че не искат да ни возят.

Станка Христова (к): Не е задължително да ви возят.

Александър Найденов (ЗНП): Значи, и вие признавате, госпожо? Тогава излезте да го признаете от тая трибуна и ще се сърдете! (Ръкоплескания от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Тя се изтърва.

Александър Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Ние тогава търсихме шофьори, търсихме превозни средства. Това като че ли бодеше в очите на отечественофронтовската власт, специално — на Комунистическата партия.

Станка Христова (к): Шофьорите отказаха да ви возят.

Александър Найденов (ЗНП): Ако искате, ще ви приведа доказателства. Нека ви ги дам. В деня на изборите началникът на милицията вика шофьорите и им казва: „Без моя бележка няма да излизате“. Но вие сте хитри, когато трябва да провеждате терор и насилие. И ето хитрините ви. Човекът им издава едно малко листче, чуква печата отгоре на него, подписва се, и за какво се дава това листче с тоя печат — шофьорът знае, защото му е казано устно: „Само с това листче ти днес можеш да возиш“. (Сочи едно листче).

Рада Ноева (к): Но не беше това листчето.

Александър Найденов (ЗНП): Не е това, разбира се. И когато аз питам г-н началника на милицията: Г-н начални, защо забранихте на тия шофьори да излязат днес, когато ние имаме избори и трябва да обикаляме околията? — той ми казва: „Нищо подобно“. Казвам му: Но вие дадохте бележка специално на един да си прави сватба! Той отговори: „Най-после колите не са за вас!“

Нищо, приемаме и това. Но вие твърдите, че има свобода за тия избори и сега се сърдите, когато ви изясням, че в изборите нямаше свобода.

Васил Мавриков (к): Ако плачеш и тя, че в Търновско не е имало свобода, срам нямаш!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Александър Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Вие си служите с един коз, който смятате, че е необходим: защо не сме подали контестация.

Един от мнозинството: Понеже ти трябва да говориш глупости тук, затова не си подал контестация.

Александър Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Защо не сме подали контестация — ще ви кажа не аз, а ще ви каже един от застъпниците. Той казва така: (Чете) „Аз протестирам и се приготвих да депозирам заявление срещу тия нарушения, по-право престъпления, но долавям ново ръмжене и нажежаване на атмосферата и хвърлям погледа да видя наоколо си свой човек, но уви...“ Тук той употребява един епитет, който аз не искам да ви прочета.

Един от мнозинството: Значи, тук има и малко поезия!

Александър Найденов (ЗНП): По-нататък той казва в телеграмата до околийския управител: „Дълга да ви съобща, г-н управителю, че въпреки обявяването ми от тяхна страна в неизвестност, въпреки тяхната заповед да се явя в околийското управление, за да подпиша изборните книжа — в кавички — категорично заявявам, че без ваше присъствие и без това на моя упълномощител, аз никакъв подпис не ще положа“.

Един от опозицията: Какво значи това — свобода ли?

Александър Найденов (ЗНП): Ще питате този господин. (Сочи Васил Мавриков)

Васил Мавриков (к): Вие имахте толкова голяма свобода, че на другата сутрин бихте камбаните, където спечелихте изборите. Засраи се малко! Поне тук пред мене не можеш да говориш тъй!

Александър Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Все в кръга на свободата ли е това, гдето в с. Чолковци 20 души бяха блокирани в деня на избора, за да не могат да излязат да гласуват? С тях заедно беше милиционер, който ги блокира. Отива там Марин Лазаров, представител на ония приятели там (Сочи земеделците от левията), за да се помоли да изкарат тия хора и да им дадат възможност да гласуват. Все в кръга на тая свобода ще кажете, че е и това, че в село Шереметя председателят на изборното бюро беше извикан да се намеси, за да могат хората да отидат да гласуват!

Васил Мавриков (к): Аз ходих в Шереметя. Там беше осигурена възможност на хората да гласуват. В деня на избора бях там. Всички хора свободно гласуваха.

Александър Найденов (ЗНП): Нека каже тогава д-р Умников.

Васил Мавриков (к): И твоите другари опозиционери гласуваха.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

(В залата влиза министър-председателят Георги Димитров, посрещат с бурни и продължителни ръкоплескания и със ставане на крака от всички присъстващи, с изключение на народните представители от опозицията)

Александър Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Все от този род свобода беше и холденето вечерта срещу изборите и цялата нощ от къща на къща у онези избиятели, в които се съмнявах, че ще гласуват с червено-виената бюлетина, за да

ги заплашват, и които през деня на изборите бяха заставени да стоят в къщите си, за да не гласуват. Същият случай беше и с жената на Дончо Смилов, интерниран в язовира „Росица“, която беше заставена да остане в своята къща. Те знаеха, че тя ще разгласи това, но я предупредиха да остане в къщи. Отидоха да я заплашват да не гласува. Също влизаха в къщата на един стар сдружен земеделец, за когото знаеха, че главата си ще даде, но от правото си да гласува няма да отстъпи, няма да отстъпи от правото си да изрази своята воля. Отидоха в къщи да го арестуват.

Васил Мавриков (к): В Търново колко земеделци със саксии имате, та получихте 5.000 гласа? На кои вземахте гласовете?

Александър Найденов (ЗНП): 4.500 гласа получихме. Колкото ние, толкова и вие. Даже затворниците в Търново излязоха с апел да молят българската общественост и техните близки да гласуват за нас. (Ръкоплескания от опозицията) Защо приказвате тия неща?

Г-жи и г-да народни представители! Това беше преди изборите. Такива бяха заплахите. Такова беше отношението на властта към нашите избиратели.

Но ще каже г-н министър Югов: балкански нрави — ние не можем да ги променим! Аз ще кажа, че съм съгласен, че това може да са балкански нрави, но нашият народ имаше ли право да отдава значение на тия заплахи? Да, г-да и г-жи народни представители! Нашият народ имаше пълно право да отдаде значение на тия заплахи, защото след 28 октомври тия заплахи се проявиха. Като резултат на тия заплашвания излязоха налице следните неща. Вие знаете, и бай Васил Мавриков знае и каза преди малко, че едно дете в едно село било камбаните, понеже били спечелени изборите от опозицията. Заради това дете бяха арестувани 10—15 души и бяха бити до смърт. Бай Васил Мавриков знае, че в друго едно село някакво хлапе също било камбаните, и там бяха арестувани също много хора без никаква вина; без да имат никакво участие в тая работа, бяха бити и пребити. Бай Васил Мавриков знае, че в друго едно село, понеже намерили камъни на улиците и понеже в това село властта изгубила изборите, обвиниха опозицията, че готвела атентат, че правила барикади, арестуваха хора и ги биха и пребиха.

Васил Мавриков (к): В цялата околия дерибействувахте, като че ли бяхте на власт.

Александър Найденов (ЗНП): Опозицията не е имала желание да прави атентат, но властта имаше желание, тия хора да бъдат сплашени, защото имаха смелостта да проявят своята воля въпреки заплахите, които властта отправяше срещу тях. Бай Васил Мавриков знае и побоищата в с. Иванча. Сигурно от вашите ортащи там има донесения за някои случаи. В селото са били бити много хора и са били увивани в овчи кожи, за да им спасят живота. В с. Иванча Оббви хора бяха даже арестувани.

Васил Мавриков (к): По-малко лъжи само!

Александър Найденов (ЗНП): Бай Васил Мавриков знае всичко това. Но за вас беше важно да спечелите избора. Дали народът ви одобрява или не ви одобрява, за вас не е от значение. За вас е от значение да вземете повече гласове. Дали е имало хора, които са гласували по пет или десет пъти, дали е имало белязани бюлетени, дали е фалшифициран вотът на избирателите, за вас това нямаше значение.

Г-жи и г-да народни представители! Г-н министър-председателят оня ден отправи апел към един наш стар другар: „Елате, казва, да сътрудним“. Така се обърна той към него. Но българските селяни ви казват: „Г-да министри, българско правителство! Дайте ни свобода! Ние ще бъдем с вас“. Но вие не се вслушвате, не искате да се вслушате в тоя глас, не искате да го чуете, не се вслушвате в апела на тия хора, които искат свобода (Ръкоплескания от опозицията), за да творят блага за нас, за вас, за целия народ! (Продължителни ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: Фашист!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител г-н Пело Пеловски.

Пело Пеловски (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството) Уважаеми народни представители и представители! В комисията по проверка на изборите не са постъпили никакви оплаквания от Плевенска област. Такива няма в Плевенския областен съд. В Плевенска област, както и в цялата страна, през изборната кампания, преди и на 27 октомври беше осигурена пълна свобода. Произведените избори бяха напълно законни и редовни, както се отбеляза това и в комисията. Изнесените няколко дописки в опозиционната преса по незначителни поводи, както и повдигнатият шум за някакъв терор в страната, не могат да променят действителното положение, познато на всички. В Плевенска област не само че не е имало никакъв терор, но той никому не е бил и потребен. Това е една действително земеделска област, в която населението е привързано към земята и опозицията полага усилия да го сплани за тая му земя. Но това е същевременно област, която упорито водеше борба с фашизма, даде много жертви и затова ненавижда всички реакционни елементи. В Плевенска област се създадоха едни от първите комитети на Отечествения фронт и сега населението чрез Отечествения фронт зачита своите интереси и гради своето бъдеще. А ако има отделни хора запитници на фашизма, които извършват нарушение на законите, те си отговарят за това.

В същност самите опозиционери не можаха да скрият пълната свобода на изборите в Плевенско. Така, Йордан Русев в разговор

с опозиционери и отечественофронтовци след изборите е заявил: „Аз признавам, че в Плевенска околия и където съм бил, е имало пълна свобода и за насилие не може да се говори“.

Дори Иван Гинчев в с. Обнова пред група селяни е признал, че изборите в Плевенска област са били свободни, но това не бивало да се приказва.

Когато в деня на изборите, като обхождахме редица села от изборните колегии в Плевенско заедно с опозиционните представители, нарочно питахме застъпниците опозиционери дали има някакви нарушения или незаконни действия, но те открито заявяваха пред всички, че такива нарушения и незаконни действия не са отбелязани.

Имаше спор в някои места за числото на опозиционните застъпници. Те настояваха, че всяка групировка от опозицията има право на свои застъпници и резервни такива. Получи се така, че някъде опозиционерите застъпници станаха повече от тия на Отечествения фронт, без опозиционните групировки да имат там някаква организация. В една секция Коста Шопов счита, че било голямо нарушение да има само един или двама застъпници, и отказа да влезе в бюрото, ако не останат всички предлагани от него хора. Даже считаше, че в тая секция изборът е опорочен. По-късно тоя въпрос беше уреден от Министерството на вътрешните работи.

(Председателското място заема подпредседателят д-р Пенчо Костурков)

Друго нарушение, незаконно действие беше отбелязано от опозиционера Дучо Дучевски, което се състоеше само в това, че на редица улици се шумяло, играели хора, туряли ленти, а това в закона не се предвижда. Тия протести обаче бяха посрещнати с насмешка, защото опозицията не можеше да каже как да се заставят хората да не се радват и веселят, и не ще ли бъде насилие такъв опит. Спокойната атмосфера и пълното зачитане законите в деня на изборите беше един голям успех за Отечествения фронт. Отечественият фронт получи този успех с огромната работа, която той извърши през изборната кампания. Със своята платформа Отечественият фронт издигна изборната кампания на голяма висота. Агитаторите на Работническата партия и на Отечествения фронт отиваха в предизборната борба при народа и да висят злато и не да го имат, а, грижливо подготвени, поставяха пред избирателите всички важни проблеми, които има да разрешават Отечествения фронт и Великото народно събрание. Пред избирателите тези проблеми постоянно се обсъждаха. Самите избиратели изказваха своите мнения и излизаха с предложения.

В предизборните събрания в Плевенско широко бе разяснена възможната политика на отечественофронтовска България, ръководена от др. Димитров. Ние разяснявахме здравата основа, върху която се гради дружбата с великия Съветски съюз и другите славянски народи, отношенията ни с демократичните страни и придо- бивките от следваната политика. На нашите събрания се разясняваше спасителната програма на Отечествения фронт и нуждата от единство на нашия народ. Особено на широко обсъждане се подхвърли проекто-конституцията и тези важни пунктове от нея, които решаваха съдбата на нашите завоевания досега за прогресивното развитие на нашата република. В изборната кампания никой агитатор на Работническата партия и на Отечествения фронт не е отбелязал да изтъкне трудностите, които преживяваме главно поради фашизма и войната. Никой не е премълчавал грешките, които са ставали. Избирателите свободно изнасяха редица случаи, критикуваха свободно и допринасяха извънредно много за изправянето на такива опущения.

Това е положителната страна на предизборната кампания. Целият народ беше обхванат от голям подем. В предизборната кампания сериозно се разясни нуждата от събиране на хранилища за изхранване населението и добитъка, което облекчи оргните на нашата власт.

Преди изборите се разгъна съревнованието. Ние имаме в Плевенска област, след успехите на майското съревнование в Габрово, Горна Оряховица и Трявна, успехите на председателстваният съревнование, което повиши производството от 6 до 15%, главно в текстилното производство и общо в индустрията. Напредна значително изграждането на двата наши големи язовира „Росица“ и „Видима“.

За нашата област особено характерно е бригадирското движение, което заема едно от първите места в нашата страна. От 103.000 бригадири през 1945 г., които дадоха продукция за 150 милиона лева, в 1946 г. станаха 450.000 с няколко пъти увеличена продукция. Съревнованието бе разгънато главно около изборите. Много от бригадите бяха технически, занаятчийски, които подпомогнаха селяните.

Със същия ентусиазъм се водеше и обработването на земята в частните и кооперативните стопанства. Изборите вляха нови сили, нов ентусиазъм и вяра в спасителното дело на нашия народ. Можем смело да кажем, че в нашата област народът в изборната кампания политически израства в много голяма степен. Ето това са новите неща, това са новите методи на работа, на подготовка и на провеждане нашите избори.

Как се прояви обаче опозицията в тази изборна кампания? Тя не само че не излезе с никаква платформа, не само че си служеше с всички отживели стари методи на подготовка на изборите, но вървейки след агитаторите на Работническата партия и на Отечествения фронт, непрекъснато отричаше или ругаеше всичко положително и водеше борба с всичко, което нашият народ в продължение на 20 години извоюва, което докара с въстанието на 9 септември и това, което се гради след 9 септември.

В няколко само дописки в опозиционната преса по време на изборите се отбеляза, че в Плевенска област са станали най-големите нарушения по време на изборната кампания, че се поощрява опозицията да проведе някои свои събрания. В опозиционната преса има 8 дописки за такива случаи, от които три се отнасят до

Елена за един и същ случай, написани от един и същ човек. Самото това нещо показва, колко е голямо желанието да се шуми именно за нищо. Всичко това, което сега някои от «раторите» на опозицията изнесоха, е с късна дата и са работи измислени или съвършено неверни, както е изнесенят от г-н Коста Шопов случай, че в с. Махалата в някаква си осма секция, където той бил, били задържани бюлетини на 2.000 души земеделци, когато в същата тая секция гласуват 400 души гласоподавателч.

Един от мнозинството: Лъжец! Цялото село няма 2.000 души.

Константин Шопов (ЗНП): Аз казах, че е изпъден нашият застъпник. Касе се за цялото село.

Пело Пеловски (к): Аз там минах след тебе и ние ще проверим тези неща, които ти изнасяш. И за тях навярно ще се наложи да отговорим, защото съвършено безотговорно се изнасят тук неверни неща.

Константин Шопов (ЗНП): Аз ще Ви кажа за кражбата на бюлетините. Самите комунисти го казаха.

Пело Пеловски (к): Няма съмнение, че когато опозицията вдигаше голям шум и правеше всичко около изборите, за да получи гласове, имаше много любопитни, които отиваха на техните събрания. И наистина, слушайки такива изказвания и клевети, те се възмущаваха и някои са напушвали събранията им, което наистина е грудно тук да се представи като някакво нарушение. А опозицията наистина, особено в Плевенска област, хвърли много сили, прати всичко, което имаше, и проведе наистина маса събрания. След като там бяха проведени почти във всяко село събрания — имаха не по-малко от 350—400 събрания, на които говореха по няколко души оратори — и след като проведоха всякакви съвещания и конференции денем и нощем, господата от опозицията можаха да излязат само с 7—8 дописки, в които се оплзкват по повод на изборите. Явно е, че нямаше за какво да се хванат и трябваше да измислят по-късно несъществуващи обвинения. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Вярно!“)

Опозицията в Плевенска област си служеше много по-нашироко, отколкото на други места, с познатото средство — слухозете. Имайки пред вид, че там е селска област, те внушаваха на ухото, че непременно селяните ще трябва да подкрепят опозицията, защото иначе те ще загубят своята земя, победата на Отечествения фронт значи вече лишаване на селяните от земя. И на много места те са им казвали: „Ако победят комунистите, на другия ден си вземете чергите и напускате своите къщи“. (Възражения от опозицията)

Това именно внушаваше опозицията. При референдума за републиката, а и по-късно те пусяха в Дъбник и разпространяваха в цялата околия на Плевен и на други места, че вече с парите се свързва, шом победят комунистите, шом победи Отечествения фронт. Имаше маса наивни селяни, които наистина се бяха подланили и наистина идваха да проверят и да питат, има ли подобно нещо. (Възражения от опозицията)

Особено широко опозиционерите говореха, че ще бъдат въведени колхозите за селяните и те ще станат навеки роби на комунистите. Такава род агитация те провеждаха навсякъде и очевидно избирателите не можеха да не нервничат, когато ги слушаха.

Също така външната заплаха имаше особена форма в Плевенска околия и в областта. Известно е, че именно в Плевенско дойдох и направиха първия опит в това отношение. Те си позволиха не само да говорят, че Англия и Америка не ще позволят и нямат да търпят в България Отечествения фронт и отечественофронтско правителство, но те си позволиха даже да преоблечат един студент...

От мнозинството: Позор!

Пело Пеловски (к): ... и заедно с още двама младежи го пренесоха в няколко села — това е известно, той беше наказан за тези неща — и пред селяните казваха: „Това е представител на Америка!“ Това бе така нареченият Стефансон (Смях сред мнозинството), който в разговорни обясняваше, че Америка няма да позволи тук Отечествения фронт. (Възражения от опозицията)

Йордан Русев (ЗНП): Той онзи ден беше на ваше околийско събрание и взема думата, говори, държа реч.

Пело Пеловски (к): И ти можеш да дойдеш. — Ако проследим тяхната агитация, ние ще видим, че те се обявиха против събирането на храните. Те отиваха и съветваха селяните да не дават храни и да ги укриват.

Митю Седев (ЗНП): Помниш ли какво ти каза Колю Петков?

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Помисля! Това е истината. Ние знаем, че след като мина един агитатор на опозицията през Долни Дъбник, техен инспек заяви на нашите селяни: „Няма защо да си давате храните, защото, казват, гладна Русия е голяма и ако вземат цялата храна, ако ви вземат въдната, ако ви вземат мата — все едно, не можем я нахрана“. И селяните бяха съветвани да скриват и да не предлагат храните си.

В същото време в града се обясняваше, че нямат хляб, защото Отечествения фронт управлява и не може да осигури храната. Двойно счетоводство!

Един от опозицията: Няма такова нещо.

Пело Пеловски (к): Ето познатото (Посочава познато), което ние сте пуснали. Това са познатото, донесени от селата. Това познато е от Ловчанско.

Константин Шопов (ЗНП): Кой ги е пуснал?

Пело Пеловски (к): Ще провериш после. В познатото се казва (Чете) „Селяни, бащи и майки, ние по-будиш селяни от Българския земеделски народен съюз! Апелираме към вас да не давате никакви наряди, ...“

Митю Седев (ЗНП): Това не е вярно. Това не е наш познато.

Пело Пеловски (к): „... защото тези наряди не са за изхрането на нашата страна.“ (Възражения от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Познатът е печатан във ваша печатница.

Митю Седев (ЗНП): Това е фалшификат.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): „Вашите храни ще ги ядат руските пълчища.“ (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Ето и друг апел, в който се казва: (Чете) „Другари земеделци от Българския земеделски народен съюз! ...“

Никола Петков (ЗНП): Такива обръщения „другари“, ние нямаме.

Пело Пеловски (к): „Апелираме към вас да пристъпите към изпълнение на даденото обещание.“

Никола Петков (ЗНП): Като фалшифицирате, не знаете как да пишете.

Пело Пеловски (к): „Не давайте реквизициите!“

Никола Петков (ЗНП): Това е провокация.

Митю Седев (ЗНП): Това е лъжа.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Навсякъде в изборите ние сме разяснявали нуждата от това да се дават храни. Никой от вашите хора не си е дал храните.

Константин Шопов (ЗНП): Да направим анкета! Ще видите, че нашите хора си изпълниха нарядите, а вашите не са. Всичко това, което стана в Ловчанско, го знае. Такова нещо няма. Това са мащабниции. На всеки позив личат нашите подписи.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Ние знаем какво е вашето отношение към съревнованието и бригадите. Когато Плевенска област даде най-много бригадири, ние пишехте в „Зеленото знаме“ и говорехте в събранията, че те отивали в селата, за да бъдат хранени от селяните и да ги грабят — нещо, което е осъществително за тези работници, които в неделя цял ден работеха и се лишаваша от своята едnodневна почивка, за да помогнат на селяните.

Един от опозицията: Идваха да правят агитация.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): А когато стана катастрофа с една бригада и загинаха няколко души, най-добри работници от Плевен, „Зеленото знаме“ писа, че те са ходили да пиянствуват и пияни са се избили.

Един от опозицията: Имаше и такива.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Това е отрицателно, вражеско отношение към съревнованието, към бригадите, към това, което даваме ние сега на нашия народ. Вижда се и отношението им към Съветския съюз, отношението именно към тази мирна политика, която провежда Отечествения фронт.

Константин Шопов (ЗНП): Оставете тази клевета! Не е ваш патент да имате ние добри чувства към братския Съветски съюз, нашия освободител. Недейте демагогствуват! Няма да ни стават ние поръчители за нашите отношения към Съветския съюз.

Пело Пеловски (к): Срещу деятелите на Отечествения фронт се разпространяват слухове по един недопустим начин. Особено за ръководството на Работническата партия се внушава, че това са хора врагове на българския народ. И се обясняват на ухото различни неща. Ние имаме познатото, в които не само ругаят дейците на Работническата партия...

Константин Шопов (ЗНП): Вие знаете, че Държавната сигурност създава нареждане, без разрешение да не се печата нищо.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Ние имаме позивчета, в които се казва: „Смърт на министър Югов! Смърт на работническите дейци!“

Митю Седев (зНП): Не е вярно. Това е гадост. Срамота е!

Константин Шопов (зНП): Такива позиви опозицията не може да пусне.

Никола Петков (зНП): Я кажете кому викахте Вие в Плевен. Вие сам на мене викахте. И продупчихте гумите на автомобила ми.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Голяма част от нашите дейци — на Работническата партия, на Отечествения фронт — са минали в борба с фашизма, уч стъпували са още в септемврийското въстание в 1923 г. До 9 септември 1944 г. голяма част от нашите другари са били свободни само по една-две години. Но в тази борба срещу фашизма, по затворите, по концлагерите и в партизанските отреди малко сме виждали от ръководителите на нашата опозиция в Плевенска област, малцина от тях участваха в борбата.

Константин Шопов (зНП): Ами кой храни затворниците две години в Сливен? Кажете ми!

Пело Пеловски (к): Обаче факт е, че много от вас са били активни ръководители на фашистки организации. Ние имаме факти. Те са изнесени и написани във вестника. Вие ще ги видите. Активни ваши деятели бяха ръководители на задругите, където не можехте добър, честен земеделец да проникне. А вашите хора бяха ръководители и пишеха писма и сърадания на царя.

Никола Петков (зНП): Те са сега при вас. Спас Найденов е народен представител.

Пело Пеловски (к): Прочетете писмото на г-н Личев.

Никола Петков (зНП): Те са при Оббов всичките.

Константин Шопов (зНП): Ти си бил партизанин и знаеш решението на Централния комитет на партизаните да навлизат в организациите, за да ги превземат.

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Не такива писма да пишат до царя.

Константин Шопов (зНП): Аз съм го чул от Трайчо Костов и д-р Спиров в Плевенския затвор. И бай Добри беше там.

Пело Пеловски (к): Активно участваха в фашистките организации, а сега ние виждаме, че г-н Личев е един от активните ръководители на легиона в Плевен — човек, който вие сами ми казахте, а и г-н Йордан Русев казваше, че до 9 септември над главата му е стоял портретът на генерал Луков. И този именно човек продължава днес да ругае Отечествения фронт и дейците на Работническата партия. И те обясняват в събрания — даже вече в Народното събрание, тук, един ваш агитатор каза: че какво собствено е далс партизанското движение за освобождението на нашия народ?

Константин Шопов (зНП): Фашистите са при вас.

Пело Пеловски (к): Историята била докарала нашето освобождение. Вие отричате партизанското движение; отричате това, което даде Червената армия, като помощ за нашето освобождение. (Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Пенчо Костурков: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Ето, тия неща непрекъснато ставаха в събрания, доводиха около изборите. Не можеха да ви слушат спокойно избирателите, да не нервничат или да не напускат.

Действително не всички можеха да участвуват в партизанското движение, но все пак тези, които бяха наистина патриоти, го подпомагаха и работеха за него. Но даже тези, които не са могли и до 9 септември да участвуват в него, след 9 септември те можеха да вземат отношение, можеха да подпомогнат партизанското движение в борбата на нашия народ да заеме това място, което заслужава.

Ето някои от вашите дейци, избрани от Плевенска област. И Луковитска околия. Това е г-н Трифон Кунев, г-н Трифон Кунев, след като излезе от затвора, като писател, наистина ронко, с трогателни думи обясни, как той е доволен от тази борба на младежите-земсисти и тези опозиционери които го избреха, и разказа там, колко тежко, колко трудно е да се седи в затвора, където е престоял само недели или месеци. Но г-н Трифон Кунев досега не е казал, не е написал един ред хубав за тази героична борба на нашия народ. Г-н Трифон Кунев е писател и поет. Но той познава ли Христо Кърпачев, младия партизански поет. (Ръкоплескания от мнозинството), който, като учител, имаше две присъди по 15 години, измъчвам в Обществения и след като пролежа много години, той излезе и стана ръководител на партизански отред? Той водя борба с повече от 150 души полиция, ранен на две места — убит, той беше вързан за камiona на полицията и различен по целия град Ловеч и покрай тялото му беше хвърлено на мегдава, съблечено и смазано, където стоя цели няколко дни.

Константин Шопов (зНП): Всички го знаем. Никой не отрича това.

(Председателското място заема подпредседателят д-р Георги Атанасов)

Пело Пеловски (к): Никой не го е казал това. — Той знае ли младия поет от град Плевен, Цветан Спасов, студент, който е написал най-хубавите стихове за партизанското движение? Този Цветан Спасов беше обграден в Плевен, беше убит там, и полицията запали къщата да изгори ранен още. Нима вие не знаете това?

Един от мнозинството: Защищават техните убийци сега.

Пело Пеловски (к): А г-н Трифон Кунев трябва да знае това. Ако е за ученици, ние имаме ученичката Бинка от село Гуртарово, която изгоря на електрически стол в Плевен. Нима тези герои не заслужават внимание? За тях нима нямаше хубава дума да се каже?

Един от мнозинството: Тях ги наричат шайкаджии.

Пело Пеловски (к): Ние знаем, че когато дойдоха съветските делегати, председателят на съветските писатели сам пожела да отиде и да види, къде са живели, как са работили и са се борили партизаните. Той отиде на редица места и, след като проучи героичните борби на българския народ и на партизаните, той направи изявления, че по героизм и преданост българските партизани могат да се сравняват със сталинградските герои. (Ръкоплескания от мнозинството)

Чужденците, представители на другите страни, дойдоха, запознаха се с партизанското движение и му отдадоха нужното. А вие тук досега какво сте казали, и, бих казал, г-н Трифон Кунев, като писател, какво написа той за партизанското движение, да го покаже такова, каквото е? Нещо повече каза г-н Трифон Кунев: наистина тежко е било в затвора. . .

Константин Шопов (зНП): Вие му счупахте перото.

Пело Пеловски (к): Но, г-н Трифон Кунев, нима вие не знаете, че за 21 години ние имаме хора тук, като Трайчо Костов, като другаря Добри Терпешев, като другаря Димитър Димов, като младежа Любчо Баръмов, който на 17 години влезе в затвора, като другаря Христо Михайлов, като другаря Владимир Тричков, като другаря Ноев и редица други — какво мислите вие — които лежахме по 5, по 10, по 15, по 18 години в затвора. Нима вие не знаете, че тези другари по две години са стояли под възметата със смъртни присъди? Ние сме изкарали в затворите не месеци, а години, и то в карцерите. Вие сами сте почувствували, какво значи затвор. А какво значат карцери, какво значат мъченията там и всяка нощ да изваждат другари да ги бесят?

Един от опозицията: И сега мъчат опозицията.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Защо вие не излезете да покажете тази героична борба пред нашия български народ като писател? Защо вие замълчавате за това?

И аз ще ви кажа един факт, който трябва да се има пред вид. Тези именно, към които г-н Трифон Кунев отправя такива добри думи, тези младежи, голямата част от тях бяха легионери.

Трифон Кунев (зНП): Подвизите на партизаните ще се възпяват от поколенията нататък.

Един от мнозинството: Но вие възпявате другите, а не тези, които освободиха България.

Пело Пеловски (к): Тези хора, към които вие се обърнахте — ние казахме това на вашите хора — от младежите земсисти голяма част са били легионери. Не е в това бедата, че те са били вчера легионери, тровени от фашистката пропаганда. Но бедата е в това, че те и днес работят активно срещу нашата отечественофронтиска власт. И вие знаете, че неотдавна в Плевенска област ние имаме една голяма легионерска конспирация. И ако отидете да се запознаете с нея, вие ще видите, колко сходна е тя с „Неутрален офицер“ и с какви именно неща се е занимавала.

Константин Шопов (зНП): Няма нито един земеделец там.

Пело Пеловски (к): Те са земсисти!

Лалю Ганчев (з): Те са сърбинчета, а не земсисти, другарю!

Пело Пеловски (к): Значи, като има такива писания, където се вънася омираза срещу Отечествения фронт, вие ги подхранвате. И е случайно тези брошури (Сочи някакви брошури) и зелените знамена се намираха в тях, когато бяха заловени в заговорническа работа.

Христо Юруков (р): Той беше се качил на камъла и пееше „Дундаки“.

Пело Пеловски (к): Това са именно неща, които съществуват. И въпреки това, редица агитатори на опозицията си позволяваха да внушават, че комунистите, това са по съществото си фашисти.

Един от мнозинството: Те и сега го казват.

Друг от мнозинството: Те и тук го заявяват.

Митю Седев (зНП): По метода на упрасания, да.

Пело Пеловски (к): Даже тук говорят. Преди един-два дена старият земеделец Георги Йорданов също приказваше за терор и за насилие. А в 1931 г., когато той именно беше министър и когато голяма част от опозиционерите участваха във властта, тогава голяма част от нас бяхме разстрелвани по улиците на София. И мене, тежко ранен, ме пренесоха от болницата незаконно в Общественият, където намерих други ранени другари.

Един от опозицията: Пенчо Маджаров не водеше ли шайките тогава?

Пело Пеловски (к): Там ни държаха цели недели и месеци и ни инквизираха. Тогава убиха голяма част наши дейтели. Тогава загина депутатът Петко Напетоу, загинаха редица други депутати, за да може по този начин да се разбие Работническата партия и да се осигури възможност на монархията, . . .

Георги Михайлов Добрев (к): Да почетем паметта на загиналите през блоково време другари от Работническата партия! Да станем на крака. (Всички министри, членове на бюрото и народни представители от мнозинството стават на крака. Народните представители от опозицията остават седнали.)

Ние седят! Ето ги съучастниците на убийците на Петко Напетоу. (Сочи опозицията) Долю убийците на Петко Напетоу!

Пело Пеловски (к): . . . да се осигури тогава възможност на монархизма да провежда именно тая пакостна за страната политика.

Един от опозицията: Убийците не са тук. — Пенчо Маджаров беше на власт.

Пело Пеловски (к): И какво? Тогава имало демокрация, тогава имало свобода. А днес, когато вие на всеки път и кръстопът хулите, няма демокрация!

Един от опозицията: Ние бяхме опозиция на Гиргиновата власт.

Пело Пеловски (к): Даже имаше такива случаи, че в Плевен ваш областен директор, който сега е ваш активен деятел в Тетевенска околия, като областен директор ние му имаме писмото, в което е издал нареждания да се преследват и избиват партизаните.

Това са фактите именно за вашето отношение към партизанското движение и за това, как вие се държахте през фашистко време. Сега как намирате възможност да говорите толкова много, а тогава за по-благоразумно смятахте, че трябва да мълчите?

Йордан Русев (зНП): Пак говорехме и ни бяха Цанковите орди, когато поорещнахме Александър Оббов. Да каже Александър Оббов, не ни ли бяха?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Пело Пеловски (к): Тя неща се произнасят навсякъде във вашите събрания.

Йордан Русев (зНП): Да каже Оббов, не сме ли яли бой от Цанковата власт?

Цветан Капитанов (з): Вие сте предатели, катраници на реакцията. Не ви е срам, безобразници! Онемейте, нещастници!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Пело Пеловски (к): И трябва да кажа, че когато отивахте на събрания и клеветяхте, вие искахте, щото властта да наложи на избирателите да ви слушат и да нямат право да напускат. И когато те се възмущаваха от такива речи и ви напускаха, вие го изнасяхте това като доказателство, че нямало свобода в нашата страна.

Йордан Русев (зНП): Цветан Капитанов беше председател на Общественият сила и взема еврейско лозе и печатница.

Цветан Капитанов (з): Ти си кумец на Данаил Крапчев. Ти трябва да онемееш пред светлата памет на нашите велики учители и на нашите ученици, загинали в борбата срещу реакцията.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

От опозицията: На Дочо Христов беше приятел.

Цветан Капитанов (з): Онемейте!

От опозицията: А вие проумейте!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Пело Пеловски (к): В събрания, проведени от редица опозиционери, и на ухото, те не се посвениха да разказват за дейците на Работническата партия, даже за др. Димитров, човекът, който беше 20 години душата на нашата борба срещу фашизма, за др. Димитров, който стана ръководител на работниците и трудещите се в целия свят, гордостта на нашата страна, и за всички дейци на работническото движение, като др. Югов и други, срамни, недопустими, отвратителни анекдоти.

Няма съмнение, че това, което се вършеше и разказваше за дейците на Работническата партия и на Отечествения фронт, показва, че тая омраза, тая злоба, с която се отнасяха към нас в Общественият,

ната безопасност, с която ни измъчваха и избиваха фашистите, тя се пренесе, тя се продължава от вас днес. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Тези факти обясняват, защо избирателите не искаха да ги слушат на събранията. И ако ние искаме да говорим точно, трябва да се каже, че слушащи . . .

Кочо Бонев (зНП): Кой направи конференцията на Оббов?

Пело Пеловски (к): . . . такива речи в селата, и работниците и фабриките, когато слушаха такива клевети, такива неистини, такива нетърпими хули, такива нетърпими отвратителни клевети, те пиха не за това, защо се позволява терор в нашата страна — защото всички знаят, че терор няма в нашата страна — но че негодуваха, защо не се прилагат още достатъчно твърдо законите в нашата страна, и вие да отговорите пред тях. (Ръкоплескания и възгласи: „Вярно!“ от мнозинството)

Това са самите факти за изборната подготовка в Плевенско. И именно фактът, че вие сами не можахте да изнесете нищо за някакво нарушаване на законите и на реда през време на изборите, показва, че вие няма какво да кажете. Това са именно тия факти, които показват, че в Плевенска област, изборите бяха наистина свободни, проведените се напълно законно, и ние ще трябва да гласуваме за тяхното утвърждаване. (Продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител Рачо Домусчиев.

Рачо Домусчиев (зНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Един важен момент от живота на демократичните народи е моментът, когато гражданинът бъде повикан да вземе участие в разрешаване на важни въпроси от живота на неговата страна — да изрази волята и разбирането си било по формата на управление, било по лицата, който ще го управляват, чрез бюлетина в ръка, чрез упражняване на своето избирателно право.

По правилата на демокрацията, упражнението на това право трябва да стане свободно, не принудено. То обаче се предшествува винаги от един период от време, през което у по-голямата част от гражданите, поради това, че нямат твърдо установени свои собствени убеждения, се формират тези убеждения, създават се настроения, за да бъдат реално изразени в изборния ден. Това е така нареченият период на предизборна борба.

Формирането на тези убеждения в гражданите трябва да бъде също така свободно. Те трябва да бъдат като резултат на по-силната или по-слаба убедителност, на агитацията на състезаващите се в изборите партии и в никой случай да не бъдат плод на закана и на физически терор, особено от властващата партия.

Упражнението на това право обаче се последва и от един друг период от време, наречен следизборен, в който всеки гражданин на демократична страна трябва да има всичката гаранция, че за възникния свят, за другите ще остане тайна, как той е изразил и за кого своята воля. Това е следизборният период, няколко дни след изборите. И затова във своята борба за повече права и свобода човек е извоювал с много жертви и кръв и правото на тайното гласоподаване.

Само при наличността на тези три условия — свобода при оформяване на убежденията, свобода при упражняване на избирателното право и строго спазване принципа на тайното гласоподаване без, разбира се, да има фалшификация на народния вот, ние можем да имаме свободни и редовни избори, които се поставят на преценка, след произвеждането им, от излъченото от тях Народно събрание, и всеки депутат със спокойна съвест и чувство за изпълнен дълг може да гласува за тях.

Изборите, г-жи и г-да народни представители, особено сега, когато се изгражда един нов свят, когато различни политически концепции си дават решително сражение, са от огромно значение. Интересът към тях надхвърля границите на отделните страни, където те се произвеждат, и заливат всички части на културния свят. И затова тук, ние, като върховни съдии, пред които са поставени на преценка произведените у нас на 27 октомври избори за Велико народно събрание, трябва да направим същата съвсем обективно, освободени от страстите, от чувствата и настроенията, ръководени само от чувството за дълг и отговорност.

За тези избори тук се застъпват две тези: една от вас, мнозинството, че изборите са били свободни, и друга от нас, опозицията, че изборите не са били свободни и редовни.

Георги Михайлов Добрев (к): Фашистка концепция!

Крум Миланов (к): Защото така ви е мръчно.

Рачо Домусчиев (зНП): Вие, мнозинството, казвате: изборите на 27 октомври станаха така, както никога досега от освобождението на България. Ние казваме същото: изборите у нас, на 27 октомври, станаха както никога досега не са ставали в България, (Смях сред мнозинството), защото никога след избори и в избори у нас не са станали толкова убийства, не са станали толкова побоища на хора. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството. Глъчка)

Илия Игнатов (к): Значи, в България ти не си живял?

Рачо Домусчиев (зНП): Аз говоря за изборния период по места. — И никога след избори у нас не са били от домовете си хиляди хора да търсят убежище в София. (Възражения от мнозинството) Вие не си направихте труд да видите тези хора, но знайте, че това бяха селяни, с попукани ръце, творци на блага и хляба,

който всички ядем. Граждани между бегълците след изборите нямаше, фашисти нямаше, защото те стоеха по домовете си; вие не ги гонехте, защото те си направиха една застраховка при вас за след изборите, като гласуваха в болшинството си за вас (Ръкоплескания от опозицията), в повечето случаи с открити бюлетини, да да се види това.

Крум Миланов (к): В София кой гласува за вас?

Един от мнозинството: Кон фашисти от Горна Оряховица гласуваха за нас, попочи един фашист поне!

Рачо Домусчиев (ЗНП): Вие в Горна Оряховица и в Лясковец, в тези два града в околната, вземахте 8—9 хиляди гласа, а вие вземахте само 3 хиляди гласа в тия градове. Ето къде са гласували фашистите. Това е така, защото при вас са повече гласовете.

Крум Миланов (к): Защо в секциите, където се избираше Цанков в миналото, гласуваха за опозицията?

Рачо Домусчиев (ЗНП): Преди изборния ден от отговорни места и лица се заявяваше, че изборите ще бъдат свободни; че се държи много спонзията да участва в тях по външни и вътрешни причини и именно да се види, че опозицията е една шепа, която не заслужава един грош международен кредит. При това положение опозицията излезе в изборите със своя ясна и категорична платформа (Възражения и смех срещу мнозинството), въпреки че ни обвиняват, че нямаме платформа. В изборите ние излязохме с платформата, която живееше в съзнанието на болшинството от българския народ. (Възражения от мнозинството) и на която пишеше „свобода и демокрация“. (Ръкоплескания от опозицията. Силни възражения от мнозинството. Глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Ние в изборите поставихме по-честно въпросите от вас, защото заявихме, че тези избори на 27 октомври са избори за Велико народно събрание. (Възражения от мнозинството. Глъчка) ...

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): ... за това Народно събрание, което ще бъде свикано да изкове правата и свободите на българския народ. И когато създадем тия права такива, че те да отговарят на чувствата, на борбите, на желанията и на стремежите на този народ, ние ще впрегнем всички народни творчески сили и ще изградим благополучието на народа — което е общият термин, с който се изразява всяка платформа за всички времена и за всички избори. (Ръкоплескания от опозицията)

Владимир Димчев (к): Колко бригади вие направихте?

Рачо Домусчиев (ЗНП): Ние ковам правата на народа, затова сме дошли тук, а не да правим високите пещи. Права ще създаваме, пак тогава ще разправяш ти това.

Владимир Димчев (к): Къде отидохте вие да направите едно рало? Един човек пратихте ли някъде?

Йордан Костов (к): Кажете, кога стана опозиционер? — Когато излезе законът за аграрната реформа и се видя, че ще захватат на баща ти цели 800 декара земя. (Оживление сред мнозинството)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Йордане! Вие по изборите разправяхте за хиляди декари на баща ми, а ето удостоверението, мой мила! (Показва едно удостоверение) Ще ти дам номера му, да си направим справката.

Йордан Костов (к): Не говорим за твоя имот, а за бащиния ти имот.

Рачо Домусчиев (ЗНП): И за бащиния ти имот ще ти дам сметка. Ето го удостоверението.

Димитър Георгиев (з): Кулак бил човекът! (Оживление сред мнозинството)

Един от мнозинството: Извадил си човекът удостоверение, защото не е чист. Защо носиш това удостоверение в себе си? (Оживлението продължава. Глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Силно звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Изборите в Горнооряховската избирателна колегия не бяха свободни и редовни.

От мнозинството: По-хубави от Пастуховите.

Един от мнозинството: Колко декари има баща ти? Я кажи.

Рачо Домусчиев (ЗНП): 152 декара, а аз имам 40 декара. Ето ви официалният документ.

От мнозинството: Разбира се. (Глъчка)

Рачо Домусчиев (ЗНП): В претъпквания период в Горнооряховската колегия не ни бяха разрешени събранията в следните села:

Поликрайще, Стрелец и Козарево, под предлог, че салоните са заемани от женското дружество за седенки и от другите политически партии, и то не само за деня, за който искаме салоните, но и за дни напред. А в последното село, Козарево, бившият кмет Колю Богданов, който, въпреки че беше кандидат в листата на другарите комунисти и си беше дал оставката, продължаваше да упраздня общината, ни заяви: „Аз съм кандидат в листата на комунистите и няма да позволя в моето село да направите събрание!“ (Възражения от мнозинството)

В последните дни преди изборите събранията станаха невъзможни поради движущите се след нас агитки. В с. Кесарево, след събранията, бяхме на вечеря в една къща. Върху прозореца на стаята, в която бяхме, се хвърлиха отън няколко големи камъни и благодарение на двойните прозорци и спуснатите пердета между тях, ние не дадохме може би някоя жертва. (Възражения от мнозинството. Шум)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): През този период бити хора в колегията нямаше. В изборния ден в много села от околната, а именно в Ловен, Темнишко, Върбича, Писарево и др., наши застъпници не бяха допуснати. През изборния ден от 7 часа сутринта до 7 часа вечерта се вършеше едно голямо и страшно престъпление. През целия ден от председателите на бюрата, в болшинството си комунисти, се подменяха бели бюлетини с червени, предварително подготвени и сложени в пликове. (Ръкоплескания от опозицията. Възгласи от мнозинството „Лъжеш!“, „Лъжеш!“. Пререкания и голям шум)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Продължително звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Вие не вярвате ли?

Васил Мавриков (к): Вярваш ли го това, което казваш?

Рачо Домусчиев (ЗНП): Ако не вярвате, господа, ето ви доказателствата. (Посочва няколко избирателни пликове). В мене са. (Оживление сред мнозинството)

От мнозинството: Откъде ги имаш?

Рачо Домусчиев (ЗНП): Не е важно, откъде ги имам. Аз ще дам отчет, когато трябва. Ето единият (Посочва един от пликовете), който в борбата е разкъсан и личи вътре червеното, а другите са пълни, с подписа на председателката Суваиджиева, от с. Изгрев. (Силни възражения от мнозинството. Голяма глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Силно звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): И аз поставям въпроса на чест: ако тия пликове не са пълни с червени бюлетини, аз ще си дам оставката като депутат. (Възражения от мнозинството и пререкания между отделни народни представители. Глъчката продължава)

Министър д-р Минчо Нейчев: Откъде ги имате тия пликове?

Рачо Домусчиев (ЗНП): Взети са от масата под една папка, г-н министре. Защото ето какво е отанало.

Министър д-р Минчо Нейчев: Откъде ги взехте?

Рачо Домусчиев (ЗНП): На мене са дадени като на кандидат в листата.

Министър д-р Минчо Нейчев: Ако вие нямате депутатски имунитет, ще Ви арестуват веднага. Отде взехте тия пликове?

Рачо Домусчиев (ЗНП): От наши хора. Това е доказателство. (Силни възражения от мнозинството. Шум)

Министър д-р Минчо Нейчев: Вие сте крадец.

Рачо Домусчиев (ЗНП): Аз не съм крадец. Аз не съм ходил в секцията, откъдето са взети.

Министър д-р Минчо Нейчев: Откъде ги взехте? Ти ще кажеш на прокурора, откъде си ги взел.

Рачо Домусчиев (ЗНП): Дадох ми ги от секцията, където са хванати от наши хора.

Министър д-р Минчо Нейчев: Вие искате имунитет, за да вършите престъпления. (Силните пререкания между народните представители от мнозинството и опозиционни народни представители продължават. Глъчката се усилва)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Продължително звъни)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Лично аз в Горна Оряховица...

Министър-председател Георги Димитров: Откъде взехте пликовете? Аз ще предложа, да Ви се смене депутатският имунитет. И ще Ви дадем под съд. Забележи си тая работа.

Рачо Домусчиев (ЗНП): Тия пликове ми са предадени от наши другар избирател, който ги е взел от папката на председателката на бюрата. (Силни пререкания и много голям шум)

Един от мнозинството: (Към опозицията) Виждате ли, какви народни представители имате? Такива, които са ровили в папката на председателката на изборното бюро. Фашисти! (Шумът продължава)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Лично аз бях наблюдател на следната сцена в гр. Горна-Оряховица. (Пререканията и възраженията продължават)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Силно звъни)

Един от мнозинството: Народни представители, способни на кражба и мошеничества! Това са вашите хора! Мошеници и крадци!

Министър-председател Георги Димитров: Г-да народни представители! Понеже това е един изключителен случай, това не е дребна работа, предлагам, бюрото на Народното събрание да обърне внимание на министъра на правосъдието за това нарушение и престъпление, което е извършил един член на Великото народно събрание (Ръкоплескания от мнозинството); да събере необходимите данни и да постави въпрос за снемане на депутатския мандат на този народен представител. (Възгласи „Браво!“ и продължителни ръкоплескания от мнозинството. Викове „У-у-у!“ към народния представител Рачо Домусчиев. Всички народни представители от мнозинството са ставали прави и продължително ръкоплескали). Такъв народен представител не може да стои на тази трибуна.

От мнозинството: Долу! Долу! Крадец!

Крум Миланов (к): Престъпникът да напусне трибуната! Безкрамник!

Никола Петков (ЗНП): (Към министър д-р Минчо Нейчев) Това е демагогия от един министър. (Голяма глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Силно звъни)

Министър-председател Георги Димитров: Г-да народни представители! Предлагам, Народното събрание да му отнеме думата и да го снесе от трибуната.

От мнозинството: Долу! Долу! (Мнозина народни представители от мнозинството викат продължително: „Долу!“ и „Вън!“)

Рачо Домусчиев (ЗНП): Г-да! С тях викове няма да заглушите гласа на народа.

От мнозинството: Долу! Долу! (Голям шум) Мошеник! Разбойник! Вън! Вън! (Шумът продължава)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Силно звъни)

(Народният представител Рачо Домусчиев напуска трибуната)

От мнозинството: Хайде, Колю!

(Всички народни представители от опозицията напускат заседателната зала при възгласи от мнозинството: „У-у-у!“)

Един от опозицията: (На излизане от залата) Долу фалшификаторите! Долу диктатурата!

От мнозинството: (Към същия) Ти си убиец, криминален тип! Лека си в затвора за убийство.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Силно звъни) Моля, тишина, господа.

Има предложение от г-н министър-председателя, да се отнеме думата на оратора, народния представител Рачо Домусчиев, по изложените причини от самия министър-председател.

Моля ония г-да народни представители, които са съгласни с това предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър-председател Георги Димитров: Правя още едно предложение: да се върне въпросът в комисията по проверката на изборите за касиране на този престъпник депутат. (Продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Бюрото си взема бележка.

От мнозинството: Г-н министър-председателю! Още един случай имаше днес, подобен на тоя. Два са тия случая.

Министър-председател Георги Димитров: Нека комисията да разгледа и двата случая и да внесе предложение в Народното събрание.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Бюрото си взема бележка и ще отнесе до председателя на комисията по проверка на изборите въпроса за разглеждането и на двата случая, в смисъл на направеното от министър-председателя предложение.

Има думата народният представител г-н Георги Босолов.

Георги Босолов (з): (От трибуната) Другари и другарки народни представители! Пред нас е сложен за утвърждаване изборът в Плевенската административна област. Преди да пристъпя към въпроса, как са произведени изборите, при какъв ред, аз ще си позволя да направя едно отклонение, едно предисловие за преди 9 септември.

Другари и другарки! Вие знаете, че след първата война българският народ беше издигнал своя мощен юмрук да го стовари върху реакцията в България. Обаче намериха се фактори, които задържаха тази ръка и тя не можа да извърши това действие. Вие знаете много добре епичните борби на българския народ срещу реакцията, особено срещу тевтонската династия, която ни върза за колесницата на Германия. Вие знаете, че по силата на едни избори властта падна изключително в ръцете на българския народ. Аз няма да говоря за тия избори, защото всички знаем, че те се произведоха под знака на големия двубой между Земеделския съюз и Работническата партия.

След свършването на първата война, наместо ние да дадем ръка на работниците, да дигнем мощния си юмрук и да го стоварим завинаги върху плешивата глава на реакцията в България (Ръкоплескания от мнозинството), намериха се хора в България, които подишнуха на нашите големи от Земеделския съюз, че големият враг на България, на нашия Земеделски съюз, са комунистите. И ние с тях трябва да се справим на всяка цена. И вие, другари и другарки, ще си спомните — тези, които живееха по времето на тая борба — че тя се проведе под девиза „Вън комунизма от селото!“

Така поставени нещата, ние дойдохме до 9 юни и знаете печалния резултат: в един момент, в който Земеделският съюз се мислеше за мощен господар в нашата страна, защото държаме цялата власт в своите ръце, реакцията тогава намери един удобен момент и в една тъмна юнока нощ заби ножа в мощната сила на Земеделския съюз. Тук аз искам да отбележа, че Земеделският съюз беше бит, защото беше сам. Борбата продължи. Реакцията бързо се опомни, че Комунистическата партия, която остана неутрална в тези събития, се съвзема, и септемврийските събития докато това. Комунистическата партия беше предизвикана на нова борба, но и тя загуби тая борба, защото и тя беше сама.

Оттогава и досега, другари и другарки, всичките политически борби в България, които са имали успех за трудовия народ, са се провели под знака на едно единствено обстоятелство: ръка за ръка работниците и селяните. (Ръкоплескания от мнозинството)

И затова така нареченият в началото „железен блок“, после „железен блок“, не е нищо друго, освен явгласна борба на селяните и работниците в България. Ние щяхме да бъдем при свършено други обстоятелства днес, ако ние имаме добри водачи и главно, ако бяхме разбрали добрия политически момент в 1916—1919 г. Но, благодарение на това, че ние пропуснахме един шастлив случай, да ликвидираме завинаги с омазната династия в България, ние продължихме борбата в редовете на българския народ цели 23 години. И тази борба продължи, за да дойдем до 9 септември, на която дата българският народ победи, защото и селяни, и работници, и народна интелигенция бяха наедно. („Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Аз няма да говоря за 9 септември като дата в нашата история. Тя е всеизвестна. Тези първи историците ще има да описват онова голямо значение, което тя изигра в нашия обществен и стопански живот. Но аз ще се спра на едно. Ние всички сме свидетели и всички помним, как реакцията стана мека като памук и как беше готова всичко да дава. Сега сме изправени пред друг един момент, — разглеждаме изборите в България; едни избори, които за пръв път се произведоха в републиката най-свободно, гарантирани от милицията във всички направления: тя не ни даде даже да шукнем ние, които бяхме партизани. И виждаме, че се намират такива гадове, които днес сочат ръка срещу всеизвестния и уважаван от цяла България Георги Димитров, срещу бай Добри Терпешев, срещу Югов и им казват: „Вие не сте комунисти! Вие сте продали комунистическата си идея“. Виждате, в туй време, когато се преклопаваше нашата политическа нива, датата 9 септември, покрай голямата светлост, която има, има и една тъмна страна, че остави такива бурени днес да никнат върху банките на Великото народно събрание. („Върно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Другари и другарки! От 9 септември до днес на произвеждане на избора България и правителството на Отечествония фронт бяха заняти само с една единствена мисъл: да изведат България на щастливия бряг, да я отърсят от всичките прехове и петна, които фашистката власт хвърли върху снагата на нашия народ. А най-главното, в тия две сушави години цялото внимание на правителството беше заето с едно: да изхрани добитъка, да изхрани хората и да изведе на щастливия край Отечествоната война, с която ние се реабилитирахме и с която отхвърлихме всички обвинения, че България била сателитна държава.

Другари и другарки! Аз няма да се спирам на партизанското движение, което оми очите на нашата нещастна страна. Аз няма да се спирам на големите усилия на Отечествония фронт да намери жито, да намери всичко онова, което е нужно за функционирането на нашата държавна машина, ръждясала през времето на фашизма, но аз ще се спра на едно обстоятелство, което искам правилно да прецените. То е, че когато отечественофронтската власт беше занята с тия големи грижи, да спасява народ и държава, гадовете, които се бяха приютили под голямата шуба на Отечествония фронт, работеха. И днес тия легионерчета, Гиичев, Найденов, трети и четвърти, те дойдоха с големия калабалък, който донесохме, за нещастие, ние, Земеделският съюз. Ако те днес сочат, че ние сме били секция на Работническата партия, на тях ще трябва да отговорим само с едно: ние не сме секция, ние сме Земеделският съюз и вървим ръка за ръка с работниците, защото това е историята, това е бъдещето на България. (Ръкоплескания от мнозинството) Много пъти се е усложнявал нашият политически живот. Ние го усложнихме в 1915 г., ние го усложнихме в 1925 г. Те искат да го усложним и сега, защото винаги, когато Земеделският съюз е на своя прав път, се намират реакционни сили, които под булото на „оброждатели“ се промъкват в редовете на Земеделския съюз и

искат да го заведат към обратната страна — да служи на реакцията, а не да служи на народа. Нашата република няма да позволи, тая грешка да стане, пък било каквото ще. (Ръкоплескания от мнозинството) Тези приятели са политически слепци. Те се казват, че са Земеделски съюз. Те не са Земеделски съюз, те са реакция. Те са политическите помаци, защото на тях е останало само името земеделци, но вярата им е друга (Ръкоплескания и смях. Всред мнозинството)

Другари и другарки! Те си представяват, че могат да върнат историята назад. Ние знаем, кои гласуваха за тях. Ние знаем, как агитираха. Те минават край черквата и разпират: „Бабо Пено, няма вече къде да се кръстим. Внимавай на двадесет и седми. След двадесет и седми няма да има черква“. Минават край стареца дядо Гето: „Дядо Гето, оная нива, гдето е насеяна с царевича, след двадесет и седми ще стане колхоз и тебе ще те хранят на казан“. Внимавай къде ще гласуваш. Такива едни долни клопки, такива едни долни лъжи те пушаха всред българския народ, за да вземат изборите.

Вън от това ние не забравяме, че на тяхната страна беше цялата реакция. Всички осъдени от Народния съд, всички онеправдани бяха с тях. Но ние не се боим. Всички знаете, че когато ние щяхме да произвеждаме избори за XXVI обикновено Народно събрание, ние не се посвенихме да съберем зърното, за да изхраня нашия народ. Ние демагогия не правим. Ние казахме: Който живее в тая страна ще работи, а за храната ще се грижи правителството. Ние знаехме, че ще правим избори за Великото народно събрание, но ние не се посвенихме да отидем да съберем през есента храните, макар че знаехме, че с това ще предизвикаме хиляди и хиляди български граждани. Но една власт, която е решила да върви напред, тя не се бои от критици като тия магарета. Тя върви напред смело и в тая смелост е силата на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от мнозинството)

Те подмътат: колко гласове имал Българският земеделски народен съюз от Отечествения фронт. Не, ние не поставяме така въпроса. Ние поставяме въпроса: колко гласа има Отечественият фронт. (Ръкоплескания от мнозинството) Те още не могат да разберат, че ние сме свързани на живот и смърт. („Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството) Тая политическа слепота ще им коства много. Но ние трябва да имаме едно предвид: да не позволим, тая слепота да бъде във вреда на младата наша република. (Ръкоплескания от мнозинството)

Няма защо да изброявам всичките лъжи. Тук излезе един депутат от Плевенско, Коста Шопов, и ви разправи за арести, за осъдени и т. н. Но тоя приятел не помена за народните представители, които са тук и които бяха осъдени за вулгарни кражби.

Например един от кандидатите в нашата околия, Тодор Кисов след 9 септември се сетил, майчиният син, да направи едни резерви за в бъдеще, защото не се знае какво ще стане. революционно време е, и взема и скрива човаль: захар, син камък, скрива шини, скрива най-ценни продукти, от дядо си, от шурека си, в един кантон на линията между Левски и Ловеч. И когато ги разкриват, той не знае какво да каже. Защо не спомена Коста Шопов и за него, че е лежал година и половина в затвора при отечественофронтската власт? Защо — не зная.

Един от мнозинството: До 9 септември той сигурно не е крал.

Георги Босолов (з): Той е хайдутин, той е крал и преди 9 септември, а днес е тук народен представител. Благодарение на оная власт, с която ние не можахме още да се справим по съдилищата, нему дадохме минимална присъда, че бил голям кооператор.

Този същият Коста Шопов не помена за Петър Божиков, един също така хайдутин, който ограби кооперацията в Новачене, който е подсъдим и сега и който съдят не може да го съди, защото има депутатски имунитет. Защо не спомена за тях? Но те се не обаждат, те мълчат, те знаят кога да се обадят.

Ето, другари и другарки, вие виждате, че тая опозиция, каквото пеш да й дадем, кифли да им раздавам по изборите, таксите да им купим, те знаят едно: „Терор“. И виждате докъде стигнаха в своята дървост да дойдат да кажат, че изборите през фашистко време, през Цанковото време, били по-свободни, отколкото днес.

Георги Михайлов Добрев (к): Те са цанковисти. Какво искате от тях?

Георги Босолов (з): Тъй, Коста Шопов не помена за оная луксозна таксата, която се движеше в нашата околия; оная отрова, която се разнеса из цялата област. Той не помена и за директорката на Американската гимназия в Ловеч, която за кураж се движеше из окръжията и краваше, че с тях била велика Америка. И си позволи да скъса едни плакат на Комunistическата партия, залепен на стената на училището и да прибере едни плакат, на който беше написан един бил съветник. Той не помена за този случай. Той не помена за лъжите които те хвърляха между населението. Те казваха, например в село Деветаки, че ако не слушаме Америка, какво ни казва, България ще почернее от аероплани, съдните няма да пискине в страната ни. А когато в с. Деветаки един наш приятел, дядо Станчо, попитал: „Като ще дойдат тия аероплани, какво ще правят?“, отговорили му: „Ще пуснат атомна бомба, и България свърши“. А този дядо Станчо каза: „Вие с вар ли сте намазани, че атомната бомба да ви аджадиса? Тя ще избие цяла България“. (Смях всред мнозинството) Те тръгнаха да разпират, какви ли не неволности — че ако нашият народ гласува с опозиционната бяла листа, няма да плащаме репарации; Америка ще прати обуща, сол — каквото ни дотрябва. Слава Богу, всички сме присъствували на тия избори, всички взехме участие в тях. И можем ли ние да си представим, че в днешно време, в това революционно време, след тая революционна дата 9 септември, ние ще седим да едни „широве“ в нашия политически живот.

Аз ще ви приведа един пример. Една добра другарка от с. Девенци, която две години и половина държа шмайзер в ръка и се бори с фашистката власт, Иванка Панова, седи, и тоя иръсник Тодор Киров, крадецът, година и половина лежал за обирничество в кооперацията, я плусе в лицето и тя седи. И, като си тръгва, „поздрави — казва — другаря Югов от мене и му кажи, че ме плусе и аз не мога да му зашня един шамар.“ Тя, която е избивала фашисти! До туй положение стигнахме. И тия гадове имат смелостта да казват, че имало терор в България! До какви похвати се стига, за да се обоснове един илюзорен терор!

Тук излезе яйчарят Георги Йорданов да разправя басни, че др. Георги Димитров, като минавал през границата, някой си Тома Филипов го бил легализирал, да не го върнат на Цанковите шайки в България. Тоя идият защо не попита Недялко Атанасов, който много добре знае, къде премина др. Георги Димитров, с кого се среща в Рахово и кой нареди цялата работа, а дошел тук да разправя глупости, и то пред Великото народно събрание. Това са тия, които се хващат за сламката и от сламката правят кросна.

Другари и другарки! Аз няма да се спиром на техните лъжи, които нямат край. Аз ще се спра само на няколко типични случая, които те цитират в нашата околия като терор.

Петко Паукучиев, върху когото бил упражнен терор, този приятел си продава храната на една баснословна цена — и то не малко в оная балкански край, 800 кгр. — и отива и взема купови, а ние ходим с карабини да изкарваме житото, за да храним едни такъв чвор. Че как няма да го съдят! Година и половина е малко. Бесника заслужава в това време, когато цял народ гладува, а той си продава храната на черна борса и отива да иска на ноза сметка хляб. Той ни посочи за изборния терор — Георги Колев шантавия от Ловеч. (Смях) Този злочест личност, след като съзгох партизаните от балкана и вземаха властта, турна една карнетка в джоба си и тръгна. И понеже е доставчик на месо на всички полицейски кучета в Ловеч, когато убиха един велик българин, Кърпачев, той занесе телешко месо да си направят говеч — Овена, Фолжата и Бочо. И понеже той бил арестуван, с това бил упражнен голям терор, понеже имал голямо политическо влияние в Ловчанска околия. За него имало протокол, че е секретен сътрудник на полицията, обаче той бил арестуван, защото, като отишли в неговата къща, намерили оръжие, патрони и не току така любителски, ами комей за една порядъчна акция.

Той ви изкарва, че имало терор в нашата околия, а истината е следната: три луксозни таксите се движеха в нашата околия, и Тодор Киров, този хайдутин от Дойренци, вържен с карабина, обикалял из селата и казвал: „Опичайте си шайла“. На едно място му казали: „Ти си хайдутин“. — „Хайдутин ли съм или не, съдбата ме е предопределила да бъда депутат във Великото народно събрание и ще му правите сметката в понеделник.“ Това е тази слободия, която ние позволихме — неотговорните фактори да си разпашат пояса не само в нашата област, а навсякъде.

Другари и другарки! Няма защо да си спирам повече, защото това е известно, по изборите в България си казаха думата и чуждите кореспонденти, каза си думата и българската общественост, и пресата, и всички. Ясно е като бял ден: слободата, която дадохме на тези политически широве, им дожар 103 мандата в тоя Парламент. Те се надяват, че ще вземат при други избори повече. Да прощават! Нашият народ прогледна. Тези, които се бяха уплашили, че ще им вземат нивите, че за бабичките няма да има църкви, където да се кръстят, разбраха, че Отечественият фронт не само няма да им вземе имотите, а им гарантира с нашата конституция за вечно владение тези имоти. (Ръкоплескания от мнозинството)

Другари и другарки! Изборите в нашата околия се произведоха при пълен ред, спокойствие и свобода. Такива избори, да не си прави никой илюзия, в България не сме имали. Аз 27 години съм участвувал в политическия живот, помня побойща, помня терор, но такава слободия, каквато имаше на 27 октомври, не помня.

И затова нашата парламентарна група, като има предвид всичката съвкупност от тия факти, ще гласува за утвърждаване на изборите в Плевенска административна област. Смърт на фашизма, свобода на народа! („Браво!“ и продължителни ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител Пеко Таков.

Пеко Таков (к): (От трибуната) Г-да народни представители! Опозиционните оратори във връзка с поставения на дневен ред въпрос за проверка на изборите за Велико народно събрание поставиха главно два въпроса. Някои от първите техни оратори оспориха много настояваха на това, тук в Народното събрание да се представят всички книжа по изборите за Велико народно събрание и Великото народно събрание да отпочне проверка от първата бюлетина до последния протокол, да провери редовността на тези книжа и тогава то да се произнесе за редовността на тези избори. Всеки честен и разумен депутат, независимо от своята политическа принадлежност, може ли да направи едно подобно не само неоснователно, но и крайно неразумно предложение? Кой би предложил, Великото народно събрание да остави цялата своя народнополезна законодателна дейност за 5-6 месеца и да се превърне от Велико народно събрание в Народно събрание за проверка на изборите? Безспорно само такъв народен представител, който няма нищо общо с интересите на нашия народ. Но какво се случило по-нататък с народните представители от опозицията, които последователно вземаха думата? Случи се това, г-да народни представители и представители, че втората половина от техните оратори се отказваха от тази своя опозиция — да искат, книгата по проверка на изборите да бъдат представени за разглеждане във Великото народно събрание. Те сами се убедили, че това е една извънредно несъстоятелна опозиция.

Те са дошли във Великото народно събрание, не за да помагат и да дават своите усилия за извеждане на нашия народ из тежкото фашистко и военно наследство. Те биха били много доволни, ако успеят да превърнат Великото народно събрание, от един инструмент на народа за подобрене неговия хал чрез една уситена, успешна и полезна работа, в една непрекъсната говорилня.

И когато се оказа, че наистина тази позиция е неоснователна — да се изискват всичките книжа тук в Народното събрание — те преминаха в друга насока: изоставиха това, да се искат книжата и да се преглеждат тук в Народното събрание, и започнаха да разгръщат своите речи в друга насока — да изнасят предимно данни, които идвали да опорочат изборния резултат. И в този си стремеж те стигнаха дотам, такива народни представители като Христо Пунев да казват, че изборите не са били свободни, че били проведени с нечуван терор, поради това, че войници и народ играли хоро на селски мегдани, или пък затова, че — както тук се изрази Кочо Варепа — една тяхна кангя ала била опипана. (Смях)

Георги Михайлов Добрев (к): Той сам я е ушпил.

Пеко Таков (к): В тези факти, които аз следих — 68 факти на Коста Шопов, от които някои факти в кавички — нито в един не се отбелязва побой. А има и такива факти, че комунистите и отечественофронтовците карали с коли старите бабички до избирателните урни.

Свършено несериозната характеристика на техните факти, които те тук изнесоха, е главната причина, поради която те не подлоха констатации — не за това, че те са били възпрепятствувани. Те имаха възможност да констатират в такава степен свободни и безпрепятствено, в каквато степен бяха свободни и слободяса през време на изборната кампания.

Но въпросът има и друга една страна. Какъв е моралният политически лик на някои опозиционни и фолни представители? Тук някои оратори от болшинството говориха за редица от тях. В Плевенска област има също така някои опозиционни народни представители, които даже от гледище на закона съвсем не бива да бъдат тук във Великото народно събрание. Коста Шолов, този бивш директор на Плевенска област след 9 септември, един от най-некадърните държавни служители в областта, беше превърнал своя кабинет, от най-високо и делово ръководно място, в едно свърталище на фашисти и разсадник на клевети срещу държавната власт. Коста Шолов е личен приятел на Багрянов, един от вдъхновителите на организираното разстрелване на партизаните и разгромяване на партизанското движение в Плевенска област, заедно с тогавашния областен директор, негов личен приятел, Никола Велев.

От Плевенска избирателна колегия има избран един друг опозиционен народен представител — Иван Гинчев. Той е бивш секретар на Плевенската околийска задруга. На 8 септември 1944 г. той отпраща такова писмо до околията: „Драги задругари! Не озо Величество Цар Борис III, който през 1943 г. възвърна към отечеството българските земи Добруджа, Македония, Беломорска Тракия и Западните покрайнини и по този начин приюти към родната стриха българите от тези родни краища, затвори очи завинаги на 28 август 1943 г. Неизмерима скръб потисна нашите сърца. Нашият любим цар слезе от трона, покосен от тежката болест, в един момент, когато смелата ръка, опитността и мъдростта му ни бяха тъй много необходими. Българският народ не се излъга. Когато стъпи на престола Царят-Обединител през мрачните дни на 1918 г., народът видя в негово лице залога за осъществяване на народните идеали“ и т. н. и т. н. Това пише Иван Гинчев в 1943 г.

Георги Михайлов Добрев (к): Това е техният т. орегик на аграризма в „Зеленото знаме“!

Пеко Таков (к): Тук има един интересен въпрос. Ого нионните оратори непрекъснато говореха за терор в нашата страна във връзка с изборите, за убийства, за побойи и т. н. Но те не отбелязваха нито един случай, в който кандидат за народен представител на Отечествения фронт да бъде непосредствено, даже от тях посочен, като замесен в някое подобно престъпление в кавички, или факт в кавички, каквито те изнесоха. А какво именно се оказа за тях? Стигна се до това, че тук, пред Великото народно събрание, излязоха двама депутати от опозицията, които показваха плъкове, измъкнати от избирателните урни — престъпление наказуемо по нашия закон.

Георги Михайлов Добрев (к): До 5 години затвор.

Пеко Таков (к): Ето престъпление, в което се убеди цялото Велико народно събрание, и целият народ може да се убеди. Това престъпление се констатира тук, във Великото народно събрание.

Те казват, че си давали зърнените храни, а има такива факти: например Недялко Атанасов, този най-голям земеделец в Свищовско, не е изпълнил и в 10% своя наряд. „Не се роди, казва, тази година жито“. А той непрекъснато продавал на черна борса!

Един от мнозинството: И протестира, че нямало бял хляб!

Пеко Таков (к): Редица народни представители от опозицията се оказаха непосредствено замесени в престъпления, които те са вдъхновявали и непосредствено извършвали в предизборната кампания. И когато отечественофронтовските оратори излизат тук и сочат техния морален лик, то не е заради това, че ние имаме някакво особено отношение към тях на лична злоба, а за да може да види нашият народ хора с какви полигико-морални личове са дошли тук във Великото народно събрание, хора, които не само избира-

телният закон ги засяга като престъпници, а които са засегнати в този момент и от другите закони. Да не говорим за това, че редица от тях са непосредствено свързани с държ. ви. заговор. Повечето спозиционни народни представители са илпатени тук във Великото народно събрание от своите избиратели, — мнози с воето от които те улиякоха временно по редица причини — за да ги шат народополезна работа наред с депутатите от мнозинств. т. Тук народът ни е изпатил да служим вярно и в съотв. йно за подо ржаване на неговия хал. А водачите на опозицията как с у а а? Тук има два въпроса: вярно ли е, че опозицията прави ра ум и предложения във Великото народно събрание, а ние не ги при м е само затова, защото те изхождат от опозицията, или е в я во, че Отечественият фронт подава предадено своята ръка за на одол я работа, а опозиционерите я отхвърлят, не защото не е народу вярна и предава, а само защото е ръка на Отечествения фронт? Цяла а досегашна работа на Великото народно събрание доказва по б.з. спорен начин, че второто е вярно.

Аз искам да спра вашето внимание на едно об. ъждане в комисията на въпроса за общия градоустроителен план на Со. ил. Там арх. Божинов, представител на опозицията, прави предложение, опеза имоти в Голяма София, които по този закон ще трябва да бъдат отчуждени и възмездявани, да бъдат възмездявани в пари, защото щели да бъдат засегнати редица къщурки и мажи имоти на бедни софийски граждани и селяни из покрайнините. И кога о комисията възприе това предложение наистина да се възмездя а, да се платят в пари бедняга имотите на по-бедните граждани, не най-бедните, а тия, чинто имоти струват до 5.000.000 лв., а имотите над 5.000.000 лв. да се плащат в облигации за 15 години, този същият, който прави това предложение, който отначало говореше в защита на бедните, каза, че не е право да правим разлика между българските граждани, че всички са български граждани, всички имат имоти, те са техни тези имоти, всички трябва да об. щ тим веднага с пари. И този, който има къщишка за 200.000 лв. и м. я вземат по плана, трябва да бъде обезщетен веднага, и този, който има имот за 6.000.000 лв., трябва да бъде обезщетен веднага и да му бъде платено в пари. Виждате каква пози ния те заемат по един въпрос: от началото демагогска, а след туй, когато и отстъпиш, те разкриват последователно истинския си лик и същността на интересите, които опозиционерите защитават.

Президецоха се избори от демократическите режими в почти всички славянски страни и в балканските страни. Водачите на нашата опозиция и тук, в Народното събрание, и навън в пресата не одобриха изборите в нито една от тия страни, като Румъния, Полша, Югославия, Чехия. Те одобриха обаче един избори тук, на Балканите — одобриха изборите в монархо-фашистка Гърция.

Ние сключваме мирен договор. Той е възможно най-благоприятният. Има една страна в Източна Европа, която не е съгласна и е против нашия мирен договор — това е монархо-фашистка Гърция. Вие чухте от тази трябва редица народни представители от опозицията да се обявяват също така против този мир, така както се обявява монархо-фашистка Гърция.

Ето, те заложиха всички свои карти и ги проиграха за кратко време във Великото народно събрание. И тук при разискванията във връзка с изборите опозиционните народни представители, особено техните водачи, наистина се разобличиха достатъчно. Когато останаха без почва по редица въпроси на нашата вътрешна и международна политика, те заложиха на такъв коз, на какъвто обикновено започват да залагат всички безючеви групи: те се окаяха на позициите на Дража Михайлович, на полските диверсанти, на унгарските вредители и т. н. Те са вдъхновили държавната заговорническа организация на офицерите фашисти. Редица техни ръководители са непосредствено свързани, така както установява съдебното дирене, с заговора за държавен преврат.

Така са свършвали всички деятели, които са тръгвали против народните интереси, които са се свързвали с реакционните сили. В края на краищата те са били изолирани и изпаднали в такава безпомощност, която ги е заведжала до държавен преврат.

Изборите в Плевенска област, може да се каже, са произведени при пълна свобода. Изнесените от опозицията факти бяха извънредно слаби. В изнесените 68 факти от Коста Шолов няма нито един факт на убийство, а в 18-те факти на Дуков няма нито един за убийство. Такава свобода никога в нашата област в миналото не е имало.

За да завърша, ще ви предам един разговор с най-злостния опозиционер от Луковитска околия — кзая се Стоян Кръстев, от Дърманица. В самия изборен ден аз отивам там. Той ме среща и казва: „Аз съм на 52 години човек, правил съм много избори, че такава изборна свобода в цялата наша околия — защото той обиколит околията — аз не съм никога запомнил. Прави чест на Отечествения фронт, че той можа да организира и обезпечи такава свобода на изборите.“ (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма други записани оратори.

Има думата докладчикът по изборите в Плевенска административна област.

Докладчик Любен Гумиеров (к): Уважаеми г-да народни представители и народни представители! От разискванията, които стават във връзка с предложението на комисията за утвърждаване на изборите в Плевенската административна област, състояща се от 13 колегии, стана ясно, че изборите са протекли съвършено нормално и при пълна свобода. Би могло да се каже нещо повече — че изборите са били толкова свободни, че се е удало на г-да опозиционерите и техните приятели дори да отидат дотам, да крадат от урните цели плъкове с бюлетини, или най-малкото били са

толкова свободни, че се е удало на опозиционерите чрез свои хора в бюрата да могат да откраднат пликче и бюлетини. Това говори преди всичко и предимно за това, че изборите са преминали така, както се изказаха ораторите на Отечествения фронт — при пълна свобода и при спазване на закона, по който се процеждаха изборите за Велико народно събрание.

От името на комисията аз трябва да направя предложение да бъдат утвърдени изборите за Велико народно събрание в 11-те колегии от Плевенска административна област, изключая колегиите Горнооряховска и Плевенска. Като имаме пред вид това, че именно изходящият от Горнооряховска избирателна колегия народен представител от опозицията Рачо Йонков Домусчиев от тая трибуна извади от джоба си и показа редовен плик, разписан от председателя на бюрата, подпечатан с бюлетина, което говори, че той или е откраднат от урната, или е изнесен чрез председателя на бюрата, или е откраднат от съдебните документи, — което във всички случаи подлежи на наказание, и което го уличава явно в престъпление, наказуемо от нашите закони, и евентуално води към касирането на този народен представител, който си служи с такива факти във Великото народно събрание — комисията предлага да се отложи утвърждаването на изборите в Горнооряховска избирателна колегия, за да се направят допълнителни проучвания касателно това, как може той депутат да има тия изборни документи в себе си. В последствие комисията ще излезе с конкретно предложение по този избор пред Великото народно събрание — евентуално така, както г-н министър-председателят др. Георги Димитров направи предложение — да се премине към касиране на тоя народен представител.

На второ място, по същите мотиви и по същия повод, комисията предлага да се отложи утвърждаването на избора в Плевенската избирателна колегия — по същите причини, пред вид на това, че народният представител от опозицията Константин Панчев Шопов от Плевен, също така тук показва такива документи.

Това е мнението на комисията, която предлага да бъдат утвърдени изборите в Павликенска, Търновска, Севлиевска, Габровска, Свищовска, Тетевенска, Еленска, Троянска, Ловчанска, Луковитска и Никополска колегии, а утвърждаването на изборите в останалите две колегии — Плевенска и Горнооряховска — да се отложи, за да се направят допълнителни проучвания.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ще гласувам предложението на докладчика за отлагане утвърждаването на изборите в Горнооряховска и Плевенска избирателни колегии, поради изтъкнатите от него причини, които ще бъдат разгледани допълнително.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да се отложи утвърждаването на изборите в Горнооряховска и Плевенска избирателни колегии, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към утвърждаване на изборите в останалите колегии.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени, като редовни, изборите в Габровска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Еленска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Ловчанска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Луковитска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Никополска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Павликенска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Свищовска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Севлиевска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Тетевенска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Троянска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ония г-да народни представители, които са съгласни да бъдат утвърдени изборите в Търновска избирателна колегия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следващата точка трета от дневния ред:

Одобрене на предложението за продължаване срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на съветския поданик Иван Иванович Соломахин.

Моля секретаря да докладва предложението.

Ефрем Митев (с): Г-н председателю! Правя предложение да не се четат мотивите към проекторешението, понеже са известни.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение, съгласно правилника, да не се четат мотивите, понеже са известни. Като са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да прочете проекторешението.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за продължаване срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на съветския поданик Иван Иванович Соломахин

Разрешава се на Министерството на народното просвещение да продължи срока на държавната служба за още три години, смятано от 15 септември 1945 г. до 15 септември 1948 г., на Иван Иванович Соломахин, по народност русин, съветски поданик, волнонаемен учител по руски език, с предвиденото по бюджета възнаграждение.

Ако през течение на този тригодишен срок се явят за неговата длъжност кандидати — български поданици, със същия ценз, Министерството на народното просвещение дава предимство на тях. (Ето текстът на мотивите към решението:

МОТИВИ

към проекторешението за продължаване срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на съветския поданик Иван Иванович Соломахин

Г-да народни представители! Иван Иванович Соломахин, по народност русин, до 15 септември 1946 г. учител по руски език в Търновската мъжка гимназия, а сега лектор в същата гимназия, е бил назначаван на шатна учителска служба, като волнонаемен учител от 1938 г., всеки 3 години, с законодателно решение, като чужд поданик — наисенист. Последното му приемане на държавна служба е от 1942 г. (решение, обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 261, от 19 ноември 1942 г., за срок от 3 години, смятано от 15 септември 1942 г. до 15 септември 1945 г. Този срок е изтекъл и понеже не е бил продължен с ново законодателно решение, учителят не е бил преназначен на шатна служба за учебната 1946/1947 г., поради което сега е лектор по руски език в Търновската мъжка гимназия.

Иван Иванович Соломахин е приел напоследък съветско гражданство, но тъй като не е бил вече на шатна служба, за него не може да се приложи постановлението на Министерския съвет от 9 октомври 1946 г., относно лицата от руски произход, приели съветско гражданство, ако са заварени на служба в държавни, държавно-автономни или общински учреждения в България.

Понеже положението на Иван Иванович Соломахин не може да се уреди като на другите съветски поданици, заварени на служба от постановлението на Министерския съвет, за което става дума по-горе, необходимо е срокът на службата му да бъде продължен за нов период от 3 години, с ново решение на Великото народно събрание, както това става за всички чужди поданици, които се приемат на държавна служба.

По преценка на повереното ми министерство Иван Иванович Соломахин, който е работил като групов ръководител в летния тримесечен курс през тази година за подготовка на учители по руски език, има качества на добър преподавател и при липса на достатъчно квалифицирани учители по руски език, той би могъл да бъде полезен, ако бъде назначен в някоя гимназия за шатен волнонаемен учител по руски език.

Като имате пред вид горното, моля ви, г-да народни представители, да одобрите представеното ви проекторешение за продължаване срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на съветския поданик Иван Иванович Соломахин, като гласувате това решение.

Гр. София, 23 декември 1946 г.

Министър на народното просвещение: Д-р М. Нейчев)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Ще пристъпим към гласуване.

Ония г-да народни представители, които са съгласни с прочетеното проекторешение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще пристъпим към следната точка, четвърта, от дневния ред:

Одобрене на предложението за приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвещение съветската поданица Галина Попова Василенко и за продължаване срока на службата в Държавната музикална академия на чехословашкия поданик Кирил Карел Стари.

Моля секретаря да го прочете.

Ефрем Митев (с): На същото основание правя предложение, мотивите и към това проекторешение да не се четат.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Прави се предложение да не се четат мотивите, тъй като са известни. Като са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвещение съветската поданица Галина Попова Ва-

Василенко и за продължаване срока на службата в Държавната музикална академия на чехословашкия поданик Кирил Карел Стари

Разрешава се на Министерството на народното просвещение:

1) да приеме на държавна служба, за срок от 3 години, смятано от 15 септември 1946 г. до 15 септември 1949 г., Галина Попова, Василенко, по народност руския, съветска поданица, със средно образование, за учителка по руски език в девическата гимназия в гр. Перник, с предвиденото в бюджета възнаграждение;

2) да продължи срока на държавната служба за още 3 години, смятано от 1 януари 1947 г. до 31 декември 1949 г. включително, на Кирил Карел Стари, чехословашки поданик, като редовен преподавател в Държавната музикална академия по валдхорна, тропмет и камерна музика, с предвиденото в бюджета възнаграждение.

Ако през течение на тригодишния срок се явят за горните длъжности кандидати — български поданици, със същия ценз, Министерството на народното просвещение дава предимство на тях.

(Ето текстът на мотивите към проекторешението:

МОТИВИ

към проекторешението за приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвещение съветската поданица Галина Попова Василенко и за продължаване срока на службата в Държавната музикална академия на чехословашкия поданик Кирил Карел Стари

Г-да народни представители! Галина Попова Василенко, по народност руския, бивша българска поданица, напоследък е придобила съветско гражданство. Тя е със средно образование и понастоящем е лекторка по руски език в девическата гимназия в гр. Перник.

Поради голямата нужда от подготвени учители по руски език в гимназиите и пред вид на 6-годишния педагогически опит в български гимназии на Галина Попова Василенко и нейната специална подготовка от държавните курсове по руски език, тя може да бъде полезна на учебното дело, ако бъде приета на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвещение като учителка по руски език в гимназия.

Чехословашкият поданик Кирил Карел Стари е бил приет през 1941 г. на държавна служба в бившия Царски оркестър. От 1 януари 1944 г. спокът за заемане на държавна служба му е бил продължен с още три години и е изтекъл на 31 декември 1946 г.

Кирил Карел Стари на 11 декември 1946 г. е избран след състезателен изпит, за редовен преподавател в Държавната музикална академия по валдхорна, тропмет и камерна музика. Днес той е най-добрият специалист в нашата страна и с досегашната си дейност в Държавния оркестър и като лектор в Музикалната академия се е проявил като отличен инструменталист и педагог. Засега няма друго подходящо лице по неговата специалност, поради което в интереса на обучението в Държавната музикална академия, налага се да му се продължи срокът на службата с още 3 години.

Като имате пред вид всичко това, моля ви да одобрите предложеното проекторешение, като го гласувате.

Гр. София, 9 януари 1944 г.

Министър на народното просвещение: Д-р М. Нейчев)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Ще пристъпим към гласуване.

Моля ония г-да народни представители, които са съгласни с току-що прочетеното проекторешение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следващата точка, пета, от дневния ред:

Одобряване на предложението за одобрение 12. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 23 декември 1946 г., протокол № 151, относно продажбата на плодови спирт, добит от изваряване на пиросулфидни мармалади от реколтата 1944 г.

Моля секретари да го прочете.

Владимир Арнаудов (р): Понеже мотивите към това проекторешение са ни известни, правя предложение да не се четат.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение да не се четат мотивите, тъй като са известни.

Ония г-да народни представители, които са съгласни с това предложение, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване 12. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 23 декември 1946 г., протокол № 151, относно продажбата на плодови спирт, добит от изваряването на пиросулфидни мармалади от реколтата 1944 г.

Одобрява се 12. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 23 декември 1946 г., протокол № 151, което гласи:

Разрешава се продажбата на спирта, произведен съгласно 10. постановление на Министерския съвет, от 11 април 1946 г. („Държавен вестник“, брой 113/1946 г.), от пиросулфидни мармалади, реколтата 1944 г., да се извърши направо от складовете на спиртната фабрика на Иван Савов, в с. Княжево от Общия съюз на българските земеделски кооперации и о. о. д-во „Задруга“ при О. с. б. — София.

Отделните собственици на спирта да се снабдят със съответните патенти по закона за д. п. а. и патентите на свое име и упълномощия: Общия съюз на българските земеделски кооперации и о. о. д-во „Задруга“ при О. с. б. — София, да извършат продажбите на спирта им с тия патенти за тяхна сметка и отговорност, без да представят документите, изискуеми по членове 319 и 322 от наредбата-закон за д. п. а. и патентите, освен бирнически удостоверения за платени държавни и общински данъци и глоби.

Общият съюз на Българските земеделски кооперации и о. о. д-во „Задруга“ при О. с. б. — София, да заведат една обща складова книга обр. б. в която да открият отделни партиди за спирта на всеки собственик. За всяка продажба същите да издават преносително свидетелство от името на отделните стопани от един общ кошач с преносителни свидетелства. Спиртът на всеки стопанин може да се продаде на повече от три пъти.

За всички нарушения, констатиращи във връзка със съхраняването, продажбите и пренасянето на спирта, са отговорни отделните стопани солидарно с Общия съюз на българските земеделски кооперации и о. о. д-во „Задруга“ при О. с. б. — София.

Ако спиртът не се продаде през течение на едно полугодие, ония от стопаните, чийто спирт останал да се продава през следващото полугодие, следва да се снабдят с патенти и за това полугодие.

За обезпечаване дадените гаранции от О. с. б. з. кооперации и о. о. д-во „Задруга“ при О. с. б. банки пред други банки, гдето са били гарантирани мармаладите и пулпосвете и за покриване разходите по преработката и изплащане акцизите на спирта на основание на дадените пред Министерството на финансите пълномощия, сумите, които следва да се плащат от Изравнителния фонд на цените на частните лица (съгласно 20. постановление на Министерския съвет, от 13 ноември 1946 г., протокол № 137) да се изплащат за тяхна сметка на О. с. б. з. кооперации и о. о. д-во „Задруга“ на О. с. б. банки, които се задължават да дават пълни отчитания на правоимащите след внасяне акцизите на държавата, изплащане враните и окончателната продажба на спирта.

(Ето текстът на мотивите към проекторешението:

МОТИВИ

към проекторешението за одобряване на 12. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 23 декември 1946 г., протокол № 151, относно продажбата на плодови спирт, добит от пиросулфидни мармалади от реколтата 1944 г.

Г-жи и г-да народни представители! През 1944 г., по силата на 13. постановление на Министерския съвет, от 27 септември 1944 г. („Държавен вестник“, брой 217/1944 г.), се приготвяха гроздови и други пулпосе с пиросулфид, които не можаха да се изнесат в чужбина и се извариха на мармалади. Мармаладите също не можаха да се изнесат в чужбина, нито да се консумират в страната поради голямото съдържание на пиросулфид и понеже започнаха да се развалят, наложи се и с 10. постановление на Министерския съвет, от 11 април 1946 г. („Държавен вестник“, брой 113/1946 г.) се разреши да се изварят на спирт, за да се оплодотворят поне отчасти. Извариха се в спиртната фабрика на Иван Савов в с. Княжево 642.732 кг. мармалади, с общо захарно съдържание 31.198.142 захарни градуса и се доби 166.853.24 литра 100° плодови спирт. Мармаладите се обложиха с 0.50 лв. на градус захарност в килограм, а спиртът с 120 лв. на 1 литър 100°.

С 20. постановление на Министерския съвет, от 13 ноември 1946 г., се разреши, той спирт да се продаде на местния пазар по нормираната цена на плодови спирт — 720 лв. на 1 литър 95°, като разликата до коштуемата му цена се изплати на стопаните на спирта от Изравнителния фонд на цените.

Спиртът е собственост на 29 отделни стопани — частни лица, търговски дружества и кооперативни сдружения. Те притежават различни количества спирт от 321 литра най-малкото количество до 35.458 литра най-голямото. Съгласно закона за д. п. а. и патентите, продажбата на спирта може да се извърши след като всеки стопанин се снабди със съответния патент и си открие отделен склад, в който да пренесе спирта си и заведе складова книга за приходо-разхода на спирта. В склада на едно лице — питейно-продавец, не могат да се държат витнета, които не са негова собственост.

От стопаните на спирта само един е питейно-продавец. Останалите 28 трябва теърно да се устройват като такива което е свързано с редица условия и формалности по законите за урегулиране вътрешната търговия, за народната милиция, за народното здраве и за д. п. а. и патентите. Трябва да се открият 28 нови питейно-продавски складове, и то само за да извършат продажбата на строго определени количества спирт, повечето от които са под 4.000 литра.

Имайки пред вид това, всички производители са се съгласили, продажбата на спирта да се извърши за тяхна сметка и под тяхна отговорност само от Общия съюз на българските земеделски кооперации и о. о. д-во „Задруга“ при О. с. б. — София. Отделните стопани са готови да платят съответните патентни стойности и се снабдят с патентите, предвидени в закона за д. п. а. и патентите и упълномощият търговията по тия патенти да се извърши за тяхна сметка и под тяхна отговорност от О. с. б. з. к. и о. о. д-во „Задруга“, но молят да бъдат освободени от формалностите по издаването на тия патенти и даването пълномощия, при които да не се снабдяват и не представят изискуемите за обикновените случаи документи.

Общият съюз на б. з. к. и о. о. д-во „Задруга“ от своя страна молят, освен това, да им се разреши да продават спирта направо от спиртната фабрика на Иван Савов, без да откриват в отделно помещение питеен склад, а само да заведат една обща складова

книга, в която да открият отделни партии за отделните стопани на спирта.

За улеснение продажбата на този спирт предложеният начин действително е най-подходящ и целесъобразен, при условие обаче да се заплати следващият се акциз на мармаладите, акцизът на спирта и стопаните да се снабдят със съответните патенти, изчислени съгласно таблица VI от наредбата-закон за д. п. а. и патентите, които патенти да се издават без представяне на други документи, освен бирнически удостоверения за платени държавни и общински данъци.

Като имате пред вид изложеното, чест имам да ви помоля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате в текущата сесия настоящото проекторешение.

Гр. София, 15 януари 1947 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Ще пристъпим към гласуване.

Моля ония г-да народни представители, които са съгласни с току-що прочетеното проекторешение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Понеже часът минава 9, съгласно правилника, Народното събрание ще трябва да даде съгласието си, заседанието да бъде продължено и след 9 ч.

Ония г-да народни представители, които са съгласни, заседанието този вечер да бъде продължено след 9 ч., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отпускане народна пенсия на заслужили за Девическото професионално образование учителки.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Георги Михайлов Добрев (к): Понеже мотивите на законопроекта са известни на г-да народните представители, моля, да не бъдат четени.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение, мотивите, които са известни, да не бъдат четени. Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за отпускане народна пенсия на заслужили за девическото професионално образование учителки

Член единствен. Отпуска се народна пенсия по 3.000 лв. месечно на следните заслужили за девическото професионално образование учителки: Дана Ракарова, Дечка Палигорова, Параскева Костова, Александра Д. Димитрова, Клеопатра Ст. Смилова, Райна Патоева Ат. Христова, Йорданка Янкова Йорданова, Недялка Джамджиева — Лазарова, Мария Иванова Калъпчиева, Младена Николова Христова, Евгения Стефанова Антонова, всички от гр. София, Лери Антонова Стефанова, Веса Кирова, от гр. Варна, Таша Д. Карамихайлова и Иванка Драгоева Загорска, от гр. София.

(Ето текстът на мотивите:

МОТИВИ

към законопроекта за отпускане народна пенсия на заслужили за девическото професионално образование учителки

Г-жи и г-да народни представители! По обширно мотивиран доклад на министъра на индустрията и занаятите, прощетарната комисия при XXVI обикновено Народно събрание в заседанието си на 18 септември н. г. е взела решение да се отпусне народна пенсия по 3.000 лв. месечно на 15 заслужили за развитието на девическото професионално образование учителки, сега в напреднала възраст и останали без достатъчно средства за издръжка, а именно: Дана Ракарова, Дечка Палигорова, Параскева Костова, Александра Д. Димитрова, Клеопатра Ст. Смилова, Райна Патоева Ат. Христова, Йорданка Янкова Йорданова, Недялка Джамджиева — Лазарова, Мария Иванова Калъпчиева, Младена Николова Христова, Евгения Стефанова Антонова, всички от гр. София, Лери Антонова Стефанова и Веса Кирова, от гр. Варна, Таша Д. Карамихайлова и Иванка Драгоева Загорска, от гр. София.

Изброените лица действително имат големи заслуги за развитието на професионалното образование на девичите от освобождението на България до днес, предоставено доскоро на частната инициатива и на женските благотворителни дружества.

В резултат на тяхната дейност, днес в страната имаме 103 девически професионални училища с много ученички които получават в тях ценни теоретически и практически познания по кроене, шие, бродирание, шапкарство, готварство, домакинство и др.

Като имате пред вид това, моля ви, г-да народни представители, да разгледате изработения за целта законопроект и да го приемете.

Гр. София, декември 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Които приемат законопроекта за отпускане народна пенсия на заслужили за девическото професионално образование учителки на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на народното просвещение.

Министър д-р Минчо Нейчев: Като заместник на министъра на финансите, пред вид на това, че не станаха никакви разисквания по този законопроект, правя предложение, по силата на правилника, да се гласува, по спешност и на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н министърът на народното просвещение, който замества г-на министъра на финансите, прави предложение, законопроектът да се гласува по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Рада Ноева (к): (Чете член единствен)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които приемат член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Пристъпваме към точка седма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отпускане народна пенсия на Мария Григорова Караджова.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Трифон Тодоров (к): Понеже мотивите към законопроекта са известни на г-да народните представители, моля, да не бъдат четени.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение, мотивите да не бъдат четени. Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за отпускане народна пенсия на Мария Григорова Караджова

Член единствен. Отпуска се народна пенсия на Мария Григорова Караджова, от гр. София, в размер 2.500 лв. месечно.*

(Ето текста на мотивите:

МОТИВИ

към законопроекта за отпускане народна пенсия на Мария Григорова Караджова

Г-да народни представители! Прощетарната комисия при Величкото народно събрание, в заседанието си на 12 декември 1946 година, е взела решение да се отпусне на Мария Григорова Караджова, от гр. София, народна пенсия в размер 2.500 лв. месечно за заслугите на покойния ѝ съпруг Григор Караджов за повдигане просветата в страната, в епохата преди и непосредствено след освобождението на България.

Мария Григорова Караджова е на преклонна възраст — 79-годишна, получава малка пенсия за изслужено време, в размер, заедно с временните увеличения — 1301 лв. месечно, с която не може да се издържа. Затова справедливо е да ѝ се отпусне народна пенсия, за да може да прекара по-спокойно последните години на живота си. Като имате пред вид изложеното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате законопроекта и да го гласувате.

Гр. София, януари 1947 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Които приемат законопроекта за отпускане народна пенсия на Мария Григорова Караджова на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на народното просвещение.

Министър д-р Минчо Нейчев: Моля, и този законопроект да се гласува, по спешност, на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н министърът на народното просвещение прави предложение, законопроектът да се гласува, по спешност, и на второ четене. Които приемат, това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Яни Янев (з): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете член единствен)

Министър-председател Георги Димитров: Аз не зная от какви съображения са се ръководили тези, които са се занимавали с определяне размера на пенсията. Ако действително заслугите са

*) За заглавието на законопроекта и текста на член единствен, виж първото четене на същата страница.

големи, трябва да ѝ се даде по-голяма материална помощ, например 3.000 лв. месечно.

Министър д-р Минчо Нейчев: Понеже разглеждаме законопроекта на второ четене, предлагам, размерът на пенсията от 2.500 лв. месечно да се увеличи на 3.000 лв. месечно. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които приемат предложението на г-на министра на народното просвещение, размерът на пенсията, вместо 2.500 лв. месечно, да бъде 3.000 лв. молът да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за признаване учителска правоспособност на лица, придобили права на редовни учители в Съветския съюз.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Бочо Илчев (к): Понеже мотивите към законопроекта са известни на г-да народните представители, моля, да не бъдат четени.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение, мотивите да не бъдат четени. Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за признаване учителската правоспособност на лица, придобили права на редовни учители в Съветския съюз

Член единствен. Завършилите образованието си в съветски учебни заведения и придобили права на редовни учители в Съветския съюз за съответна степен училища, при заемане на учителска служба в Народната република България, се признават за редовни учители за същата степен училище, за която са придобили учителска правоспособност в Съветския съюз, без да им се иска стаж и държавен изпит.

(Ето текстът на мотивите:

МОТИВИ

към законопроекта за признаване учителска правоспособност на лица, придобили права на редовни учители в Съветския съюз

Г-да народни представители! За да се признае у нас учителска правоспособност, придобита в чужда държава и според нейните закони, необходимо е, между тази държава и България да съществуват училищна или културна спогодба, която по принципа на взаимността да задължава двете държави взаимно да признават съответно придобитата в тях учителска правоспособност. Ако този въпрос не е бил уреден с такова съглашение между двете държави, необходимо е специален закон.

Поради особените условия, които се бяха създали у нас в миналото, голям брой български граждани се видяха принудени да напуснат България и намериха убежище в Съветския съюз, где то мнозина от тях получиха образованието си в различни учебни заведения и работиха по своята специалност в съветските учреждения. Между тези наши сънародници, доверени съветски граждани, има не малък брой учители от всички степени училища, с учителска правоспособност, придобита в Съветския съюз по съществувашите там закони.

Такива лица, завърнали са в нашата страна, както и лица от руска народност, които биха пожелали да работят като учители у нас, могат да ни бъдат много полезни, особено при днешната тежка криза за учители във всички наши учебни заведения. Говинавайки съветската образователна система, която държи особено много за качеството на професионалните кадри, не може да се съмняваме, че придобитата в Съветския съюз учителска правоспособност за всички степени училища, представлява една пълноценна квалификация.

Такива лица обаче, когато трябва да заемат учителска служба в България, се натъкват на формални пречки, които могат да бъдат премахнати, само ако придобитата от тях в Съветския съюз учителска правоспособност им бъде призната с закон, без да им се иска стаж и държавен изпит, какъвто им се изисква по закона за народното просвещение.

Тази именно цел преследва предложеният ви законопроект, който моля да одобрите и гласувате.

Гр. София, 3 януари 1947 г.

Министър на народното просвещение: Д-р М. Нейчев)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани ора-тори. Които приемат законопроекта за признаване учителска правоспособност на лица, придобили права на редовни учители в Съветския съюз, на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на народното просвещение.

Министър д-р Минчо Нейчев: Моля, този законопроект да се гласува, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н министърът на народното просвещение прави предложение, законопроектът да се гласува, по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Яни Янев (з): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете член единствен)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които приемат член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Пристъпваме към точка девета от дневния ред.

Първо четене на законопроекта за сключване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Христо Юруков (р): Понеже мотивите към законопроекта са известни на г-да народните представители, моля, да не бъдат четени.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има предложение, мотивите да не бъдат четени. Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Яни Янев (з): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за сключване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти

Чл. 1. Разрешава се на министра на земеделието и държавните имоти да сключи, а на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне заем в размер на 225.000.000 лв., средствата на който да се използват за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти изключително за:

а) направа и обзавеждане на ветеринарни лечебници, предимно в Добруджа — 75.000.000 лв.

б) изплащане на лихвите по отпуснатите от банката безлихвени заеми на общините за строеж и обзавеждане на кланици, хладилници, млечни централи и др. за направа и обзавеждане на държавни хладилници и консервни работилници — 150.000.000 лв.

Чл. 2. Заемът се отпуска при следните условия:

а) Българската земеделска и кооперативна банка открива текуща сметка на Министерството на земеделието и държавните имоти — Санитарно-ветеринарна дирекция, по нареждане на която внася на приход в държавното съкровище необходимите суми до пълния размер на заема.

Последната частична сума по заема следва да се внесе в държавното съкровище най-късно до 30 юни 1949 г.

Отделните суми носят 6% годишна лихва, считано от деня на внасянето им в държавното съкровище, която се капитализира шестмесечно.

б) изтеглените суми до 30 юни 1949 г. ведно със следуемите се 6% лихви, се превръщат на 1 юли 1949 г. в анюитетен заем, платим в срок от десет години, при 6% годишна лихва, с редовни шестмесечни анюитети с падеж 30 юни и 30 юли.

Падежът на първия анюитет е 30 юли 1949 г.

Чл. 3. Необходимите средства за изплащане на шестмесечните анюитети под наем се предвиждат ежегодно в бюджета на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти, като бюджетно-контролният отдел при същото министерство се задължава да изисква при изготвяне на бюджета на дирекцията да се включат необходимите суми.

Чл. 4. Освобождават се от всякакъв герб, данъци, такси, бери и др. всички книжа и сметки, свързани с откриването, управлението и изплащането на заема.

(Ето текстът на мотивите:

МОТИВИ

към законопроекта за сключване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти.

Г-жи и г-да народни представители! 1. Ветеринарно-лечебното дело у нас е одържавено. Нуждата от ветеринарна помощ е вече напълно осъзната и повижиът за строеж на ветеринарни лечебници е повсеместен. В страната са построени и обзаведени 198 ветеринарни лечебници и в строеж са още 31.

Много общини започват строежа на ветеринарни лечебници, които ги подаряват на държавата, за да ги довърши и да назначи ветеринарни лекари при тях лечебници.

Най-голяма нужда обаче от ветеринарни лечебници засега се чувства в Добруджа. Там скотовъдството е много добре развито, но липсват и най-елементарните условия за лекуване на домашните животни. Тъй като там, по понятни съображения, не са били строени ветеринарни лечебници. Ето защо проектира се да се построят известен брой ветеринарни лечебници в избрани скотовъдни райони. Ако останат средства, ще бъдат довършени и някои ветеринарни лечебници във вътрешността на страната.

*) За заглавието на законопроекта и текста на член единствен, важ първото четене на същата страница.

II. Използването на изкуствения студ в България се явява като една необходимост. Запазване на продуктите и тяхната качествена годност е една повеля, която чака своето цялостно разрешение. У нас строежи на хладилници, млечни центри, консервни работилници и др. а започнал сравнително късно. Изградени са досега хладилници с кръгло 38.000 кв. м. охладителна и замразителна площ. За задоволяване нуждите на нашето стопанство и вътрешната и външна търговия е необходимо хладилна площ с около 120.000 кв. м. Следователно изградената досега хладилна площ предст. явява една трета от необходимата такава. Военно-временната обстановка, а и сегашната система на изхранване на непродуцираното население ярко показват нуждата от хладилни площи. Строежи на държавни и общински хладилници, кланици, млечни центри и др. не може да се извърши с редовни бюджетни средства. Тук се изискват големи капитал, които не са по податливите сили на един текущ бюджет. Практиката да се поощряват общините, които строят ветеринарни обекти, чрез изплащане от държавата на лихвите на заемите, които тия общини сключват при Б. з. к. банка за строеж на кланици, хладилници, млечни центри и др., се оказа полезна и целесъобразна и ще трябва да бъде поощрена и за в бъдеще, което ще стане с част от настоящия заем.

София, януари 1947 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Георги Трайков)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани оратори. Който приемат законопроекта за сключване на заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 225.000.000 лв. за нуждите на Санитарно-ветеринарната дирекция при Министерството на земеделието и държавните имоти на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на земеделието и държавните имоти.

Министър Георги Трайков: Моля законопроекта да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н министърът на земеделието и държавните имоти предлага, законопроекта да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене. Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Яни Янев (з): (Чете заглавието на законопроекта)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Който приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете чл. 1)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Който приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете чл. 2)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Който приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете чл. 3)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Който приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Яни Янев (з): (Чете чл. 4)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Който приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Пристъпваме към точка десета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за увеличение размера на някои глоби и такси по наредбата-закон за народната милиция.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Георги Михайлов Добрев (к): Комисията по Министерството на вътрешните работи не предлага никакви изменения по законопроекта за увеличение размера на някои глоби и такси по наредбата-закон за народната милиция.

Представителят от опозицията в комисията Петко Търпанов само подхвърли общо, че по чл. 178 от закона предложеното в законопроекта увеличение на максималния размер на глобата от 20.000 лв. на 30.000 лв. било високо, но дали да остане старият размер, или с колко да бъде увеличен той, конкретно предложение не направи, и комисията прие единодушно законопроекта такъв, какъвто го предлага г-н министърът на вътрешните работи.

Подпредседатели: { Д-р ГЕОРГИ АТАНАСОВ
Д-р ПЕНЧО КОСТУРКОВ

Комисията, в съгласие с представителя на Министерството на вътрешните работи, констатира, че в мотивите относно измененията на чл. 178, е допусната техническа печатна грешка: вместо „съобщение“, е писано „разрешение“, и вместо чл. 143, е писан чл. 144, и реши да се направи корекция в мотивите в този смисъл, за избягване каквито и да било недоразумения и възражения.

При това положение комисията намира, че законопроекта отговаря напълно на днешните условия и ви предлага да го гласувате.

Пристъпваме към четене на самия законопроект. (Чете)

„ЗАКОН

за увеличение размера на някои глоби и такси по наредбата-закон за народната милиция.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля г-да народните представители, които приемат заглавието на законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Добрев (к): (Чете)

„Чл. 1. Увеличават се размерите на глобите и таксите по наредбата-закон за народната милиция, както следва:

В чл. 114 цифрите „5 и 100“ се заменят съответно с „50“ и „500“.

Чл. 116 добива следната редакция: „милиционерските глоби, наложени по чл. 114, не подлежат на обжалване в размера им до 100 лв., а над този размер могат да се обжалват пред съответния участъков или околийски началник на народната милиция.“

В чл. 166, т. 1, цифрите „50“, „2.000“ се заменят съответно с „500“ и „20.000“, т. 2 цифрата „50“ се заменя с „200“, т. 3 цифрата „5“ се заменя с „50“, т. 4 цифрата „30“ се заменя с „500“, т. 5 цифрата „10“ се заменя с „300“.

В чл. 167 цифрата „2.000“ се заменя с „10.000“

В чл. 169 цифрата „20.000“ се заменя с „30.000“.

В чл. 172 цифрата „1.000“ се заменя с „5.000“.

В чл. 173 цифрата „5.000“ се заменя с „30.000“.

В чл. 174 цифрата „3.000“ се заменя с „20.000“.

В чл. 175 цифрата „5.000“ се заменя с „20.000“.

В чл. 176 цифрата „3.000“ се заменя с „20.000“.

В чл. 177 цифрата „5.000“ се заменя с „20.000“.

В чл. 178 цифрите „500“ и „20.000“ се заменят съответно с „2.000“ и „30.000“.

В чл. 179 цифрата „5.000“ се заменя с „20.000“.

В чл. 181 цифрата „10.000“ се заменя с „50.000“.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля г-да народните представители, които приемат чл. 1 на законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Георги Михайлов Добрев (к): (Чете)

„Чл. 2. Настоящият закон влиза в сила петнадесет дни след обнародването му в „Държавен вестник“.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля г-да народните представители, които приемат чл. 2 на законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка единадесета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за приложение на общия градоустройствен план на Столичната голяма община — Голяма София.

Тъй като г-н министърът на благоустройството отсъства, законопроекта не може да бъде разгледан.

С това приключваме дневния ред за днешното заседание

Бочо Илиев (к): Г-н председателю! Правя предложение да се впише в стенографските дневници и да се изнесе в пресата, че в отсъствието на опозицията, която неоснователно напусна залата на Великото народно събрание, когато няма кой да саботира плодотворната дейност на Великото Народно събрание, то работи и дава творческа работа в краткото време на това заседание. (Ръкопляскания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Председателството предлага следния дневен ред за утрешното заседание в 16 ч.:

1. Първо четене на законопроекта за изменение на военно-съдебния закон.

Второ четене на законопроекта:

2. За изменение и допълнение на закона за приложение на общия градоустройствен план на Столичната голяма община (Голяма София).

3. За Българската академия на науките.

4. За изменение на алинея втора на чл. 5 от закона за наименованията с народностно и обществено значение.

Който г-да народни представители са съгласни с предложението за утрешното заседание дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 21 ч. 30 м.)

Секретари: { РАДА НОЕВА
ЯНИ ЯНЕВ

*) За заглавието на законопроекта и текста на членовете, виж първото четене на стр. 493.

Началник на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ